

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘
(ฉบับภาษาไทย)

ASEAN Tourism Strategic Plan 2011 - 2015
(Thai version)

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558 ฉบับนี้เป็นฉบับแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ
จัดทำโดย กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 มีสมาชิกประกอบ
ไปด้วย ประเทศบรูไน ดารุซาลาม ประเทศกัมพูชา ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว ประเทศมาเลเซีย ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ ประเทศไทย และประเทศเวียดนาม
สำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่เมืองจकारตา ประเทศอินโดนีเซีย

ติดต่อสอบถามเพิ่มเติม:

สำนักเลขาธิการอาเซียน (AESAN Secretariat)

Public Outreach and Civil Society Division

70A Jalan Sisingamangaraja

Jakarta 12110 Indonesia

โทรศัพท์: (62 21) 724-3372, 726-2991

โทรสาร: (62 21) 739-8234, 724-3504

อีเมล: public.div@asean.org

ข้อมูลทั่วไปของอาเซียนแสดงบนเว็บไซต์ www.asean.org

ASEAN Tourism Strategic Plan 2011 – 2015

Jakarta: ASEAN Secretariat, June 2011

338.4791

1. ASEAN – Tourism – Activities
2. Strategic actions – Action plan

ISBN 978-602-8411-70-7

The text of this publication may be freely quoted or reprinted with proper acknowledgement.

Copyright Association of Southeast Asian Nations (ASEAN) 2011

All rights reserved.

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

พ.ศ. 2554 – 2558

(ASEAN Tourism Strategic Plan 2011 – 2015)

Association of Southeast Asian Nations

สารบัญ

คำนำ		x
บทที่ 1	บริบทของแผน	2
1.1	การท่องเที่ยวและอาเซียน	2
1.2	การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Strategic Plan - ATSP)	8
1.3	วัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)	9
1.4	หลักการสำคัญ (Overarching Principles)	10
1.5	กระบวนการและวิธีการเก็บข้อมูลของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)	12
บทที่ 2	การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของอาเซียน	15
2.1	การตลาด	16
2.2	การพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวของอาเซียน	18
2.3	การลงทุน	19
2.4	การประชาสัมพันธ์	20
2.5	ข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement - MRA)	20
2.6	การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียนและการนำไปปฏิบัติ	22
2.7	การอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมโยงคมนาคม	24
2.8	การติดต่อสื่อสาร	26
2.9	ประเด็นด้านการบริหารจัดการ การวางแผนและการดำเนินงาน	26
2.10	บทสรุป	27

บทที่ 3	วิสัยทัศน์ ทิศทางยุทธศาสตร์และโครงสร้างแผนยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวอาเซียน	29
3.1	วิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)	30
3.2	ทิศทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน	30
3.3	ความสอดคล้องของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอาเซียน (ATSP) กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของอาเซียน	32
3.4	การปรับโครงสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน	35
3.5	บทบาทและความรับผิดชอบขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ อาเซียน (ASEAN NTOs)	38
3.6	บทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานและกรรมการ	38
3.7	บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)	44
3.8	บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากร วิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน	45
บทที่ 4	แผนกลยุทธ์และกิจกรรม	47
4.1	การพัฒนาสินค้าบริการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การลงทุนและการตลาดที่สร้างสรรค์	48
4.2	การเพิ่มคุณภาพของการบริการและทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค	50
4.3	การยกระดับและเร่งให้เกิดการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงคมนาคมในอาเซียน	54
บทที่ 5	รายละเอียดกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ	57
5.1	กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1	60
5.2	กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2	72
5.3	กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3	84

บทที่ 6	การดำเนินงานตามแผน	91
6.1	การดำเนินงานในช่วงเปลี่ยนผ่าน	92
6.2	การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านเงินทุนที่เหมาะสม	92
6.3	การรายงานผล	95
ภาคผนวก		97
ภาคผนวก: ขอบเขตการดำเนินงานของคณะทำงานใหม่ & คณะกรรมการ		98

สารบัญรูป

รูปแสดง		viii
รูปที่ 1	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมายังภูมิภาคอาเซียน	2
รูปที่ 2	กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคในปัจจุบัน	6
รูปที่ 3	หลักการสำคัญ	11
รูปที่ 4	ลำดับความสำคัญที่แต่ละประเทศมีต่อทรัพยากรและประสบการณ์ ท่องเที่ยวต่าง ๆ	19
รูปที่ 5	แผนผังโครงสร้างแสดงกลไกของความตกลง MRA สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพท่องเที่ยว	21
รูปที่ 6	วิสัยทัศน์และทิศทางการท่องเที่ยวของอาเซียน	31
รูปที่ 7	ประเด็นด้านเศรษฐกิจ	33
รูปที่ 8	ประเด็นด้านสังคมและวัฒนธรรม	34
รูปที่ 9	ประเด็นด้านการเมืองและความมั่นคง	35
รูปที่ 10	โครงสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนในปัจจุบัน	36
รูปที่ 11	โครงสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน	37
รูปที่ 12	วิชาชีพ 6 ประเภท	50
รูปที่ 13	โครงการที่จะดำเนินการสำหรับวิชาชีพแต่ละประเภท	52

คำนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (ASEAN: Association of Southeast Asian Nations) ได้กำหนดเป้าหมายของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ไว้ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) โดยในสาขาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนมีการริเริ่มจัดทำเครื่องมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกอาเซียนร่วมกันเรียกว่า “แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558” (ASEAN Tourism Strategic Plan 2011 – 2015) เสร็จเรียบร้อยแล้ว กรมการท่องเที่ยว ในฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN National Tourism Organization: ASEAN NTOs) จึงได้ดำเนินการแปล “แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558” จากต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นฉบับภาษาไทย เพื่อเผยแพร่แก่องค์กรและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย ให้สามารถนำข้อมูลนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ที่ผ่านมา การท่องเที่ยวได้รับการยอมรับว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงประเทศ แต่การพัฒนาท่องเที่ยวที่ปราศจากการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวที่ดี สามารถนำมาซึ่งผลกระทบด้านลบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมของประเทศได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาที่ประเทศต่าง ๆ มีความเข้าใจและความตระหนักต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน การแก้ไขปัญหาสังคม รวมทั้งนำไปสู่การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติได้ ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization – UNWTO) และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ ต่างยอมรับว่า การท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและช่วยให้ประเทศบรรลุเป้าหมายทางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558 นี้ จึงมิได้มุ่งเน้นแต่เป้าหมายของการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเยือนภูมิภาคอาเซียน หากแต่ยังมุ่งเน้นถึงการบรรลุเป้าหมายทางสังคมอื่น ๆ อีกด้วย โดยมีบทวิเคราะห์ที่แสดงให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอาเซียนที่มีต่อการพัฒนาในมิติอื่น ๆ ของประชาคมอาเซียน

การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ฯ นี้ จัดทำขึ้นจากฐานงานเดิมด้านการส่งเสริมและการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และเป็นการต่อยอดจากความสำเร็จของการทำงานอย่างต่อเนื่องขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN National Tourism Organization – ASEAN NTOs)

กระบวนการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและใช้เวลา โดยในช่วงเวลาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ๙ ฉบับนี้ ได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ภาคการท่องเที่ยวมีความแตกต่างจากอุตสาหกรรมประเภทอื่นตรงที่มีความครอบคลุมของอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในวงกว้างตั้งแต่ระดับบริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ ไปจนถึงธุรกิจท้องถิ่น ซึ่งการวางแผนและการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐต้องอาศัยความร่วมมือและการสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศ หน่วยงานระดับชาติของรัฐ องค์กรภาคีต่าง ๆ รวมทั้งหน่วยงานในระดับท้องถิ่น โดยการท่องเที่ยวสามารถทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้คนในวงกว้าง ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์ ๙ นี้ จึงคำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นด้วย

ในช่วงระหว่างการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอาเซียน มีการนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลายประการ โดยในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ใช้วิธีการตกลงเห็นชอบร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียน เน้นการพิจารณาบนฐานคิดของการนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และเป็นกิจกรรมที่มีโอกาสสูงในการประสบความสำเร็จ แผนยุทธศาสตร์ ๙ ฉบับนี้ มุ่งเน้นการนำเสนอที่ง่ายต่อการอ่าน การนำไปใช้ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ตลอดระยะเวลา 5 ปี

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบันและการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แผนยุทธศาสตร์ ๙ จึงต้องเป็นแผนที่มีความยืดหยุ่น ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) จำเป็นต้องมีการปรับแผนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์ ๙ เสนอแนวทางการพัฒนาหลายประการบนพื้นฐานของวิสัยทัศน์ที่กำหนด และเหมาะสมต่อการดำเนินงานขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) โดยวิสัยทัศน์มีดังนี้

“ภายในปี 2558 อาเซียนจะรองรับจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนที่เพิ่มมากขึ้น ด้วยสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป็นเอกลักษณ์ ด้วยการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคที่มีความสะดวก ด้วยสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและมั่นคง ด้วยคุณภาพการบริการที่ดี ในขณะเดียวกัน จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและโอกาสของประชาชนให้มากขึ้น จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ”

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอาเซียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- การพัฒนาสินค้าด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาคเชิงประสบการณ์และเชิงนวัตกรรม และสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดและการลงทุนที่สร้างสรรค์
- การยกระดับคุณภาพของบุคลากร การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค
- การปรับปรุงและเร่งให้เกิดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

ยุทธศาสตร์แต่ละด้านประกอบด้วยรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาและกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงข้อเสนอแนะสำหรับการปรับโครงสร้างองค์การความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามเป้าหมายและเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ซึ่งการปรับโครงสร้างนี้จะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของอาเซียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

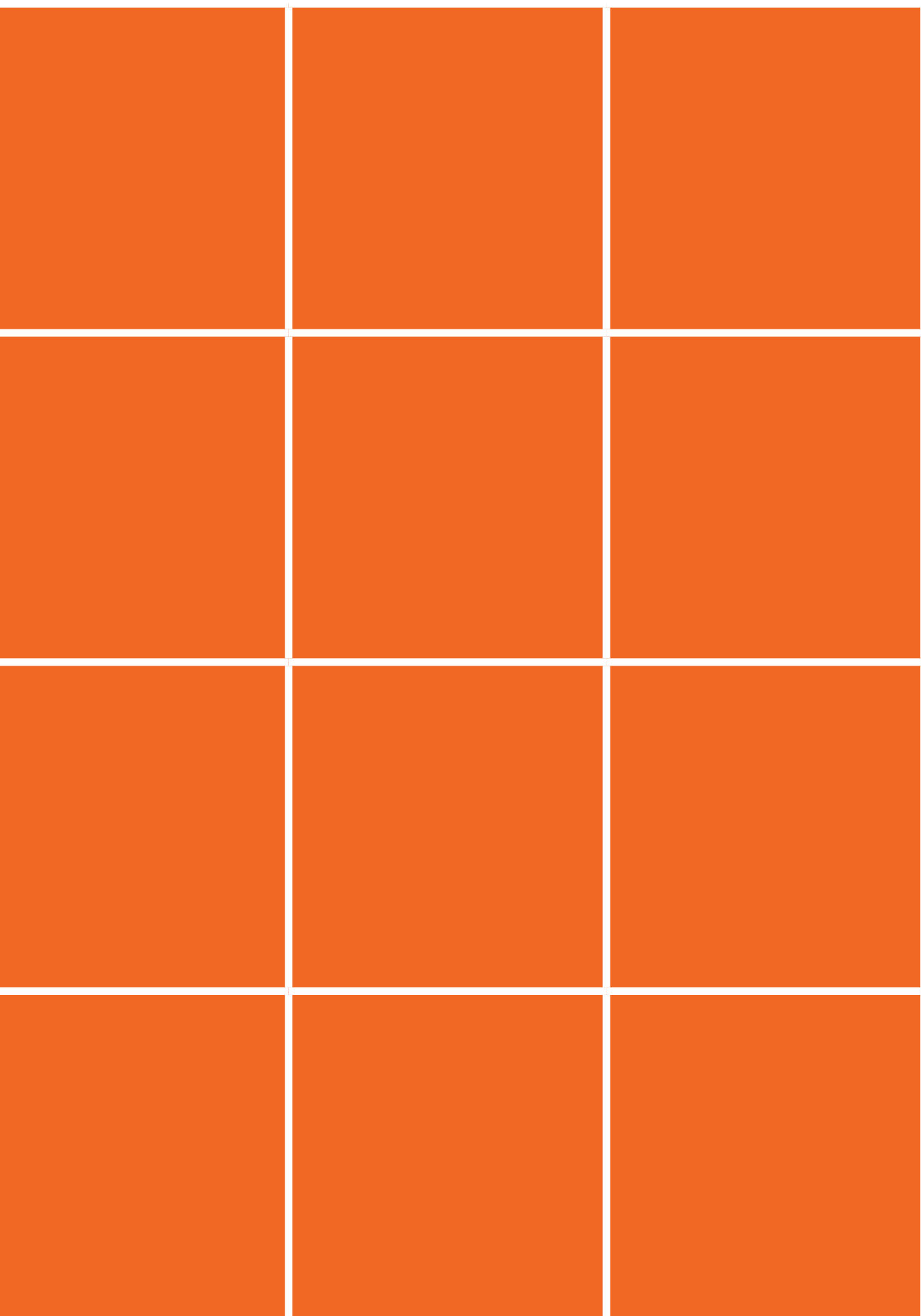
ข้อจำกัดสำคัญประการหนึ่งในการบรรลุเป้าหมายของความร่วมมือระดับภูมิภาค คือ ทรัพยากร ในขณะที่ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศมีการจัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศ แต่องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนซึ่งดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคกลับขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงาน เช่นเดียวกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ซึ่งแม้จะเป็นหน่วยงานที่ทำงานด้วยความทุ่มเทและมีประสิทธิภาพ แต่มีจำนวนทรัพยากรบุคคลไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งการขาดแคลนทรัพยากรนี้นับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญของอาเซียนและจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีให้มากขึ้นจากเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคตามแผนที่ได้วางไว้ ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนอาจจะต้องวางกรอบด้านกฎหมายและข้อบังคับ รวมถึงการปรับโครงสร้างของหน่วยงานเพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวของอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป แผนยุทธศาสตร์ ฯ ฉบับนี้ มีความเป็นรูปธรรม เน้นการนำสู่การปฏิบัติ สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้อาเซียนยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง และยังคงตระหนักว่า ประเทศใหญ่ ๆ ในเอเชียหลายประเทศ พุ่มเทพพยากรณ์จำนวนมาก เพื่อให้ประเทศของตนสามารถแข่งขันกับอาเซียนได้ ดังนั้น การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558 นี้ จะช่วยให้การท่องเที่ยวอาเซียนมีความแข็งแกร่งในตลาดการท่องเที่ยวโลกต่อไป

กรมการท่องเที่ยว

กันยายน 2556

บทที่ 1
บริบทของแผน
Plan Context

บทที่ 1 บริบทของแผน

1.1 การท่องเที่ยวและอาเซียน

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนมีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยนักท่องเที่ยวจากประเทศสมาชิกอาเซียนมีสัดส่วนมากที่สุด รูปที่ 1 แสดงตัวเลขการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในภูมิภาคอาเซียน (ขณะที่จัดทำแผนฉบับนี้ ยังไม่มีข้อมูลปี พ.ศ.2553)

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ
2548	52,811,170
2549	56,914,488
2550	62,272,270
2551	65,400,908
2552	65,680,330

รูปที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมายังภูมิภาคอาเซียน

จากข้อมูลเบื้องต้น ทำให้มีการคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2558 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมายังภูมิภาคอาเซียนจะเพิ่มเป็น 86,700,000 คน คิดเป็นอัตราการเติบโต 25% (ข้อมูลนี้ได้จากการศึกษาของ Professors Turner และ Witt ที่ทำให้กับ Pacific Asia Travel Association และ ASEAN) การเติบโตนี้เป็นผลจากปัจจัยและแนวโน้มต่างๆ หลายประการ ปัจจัยบางประการอยู่นอกเหนือการควบคุมขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และประเทศสมาชิก อาทิเช่น ภัยธรรมชาติ ความไม่แน่นอนของสถานการณ์การเมืองโลก รวมทั้งความเพียงพอของปริมาณและราคาเชื้อเพลิงในตลาดโลก เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวตามที่คาดการณ์ไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่ออาเซียนมีงบประมาณจำกัดในการดำเนินงานด้านการตลาดของการท่องเที่ยวอาเซียน ดังนั้น การเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเข้ามาในอาเซียนนั้น จึงจะเป็นผลมาจากประสิทธิภาพด้านการตลาดขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ของแต่ละประเทศเป็นส่วนใหญ่

การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ ฯ นี้ ดังนั้น ในการประเมินความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน จะต้องใช้ตัวชี้วัดในหลายมิติ การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวในอาเซียน เป็นเพียงตัวชี้วัดหนึ่งเท่านั้น จำเป็นต้องพิจารณาตัวชี้วัดอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้น การอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและ

วัฒนธรรมที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ระดับคุณภาพการให้บริการที่สูงขึ้น ทักษะ ความรู้ของบุคลากรที่มากขึ้น และระดับการเปิดเสรี เหล่านี้ถือเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญในการประเมินผลสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ ฯ

การท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยขับเคลื่อนการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาของอาเซียน ดังนั้น การท่องเที่ยวจึงถูกจัดให้เป็น 1 ใน 12 สาขาเร่งรัดการพัฒนา ซึ่งจะช่วยให้เกิดการรวมตัวไปสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 โดยในแผน ฯ นี้ ได้กล่าวถึงผลที่จะได้รับจากการดำเนินงานตามแผน ฯ ต่อการบรรลุเป้าหมายภาพรวมของประชาคมอาเซียนไว้ด้วย

แผนการรวมกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวของอาเซียน (Roadmap for ASEAN Tourism Integration)

จากการประเมินของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) พบว่า การท่องเที่ยวเป็นสาขาเดียว ที่สามารถดำเนินการตามแผนการรวมกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวของอาเซียนได้ครบทั้ง 19 มาตรการ ดังนี้

- การให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอาเซียน
- การสร้างความเข้าใจกลุ่มตลาดท่องเที่ยวที่สำคัญของอาเซียน เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย สหรัฐอเมริกา ยุโรป และรัสเซีย
- การใช้ตราสัญลักษณ์โครงการรณรงค์ท่องเที่ยวอาเซียน (Visit ASEAN Campaign Logo)
- การจัดพื้นที่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอาเซียน ในงานส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
- การจัดทำไสตททัศน์และวีดิทัศน์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวอาเซียน
- การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกของอาเซียน
- การพัฒนาช่องทางประตูสู่การท่องเที่ยวอาเซียน
- การส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวทางเรือเดินทะเลให้เป็นแพ็คเกจที่น่าสนใจของอาเซียน
- การสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
- การศึกษาพื้นที่ท่องเที่ยวที่สามารถส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว
- การจัดทำโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- การจัดเวทีเกี่ยวกับการลงทุนด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน

- การกำหนดมาตรฐานท่องเที่ยวของอาเซียน โดยเริ่มจากระบบรับรองมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงแรม
- การกำหนดมาตรฐานสมรรถนะขั้นพื้นฐานสำหรับบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน
- การจัดทำกรอบสำหรับการจัดการและการพัฒนาทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว
- การพัฒนาหลักสูตรอาเซียน
- การจัดทำฐานข้อมูลวิจัยด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน
- การพัฒนาศักยภาพด้านภาษาของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
- การจัดทำกรอบแนวคิดและแผนปฏิบัติการด้านการติดต่อสื่อสารของอาเซียนในกรณีวิกฤต

มาตรการเหล่านี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของความตกลงด้านการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement – ATA) ลงนามโดยผู้นำอาเซียนในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 8 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ณ กรุงเทพมหานคร ความตกลง ATA นี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเดินทางท่องเที่ยวทั้งที่มาจากนอกภูมิภาคและการเดินทางภายในภูมิภาค การส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน การลดข้อจำกัดทางการค้าด้านบริการท่องเที่ยวและการเดินทาง การสร้างเครือข่ายด้านบริการท่องเที่ยวและการเดินทางภายในภูมิภาค การส่งเสริมการท่องเที่ยวปลายทางเดียวอาเซียน (Single Tourism Destination) การส่งเสริมความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

นอกเหนือจากการจัดทำแผนการรวมกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวของอาเซียนแล้วองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ยังร่วมกับสมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Association – ASEANTA) จัดทำ “โครงการรณรงค์การท่องเที่ยวอาเซียน” หรือ Visit ASEAN Campaign (VAC) ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวปลายทางเดียวอาเซียน ทั้งจากกลุ่มตลาดระยะสั้น (Short-Haul Markets) จากจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ และกลุ่มตลาดระยะไกล (Long-Haul Markets) จากยุโรป เอเชียตะวันออกกลาง และอเมริกาเหนือ ทั้งนี้ การที่อาเซียนจะสามารถรักษาระดับการเติบโตของอุตสาหกรรม

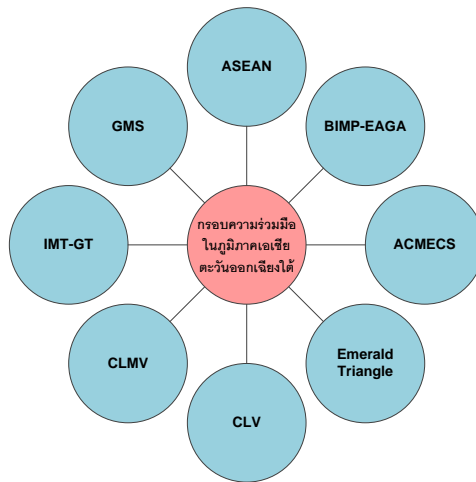
ท่องเที่ยวได้นั้น จำเป็นต้องมีการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการ VAC เพื่อนำไปเป็นฐานคิดในการต่อยอดพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการตลาดและการสร้างแบรนด์ของอาเซียนต่อไป ขณะเดียวกันจะต้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ลดจุดบกพร่องจากการดำเนินโครงการ VAC รวมทั้งบทบาทขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อให้สามารถดำเนินงานด้านการตลาดต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง

จากการดำเนินงานมาตรการต่าง ๆ ตามแผนการรวมกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวของอาเซียนและการทำงานขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ได้ช่วยกระตุ้นการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในอาเซียน นอกจากนี้ การขยายตัวของการค้าเสรียังมีส่วนช่วยกระตุ้นการเดินทางเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเพื่อวัตถุประสงค์ด้านธุรกิจ การประชุม สัมมนา และการจัดแสดงนิทรรศการต่าง ๆ ทั้งการเดินทางภายในภูมิภาคและการเดินทางเข้ามา/ออกจากประเทศสมาชิก นอกจากนี้ การเปิดเสรีบริการเดินทางทางอากาศทำให้เกิดการเชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น รวมถึงส่งผลให้เกิดการกระจายการลงทุนด้านการท่องเที่ยว การสร้างงาน และการสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการด้านท่องเที่ยวอีกด้วย

ดังนั้น ขณะนี้การท่องเที่ยวของอาเซียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาไปอีกระดับหนึ่ง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการสร้างแบรนด์และการตลาดของภูมิภาค การเชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง การสร้างมาตรฐานและความหลากหลายของสินค้าด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ ประเทศคู่เจรจาอาเซียน และกลุ่มภูมิภาคอื่น
ที่ผ่านมา องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มีการทำงานอย่างใกล้ชิดกับกลุ่มเจ้าหน้าที่คมนาคมอาวุโส (Senior Transport Officials - STOM) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกการเดินทางทั้งทางอากาศ ทางบกและทางทะเลภายในภูมิภาค เพื่อกระตุ้นการเดินทางภายในภูมิภาคให้มากขึ้น และส่งเสริมการท่องเที่ยวปลายทางเดียวอาเซียน นอกจากนี้ ยังมี การประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การทำงานขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนสามารถช่วยส่งเสริมการทำงานด้านอื่น ๆ ของอาเซียนได้ เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรี

(Free Trade Areas - FTAs) การพัฒนาภูมิภาค (BIMP-EAGA¹, GMS², IMT-GT³, CLMV⁴, CLV⁵, ACMECS⁶ และสามเหลี่ยมมรกต⁷) การอนุรักษ์ทรัพยากรด้านสังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การเชื่อมโยงและการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางระหว่างประเทศสมาชิก เป็นต้น กลุ่มภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแสดงดังรูปที่ 2 สิ่งสำคัญ คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลของการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจว่าภาคส่วนต่าง ๆ ในกลุ่มภูมิภาคมีความเข้าใจที่ตรงกันถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาคและเพื่อลดปัญหาความซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากรบุคคลและเงินทุนในการดำเนินงานเรื่องเดียวกัน

รูปที่ 2 กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคในปัจจุบัน

การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มภูมิภาคบางกลุ่มอาจมีความก้าวหน้ามากกว่ากลุ่มอื่น เช่น กลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion – GMS) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS Tourism Sector Strategy) ในปี พ.ศ. 2548 โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank – ADB) ภายใต้แผน

¹ โครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ (Brunei-Indonesia-Malaysia-Philippines East ASEAN Growth Area)

² อนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน)

³ เขตเศรษฐกิจสามฝ่าย ระหว่างประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle : IMT-GT)

⁴ กัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม

⁵ สามเหลี่ยมเพื่อการพัฒนา กัมพูชา-ลาว-เวียดนาม

⁶ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อีรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperations)

⁷ ความร่วมมือสามเหลี่ยมมรกต (Emerald Triangle Cooperation) ประกอบด้วย กัมพูชา ลาว ไทย

ยุทธศาสตร์ ฯ นี้ มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 29 โครงการที่วางแผนดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2553 ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ธนาคารพัฒนาเอเชียสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมในการศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าของแผนยุทธศาสตร์ ฯ ดังกล่าว นอกจากนี้ ยังสนับสนุนงบประมาณแก่กลุ่มอนุภูมิภาค BIMP-EAGA⁶ เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน (Community-based Ecotourism) ซึ่งผลการศึกษาพบว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนจะเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาค”

ดังนั้น เมื่อแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์และเริ่มดำเนินการประเทศผู้ประสานงานด้านการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ควรจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการดำเนินงานของกรอบต่าง ๆ กับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เพื่อให้แน่ใจว่าแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้กรอบอนุภูมิภาคต่าง ๆ จะมีความสอดคล้องและไม่ซ้ำซ้อนกับแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)

องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มีการประสานความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาอาเซียนหลายประเทศ ได้แก่ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย รัสเซีย ยุโรป สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ทำให้อาเซียนได้รับประโยชน์จากความช่วยเหลือทางวิชาการและโครงการต่างๆ หลายโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคล การตลาดและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ศูนย์อาเซียน – ญี่ปุ่น (ASEAN – Japan Center) ให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะมัคคุเทศก์ บุคลากรต้อนรับ และเจ้าหน้าที่จากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติและท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำวีดิทัศน์ซึ่งปัจจุบันได้รับการเผยแพร่ตามเครือข่ายสถานีโทรทัศน์ในญี่ปุ่นและเผยแพร่บนเครื่องบินของสายการบินในอาเซียน

ศูนย์อาเซียน – เกาหลี (ASEAN – Korea Center) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 เป็นอีกหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน โดยในปี พ.ศ. 2552 นี้ ศูนย์อาเซียน – เกาหลีจัดงานท่องเที่ยวและวัฒนธรรมอาเซียน จัดพิมพ์เอกสารแนะนำการท่องเที่ยวอาเซียนทั้ง 10 ประเทศเป็นภาษาเกาหลี จัดฝึกอบรมเรื่องแนวโน้มการท่องเที่ยวของเกาหลี ภาษาและวัฒนธรรมเกาหลีให้กับประเทศสมาชิก รวมทั้งจัดบรรยายเรื่อง “แบกเป้เที่ยวอาเซียน” (Backpacking in ASEAN) ในประเทศเกาหลี

⁶ โครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์

1.2 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Strategic Plan - ATSP)

ในการประชุมครั้งที่ 9 ปี พ.ศ. 2552 ที่กรุงเทพมหานคร คณะทำงานพิเศษเพื่อการรวมตัวด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (Special Working Group on ASEAN Tourism Integration) มีมติเห็นชอบให้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558 (ASEAN Tourism Strategic Plan – ATSP) เพื่อสนับสนุนเป้าหมายของประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 โดยประเทศฟิลิปปินส์ ในฐานะประธานคณะทำงานการท่องเที่ยวด้านการตลาด (ASEAN Tourism Marketing Task Force) เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาแผน ATSP โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแผน ฯ จากโครงการเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของอาเซียน (ASEAN Competitiveness Enhancement หรือ ACE Project) ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น โครงการสร้างคุณค่าจากการเชื่อมโยงอาเซียนภายใต้การรวมตัวทางเศรษฐกิจ (VALUE Project) และวิทยาลัยนวัตกรรมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนฉบับนี้

โดยทั่วไปแล้วการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ซึ่งโดยมากจะมีมุมมองที่แตกต่างกันในเรื่องของการกำหนดทิศทางในอนาคตและการลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังต้องมีการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการที่เป็นรูปธรรม สามารถดำเนินงานได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวสำหรับอาเซียนเป็นสิ่งที่ท้าทายมากกว่าการทำแผนยุทธศาสตร์ทั่วไป เนื่องจากต้องเป็นแผน ฯ ที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และความต้องการของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ประกอบกับมีภาคส่วนที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาท่องเที่ยวทั้งในแต่ละประเทศสมาชิกและในระดับภูมิภาคอีกหลายฝ่าย ทำให้การพัฒนาแผน ฯ นี้มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งในประเทศหนึ่ง ๆ จะมีหน่วยงานระดับกระทรวงและระดับกรมที่รับผิดชอบด้านแผน นโยบาย และโครงการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอยู่หลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงและหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ด้านการต่างประเทศ ด้านการตรวจคนเข้าเมือง ด้านการลงทุน การทำอากาศยาน การทำเรือ ทางหลวง การศึกษา การอาชีวศึกษา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม การพัฒนาเมืองและชนบท การก่อสร้าง เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์และน่าประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังมีภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการ

พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว รวมถึง ชุมชน และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGOs) ที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดทำแผนเช่นเดียวกัน

ความซับซ้อนอีกประการหนึ่งในกระบวนการพัฒนาแผน ATSP นี้ คือ ในช่วงเวลาเดียวกันนี้ มีการจัดทำแผนอาเซียนในด้านอื่น ๆ พร้อมกันด้วย ทั้งทางด้านการลงทุน การคมนาคมและการเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการวางแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนและการดำเนินงานตามแผน ฯ โดยแผนที่มีความสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางการท่องเที่ยวของอาเซียน ได้แก่ แผนแม่บทความเชื่อมโยงของอาเซียน (Master Plan for ASEAN Connectivity) และแผนยุทธศาสตร์ด้านการคมนาคมของอาเซียน (Transportation Strategic Plan)

กระบวนการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) เน้นการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็นและประเด็นข้อกังวลให้มากที่สุดภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดของเวลาและทรัพยากรที่มี อย่างไรก็ตาม แผน ATSP นี้ จะต้องเป็นแผนที่มีชีวิต (Living Document) คือ เป็นแผนที่มีความยืดหยุ่น จะต้องได้รับการปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญของประเทศสมาชิกและภูมิภาคอยู่เสมอ

การพัฒนาแผน ATSP นี้ ดำเนินถึงความไม่แน่นอนของสถานการณ์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม หากแต่มีผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งทางบวกและทางลบด้วย ไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง รวมถึงภัยทางธรรมชาติ และภัยที่เกิดจากมนุษย์ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคทั้งสิ้น

1.3 วัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)

วัตถุประสงค์รวม

เพื่อพัฒนาแผนที่มีการกำหนดทิศทาง นโยบายและโครงการต่างๆ สำหรับ ASEAN NTOs ในด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดทำมาตรฐาน การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การลงทุน และการติดต่อสื่อสาร และอื่น ๆ โดยยึดหลักการและแนวทางปฏิบัติของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อ ซึ่งเป็นหลักการที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก

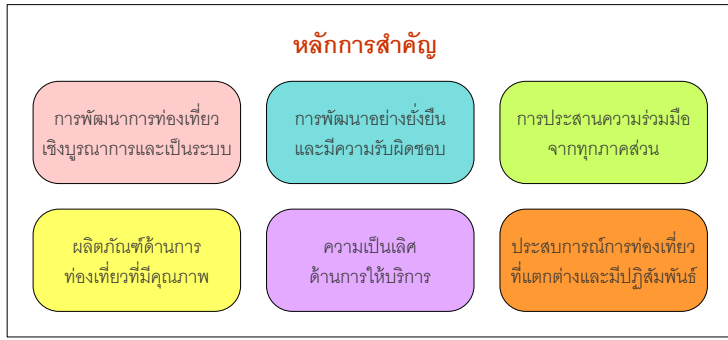
วัตถุประสงค์เฉพาะ

- ทบทวนแถลงการณ์ต่างๆ ของผู้นำและรัฐมนตรีอาเซียนที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและการรวมตัวในสาขาการท่องเที่ยวภายใต้กรอบความตกลงอาเซียนว่าด้วยการค้าบริการ (ASEAN Framework Agreement on Services - AFAS) แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ (The Vientiane Action Plan) ข้อตกลงด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Agreement) และแผนการรวมตัวด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (Roadmap for Integration of Tourism Sector) และอื่น ๆ
- ทारीและสัมภาษณ์ผู้แทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ปรธานคณะทำงานต่าง ๆ รวมทั้งภาคเอกชน อาทิ สมาคมการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEANTA) และเจ้าหน้าที่จากองค์กรด้านการท่องเที่ยวของประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partners) เพื่อประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อวิสัยทัศน์ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียนในปี พ.ศ.2558
- ประเมินผลการดำเนินงานและโครงการต่าง ๆ ขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และคณะทำงานที่รับผิดชอบด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดทำมาตรฐาน การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การลงทุน การท่องเที่ยวทางเรือ (Cruise Tourism) การบริหารภาวะวิกฤต (Crisis Management) และคณะกรรมการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- กำหนดโครงการและกิจกรรมใหม่ ๆ ที่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) คณะทำงานต่าง ๆ ควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการท่องเที่ยวอาเซียนที่ตั้งไว้ในปี พ.ศ. 2558
- จัดทำแผนการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวอาเซียน โดยกำหนดโครงการ กิจกรรม ระยะเวลา และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

1.4 หลักการสำคัญ (Overarching Principles)

จากการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Forum 2010) ณ ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศสมาชิกรับรองหลักการสำคัญ 6 ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ดังแสดงให้เห็นในรูปที่ 3

รูปที่ 3: หลักการสำคัญ

- **การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการและเป็นระบบ**

การวางแผนเชิงบูรณาการและเป็นระบบจะช่วยให้ประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถดำเนินงานได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายการทำงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ช่วยเพิ่มผลประโยชน์และลดผลกระทบทางลบจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กรอบแนวคิดของการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จึงครอบคลุมปัจจัยต่าง ๆ แรงขับเคลื่อนที่มีอิทธิพล และกระบวนการที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของอาเซียนอย่างเป็นระบบ

- **การพัฒนาอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อ**

หลักการเรื่องความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในกระบวนการวางแผนและพัฒนาของอาเซียน สิ่งสำคัญคือ การท่องเที่ยวไม่เพียงแต่จะต้องสร้างประโยชน์โดยตรงให้กับกลุ่มที่ด้อยโอกาสในสังคมแล้ว หากแต่จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบด้วย เช่น การเพิ่มขึ้นของราคาที่อยู่อาศัย การเพิ่มขึ้นของอัตราการย้ายถิ่นฐานของประชาชน หรือการเสื่อมสภาพของสิ่งแวดล้อมและความเสียหายของมรดกทางวัฒนธรรม

- **การประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน**

การประสานความร่วมมือในการทำงานกับทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะภายใต้การทำงานของอาเซียนซึ่งมีความซับซ้อน ดังนั้น กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จึงต้องเน้นการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการร่วมหารือ การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามผล การพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งการส่งเสริมและขับเคลื่อนกลไกการทำงานเชิงบูรณาการเพื่อให้การท่องเที่ยวมีการพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืน

- **ผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ**

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวต้องเน้นด้านคุณภาพเป็นสำคัญ เนื่องจากนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน ต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น มีคุณภาพ คุ่มค่ากับเงินที่จ่ายไปมากขึ้น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับอาเซียนและเพิ่มส่วนแบ่งตลาดได้แล้ว ยังช่วยให้อาเซียนสามารถพัฒนาไปเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของโลกอีกด้วย

- **ความเป็นเลิศด้านการให้บริการ**

ในการส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคนั้น จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของการบริการที่เน้นผู้รับบริการเป็นสำคัญและเป็นการบริการที่ได้มาตรฐานสากล ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จึงเน้นการยกระดับความเป็นมืออาชีพและมาตรฐานความเป็นเลิศของการบริการท่องเที่ยว รวมทั้งจัดทำระบบการรับรองคุณภาพผู้ประกอบการของอาเซียน

- **ประสบการณ์ท่องเที่ยวที่แตกต่างและมีปฏิสัมพันธ์**

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวกำลังมองหาประสบการณ์การท่องเที่ยวที่แตกต่างและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน หรือที่เรียกว่า การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ (Experiential Tourism) ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จึงกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยว โดยเน้นการผสมผสานระหว่างการสร้างความแตกต่างและการปรับเปลี่ยนบริการให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม

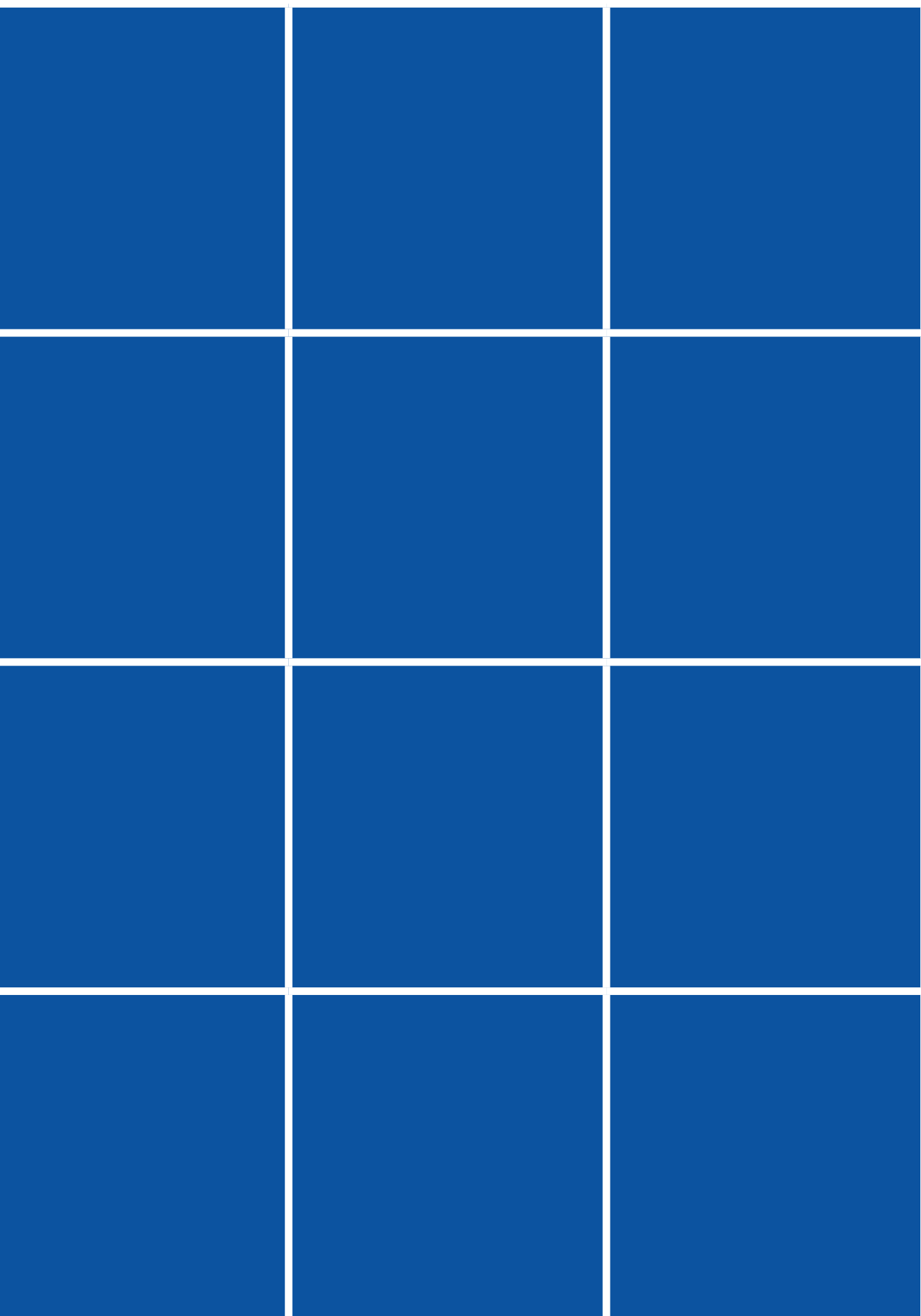
1.5 กระบวนการและวิธีการเก็บข้อมูลของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

กรมการท่องเที่ยวประเทศฟิลิปปินส์ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการประสานงานการจัดทำแผน ATSP โดยได้รับความร่วมมือจากสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) และได้คณะที่ปรึกษาจากวิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ ฯ ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 12 เดือน ทั้งนี้ เพื่อให้มีเวลาเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์และปรึกษาหารือกับภาคส่วนต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันที่นำเสนอในการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2553 (ATF 2010) ที่ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม และผลการตัดสินใจร่วมกันเรื่องการวางกรอบแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) นั้น องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) จึงจัดให้มีการ

จัดประชุมเพื่อหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเทศสมาชิกแต่ละประเทศ ซึ่งผลที่ได้รับสะท้อนถึงความคิดเห็นและประเด็นที่หลากหลาย ดังนั้น แผน ATSP จึงเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และทุกกระบวนการทบทวนของแผนจะนำมาซึ่งแนวคิดและประเด็นใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยทิศทางยุทธศาสตร์ที่นำเสนอในแผนฉบับนี้มาจากผลของการหารือ การรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรการท่งเกี่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) คณะทำงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการวิเคราะห์วิจัยและข้อเสนอแนะจากคณะที่ปรึกษา

การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้อยู่บนฐานของความเป็นจริง ในแง่ของข้อจำกัดด้านทรัพยากรขององค์กรการท่งเกี่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ในการนำแผนสู่การปฏิบัติจริง ทำให้การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก ดังนั้น แผน ATSP จึงประกอบด้วยแนวทาง กิจกรรมการพัฒนาที่มีความสำคัญและสามารถทำให้สำเร็จลุล่วงได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณและโครงสร้างการบริหารงานของ ASEAN NTOs ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นด้านเงินทุนและบุคลากร ผ่านการประสานงานกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) และประเทศคู่เจรจาอาเซียนอื่น ๆ

บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์ การท่องเที่ยวของอาเซียน

Situational Analysis of ASEAN Tourism

บทที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของอาเซียน

คณะที่ปรึกษาร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนได้ประมวลกิจกรรมและแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ที่ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการดำเนินงาน รวมทั้งประเด็นสำคัญ โอกาสและอุปสรรค เพื่อให้การท่องเที่ยวของอาเซียนสามารถแข่งขันและเติบโตอย่างยั่งยืน จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมและกระบวนการรับฟังความคิดเห็น สามารถระบุประเด็นสำคัญระดับภูมิภาค ดังนี้

2.1 การตลาด

องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มีการดำเนินงานด้านการตลาดมาเป็นเวลากว่า 10 ปี กิจกรรมและความริเริ่มที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำโครงการรณรงค์ท่องเที่ยวอาเซียน (Visit ASEAN Campaign) การเข้าร่วมในงานท่องเที่ยวนานาชาติ การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Promotional Chapter for Tourism – APCT) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเยาวชนในอาเซียน และการจัดพิมพ์เอกสารส่งเสริมการท่องเที่ยวต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. 2552 มีการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานด้านการตลาดของอาเซียนโดยโครงการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของอาเซียน (ASEAN Competitiveness Enhancement - ACE Project) ซึ่งมีข้อเสนอแนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

- สร้างแบรนด์การท่องเที่ยวอาเซียนใหม่ในฐานะกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (“Southeast Asia”) และจัดทำรูปแบบการสื่อสารแบรนด์ใหม่ โดยกำหนดจุดขายด้านการต้อนรับที่อบอุ่น (“Feel the Warmth”)
- พัฒนาเครื่องมือด้านการตลาดและส่งเสริมการขาย โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวที่แสวงหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม และนักท่องเที่ยวอายุน้อยที่เดินทางคนเดียวจากออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร
- ประเมินผลกลุ่มตลาดที่ได้รับผลกระทบจากภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ เช่น สหรัฐอเมริกา หลังจากดำเนินงานไปแล้ว 12 เดือน และพิจารณาภาษาที่เป็นทางเลือก เช่น ญี่ปุ่นและจีน ในการดำเนินการตามแผนช่วงที่ 2
- พัฒนาเครื่องมือด้านการตลาดและส่งเสริมการขาย โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มตลาดท่องเที่ยวทางเรือจากประเทศสหรัฐอเมริกา และหากมีงบประมาณ ควรเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวจากยุโรปเพิ่มเติม

- จัดทำและประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ใหม่ที่ทำให้บริการครบวงจรในจุดเดียว (One-Stop Shop) สำหรับผู้ที่สนใจเดินทางท่องเที่ยวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งจากนอกรัฐภูมิภาคและในภูมิภาค

ในการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน ประจำปี พ.ศ. 2553 ที่ประเทศบรูไน ดารุสซาลาม โครงการ ACE เปิดตัวแบรนด์การท่องเที่ยวอาเซียนใหม่ “Southeast Asia – Feel the Warmth” และเว็บไซต์ www.southeastasia.org อย่างเป็นทางการ โดยได้รับการรับรองจากรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน นอกจากนี้ ยังเปิดตัวในงานมหกรรมท่องเที่ยวนานาชาติ (International Tourism Bourse-ITB) อีกด้วย แต่ต่อมางบประมาณของ ACE ในการดำเนินโครงการด้านการตลาดที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ (USAID) ได้สิ้นสุดลงในเดือนสิงหาคม ปีเดียวกัน โครงการ ACE จึงไม่ได้มีการดำเนินงานต่อบนจากนั้น

ถึงแม้ว่าคณะทำงานท่องเที่ยวอาเซียนด้านการตลาด โดยประเทศฟิลิปปินส์เป็นประธานคณะทำงาน มีความคืบหน้าในการดำเนินงานหลายประการ แต่ยังคงมีหลายประเด็นที่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเห็นว่า ควรจะได้รับการพิจารณาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้กิจกรรมด้านการตลาดของภูมิภาคมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประเด็นเหล่านี้ได้แก่

- ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการโฆษณาเผยแพร่ด้านการตลาด
- การประสานงานระหว่างองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และภาคเอกชนในการดำเนินงานด้านการตลาดของภูมิภาค ยังไม่มีประสิทธิภาพ
- ความต้องการการศึกษาวิจัยด้านการตลาดของภูมิภาคเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำกิจกรรมทางการตลาด
- ความเข้าใจที่ชัดเจนระหว่างภาครัฐและเอกชนในเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบและบทบาทการดำเนินงานด้านการตลาด

องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) จำเป็นต้องจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการตลาดที่มีลักษณะดังนี้

- ต้องได้รับการรับรองและสนับสนุนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกอาเซียน สมาคมท่องเที่ยวอาเซียน และผู้ประกอบการต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและยั่งยืนในระยะยาว ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ
- ต้องไม่ซ้ำซ้อน แต่ต้องสร้างมูลค่าเพิ่มและสอดคล้องกับการดำเนินงานของประเทศสมาชิก และ NTOs

2.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวของอาเซียน

ปัจจุบันอาเซียนไม่มีคณะทำงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยว ซึ่งจากการวิเคราะห์ของคณะที่ปรึกษาและข้อมูลที่ได้จากกระบวนการรับฟังความคิดเห็น สะท้อนให้เห็นว่า ASEAN NTOs จะต้องมีกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวของอาเซียน เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดการท่องเที่ยวโลก โดยรูปแบบด้านการท่องเที่ยวต้องได้รับการยกระดับและส่งเสริมให้มีลักษณะที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในกิจกรรมท่องเที่ยว เพื่อตอบโจทย์ความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของนักท่องเที่ยว

ที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงสำคัญต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากพลวัตทางด้านประชากรและสภาพตลาดความท้าทายของอาเซียน คือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ การเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์เป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะยกระดับและเพิ่มผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวใหม่ ๆ

การพัฒนาสินค้าและประสบการณ์ท่องเที่ยวอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละประเทศสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ภาคเอกชน และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGO) โดย ASEAN NTOs มีบทบาทในการนำสินค้าและบริการเหล่านั้นมาจัดกลุ่มเป็นแพ็คเกจที่มีความน่าสนใจในระดับภูมิภาคมากขึ้น

ในระหว่างการประชุมปรึกษาหารือกับ ASEAN NTOs และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้มีการระบุรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีลักษณะโดดเด่นของแต่ละประเทศ ที่มีศักยภาพพอที่จะนำมาเป็นจุดขายของการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของอาเซียนในการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น ดังแสดงให้เห็นในรูปที่ 4

	วัฒนธรรม*	ธรรมชาติ	สิ่งเริ่ทางทะเล	ท่องเที่ยวทางทะเล**	ผู้คน	เมือง	อาหาร	ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	เทศกาล ประเพณี	ผจญภัย	การพำนั	ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์***	การศึกษา	MICE	ศูนย์กลางการเดินทาง	การจับจ่ายใช้สอย	ธุรกิจ	หัตถกรรม	ท่องเที่ยวเชิงกีฬา	จาริกแสวงบุญ
บรูไน	X	X	X	X					X					X					X	
กัมพูชา	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X						X	X	X
อินโดนีเซีย	X	X	X	X		X				X										
ลาว	X	X	X		X				X											
มาเลเซีย	X	X	X	X		X		X			X			X						
พม่า	X	X	X	X						X										X
ฟิลิปปินส์	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X					X		
สิงคโปร์	X		X			X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X			
ไทย	X	X					X	X	X			X		X		X		X	X	
เวียดนาม	X	X	X	X	X		X													

รูปที่ 4 ลำดับความสำคัญที่แต่ละประเทศมีต่อทรัพยากรและประสบการณ์ท่องเที่ยวต่าง ๆ

หมายเหตุ:

*วัฒนธรรม เช่น มรดกโลกของ UNESCO มรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ชนกลุ่มน้อย การท่องเที่ยวโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน/โฮมสเตย์

**การท่องเที่ยวทางทะเล เช่น ดำน้ำ ได้คลื่น เที่ยวชายหาด

***ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น การแสดงศิลปะ ดนตรี บรอดเวย์ การออกแบบ

ผลจากการหารือกับหลายฝ่ายต่างเห็นตรงกันว่า วัฒนธรรม ธรรมชาติและกิจกรรมล่องเรือทางทะเล มีศักยภาพมากที่สุดสำหรับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวของอาเซียน

2.3 การลงทุน

คณะทำงานด้านการลงทุนในภาคการท่องเที่ยวของอาเซียน (Task Force on ASEAN Tourism Investment) ประสบความสำเร็จในการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ โครงการศึกษาการลงทุนในภาคการท่องเที่ยวของอาเซียน เมื่อปี พ.ศ. 2549 และโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “ระเบียงการท่องเที่ยวอาเซียน” (ASEAN Tourism Development Corridor) เมื่อปี พ.ศ. 2552 เพื่อส่งเสริมการลงทุนในภาคการท่องเที่ยวของอาเซียน

จากกระบวนการปรึกษาหารือ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต่างเห็นว่า การลงทุนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานระดับชาติ เช่น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือกระทรวงพาณิชย์ ไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องให้ ASEAN NTOs กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ ที่ดูแลด้านการลงทุน

ทั้งนี้ อุปสรรคสำคัญที่นักลงทุนมักประสบในการลงทุนในอาเซียน ได้แก่ นโยบายและแนวทางที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ระเบียบ ข้อบังคับและกฎหมาย ประเด็นด้านการย้ายถิ่นฐานและกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ไม่ชัดเจน นอกจากนี้ กฎหมายแรงงานยังเน้นการปกป้องคนในประเทศและไม่สนับสนุนการทำธุรกิจข้ามพรมแดน ผลที่เกิดขึ้น คือ ผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ประสงค์จะจัดตั้งธุรกิจใหม่ต้องประสบกับความยากลำบากในการปฏิบัติตามกฎระเบียบทั้งในและต่างประเทศ ถึงแม้อาเซียนจะมีข้อตกลงร่วมกันในการปรับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุนให้สอดคล้องกัน ยังคงมีอีกหลายส่วนที่ต้องมีการหารือ ปรับแก้ไขก่อนที่อาเซียนจะสามารถจัดทำขั้นตอนและมาตรฐานการลงทุนเดียวกันได้

นอกจากนี้ ยังมีอุปสรรคจากความไม่แน่นอนของกระบวนการเปิดเสรี ปัจจุบันหลายประเทศต่างตระหนักถึงความจำเป็นของการเปิดเสรีและพยายามพัฒนายุทธศาสตร์ด้านการลงทุนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเปิดเสรี ในขณะเดียวกัน มีความพยายามในการปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเทศไปพร้อม ๆ กัน

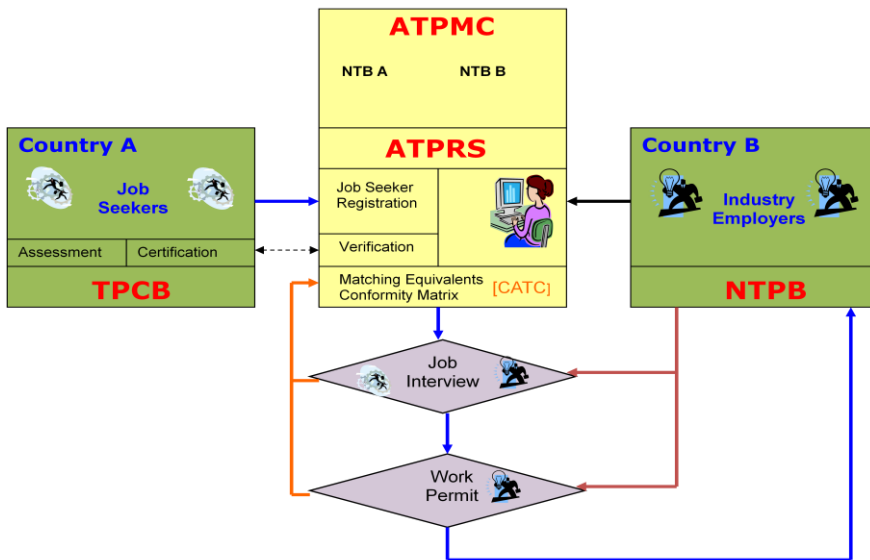
2.4 การประชาสัมพันธ์

เมื่อสามารถทำความเข้าใจร่วมกันด้านสินค้าและประสบการณ์ท่องเที่ยวของอาเซียนได้แล้ว ประเด็นสำคัญด้านยุทธศาสตร์ต่อไปคือ การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารข้อมูลออกไปยังภายนอก และการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานต่าง ๆ ยุทธศาสตร์ที่เด่นชัดประการหนึ่ง คือการให้องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และภาคเอกชนร่วมกันสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในงานแสดงสินค้าและกิจกรรมส่งเสริมการขายอื่น ๆ ซึ่งประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือการกำหนดผลประโยชน์และสิ่งจูงใจสำหรับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการช่วยประชาสัมพันธ์ภูมิภาค ควบคู่ไปกับสินค้าของประเทศ

2.5 ข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement - MRA)

คณะทำงานพัฒนาบุคลากรด้านท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Tourism Task Force on Manpower Development) ซึ่งประเทศอินโดนีเซียเป็นประธานคณะทำงาน มีความพยายามอย่างมากในการพัฒนาและจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement - MRA) จนนำไปสู่การจัดทำมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรใน 32 ตำแหน่ง ครอบคลุมสมรรถนะได้ทั้งสิ้น 242 ประการ

ถึงแม้ว่า ทุกฝ่ายจะตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะต่อกรอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรระหว่างประเทศสมาชิก แต่การนำไปปฏิบัติจริงนั้น เป็นงานที่ทำทายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก การปฏิบัติจริงจะต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานระดับชาติ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการท่องเที่ยว จากนั้นยังต้องได้รับการรับรองในระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นกระบวนการที่อาจใช้เวลานานหลายปี การมีมาตรฐานร่วมกันในบางสาขา โดยเฉพาะด้านการครัว (Culinary) จะช่วยเพิ่มความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรระหว่างประเทศได้อย่างชัดเจน ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศตระหนักว่า การเคลื่อนย้ายบุคลากรอย่างเสรีจะส่งผลกระทบต่อแรงงานของประเทศ จึงให้ความสำคัญกับการปกป้องผลประโยชน์ของชาติมากขึ้น ซึ่งการประกาศใช้ข้อตกลงยอมรับร่วมบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว (MRA on Tourism Professionals) นั้น สามารถใช้เป็นกลไกในการควบคุมปัญหาการเคลื่อนย้ายของแรงงานไร้ฝีมือ ในขณะที่ประเทศสมาชิกยังคงสามารถบังคับใช้กฎหมายและกฎเกณฑ์ระดับชาติในการพิจารณาออกใบอนุญาตในการทำงาน (Work Permit) ได้เช่นเดิม

รูปที่ 5 แผนผังโครงสร้างแสดงกลไกของความตกลง MRA สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพท่องเที่ยว

หมายเหตุ :

TPCB, คณะกรรมการรับรองผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว (Tourism Professional Certification Board)

NTPB, คณะกรรมการวิชาชีพท่องเที่ยวระดับชาติ (National Tourism Professional Board)

ATPMC, คณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee)

ATPRS, ระบบทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Registration System)

ECM, ตารางเทียบโอนคุณสมบัติ (Equivalents Conformity Matrix)

CATC, หลักสูตรการท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (Common ASEAN Tourism Curriculum)

สิ่งที่ต้องตระหนักอีกประการ คือ ในขณะที่อาเซียนสามารถกำหนดมาตรฐานสมรรถนะและข้อตกลงยอมรับร่วมบุคคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว แต่การที่สถาบันการศึกษาและการฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ จะนำมาตรฐานไปปฏิบัติจริงนั้น ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของแต่ละองค์กร โดยเฉพาะในด้านคุณภาพการเรียนการสอน การประเมินผลและมาตรฐานหลักสูตร อย่างไรก็ตาม หากสถาบันการศึกษาเหล่านี้ต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษาหรือผู้ผ่านการฝึกอบรมได้รับการยอมรับ คุณวุฒิจากประเทศสมาชิกอาเซียนที่ประกาศใช้ MRA จะต้องพัฒนาทักษะ ความรู้ให้ได้ตามมาตรฐานสมรรถนะที่กำหนด

นอกจากประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้น ยังมีประเด็นอื่นที่ต้องพิจารณา เช่น การฝึกอบรมผู้ชำนาญการในแต่ละประเทศสมาชิกซึ่งอาจจะต้องมีการฝึกอบรมกลางของอาเซียน การดูแลด้านลิขสิทธิ์ความเป็นเจ้าของเอกสารประกอบหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผลแนวทางการศึกษาทางไกลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของความรู้ด้านค่าใช้จ่ายและความเหมาะสม รวมทั้งการจัดหางบประมาณที่จำเป็นสำหรับการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะ

การนำมาตรฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติภายใต้กรอบด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ยังคงเป็นประเด็นที่มีการตั้งคำถามมากมาย ซึ่งจากการประชุมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่างยอมรับว่า ไม่ใช่ทุกประเทศสมาชิกจะสามารถจัดทำระบบมาตรฐานสมรรถนะอย่างเต็มรูปแบบได้ในปี พ.ศ. 2558 อาเซียนจะต้องประเมินผลการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะอย่างสม่ำเสมอและปรับเปลี่ยนเป้าหมายตามสมควร นอกจากนี้ เพื่อให้มาตรฐานมีความน่าเชื่อถือ อาเซียนควรใช้หน่วยงานภายนอกที่เป็นกลางเป็นผู้ให้การรับรองมาตรฐานดังกล่าว

2.6 การพัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียนและการนำไปปฏิบัติ

การกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวอาเซียนมีส่วนสำคัญที่จะนำอาเซียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพได้ การดำเนินงานด้านมาตรฐานมีความเกี่ยวข้องกับหลายฝ่าย ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ ประเด็นด้านมาตรฐานและการบังคับใช้กลายเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากตลาดของอาเซียนต่างให้ความสำคัญกับเรื่องการปกป้องผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันบริษัทนำเที่ยวรายใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานในด้านต่าง ๆ ในประเทศที่เป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว ประเทศที่มีมาตรฐานสูงเป็นที่น่าพอใจ จะมีความได้เปรียบคู่แข่งอย่างชัดเจน

การสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีนั้น เป็นผลจากปัจจัยที่แตกต่างกันหลายประการ ตั้งแต่ขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองที่ท่าอากาศยาน การบริการแท็กซี่ การบริการของโรงแรมและอื่น ๆ การพัฒนามาตรฐานอาจเป็นเรื่องธรรมดา ที่ไม่มีความซับซ้อน หากเป็นการกำหนดมาตรฐานด้านกายภาพ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพแล้ว การจัดทำมาตรฐานและการประเมินผลจะมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งกระบวนการรับรองและประเมินมาตรฐานไม่ควรขึ้นอยู่กับองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) แต่ควรเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลาง องค์ประกอบสำคัญของทุกมาตรฐานคือด้านความปลอดภัยและความมั่นคง ซึ่งครอบคลุมทั้งความปลอดภัยส่วนบุคคล ไปจนถึงความปลอดภัยด้านอาหาร การเดินทาง และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังนั้น จำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญของสาขาที่มีความจำเป็นต้องจัดทำมาตรฐาน

ที่ผ่านมา คณะทำงานด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวของอาเซียน โดยมีประเทศไทยเป็นประธาน คณะทำงาน สามารถจัดทำมาตรฐานอาเซียนใน 6 สาขา ได้เป็นผลสำเร็จ และได้รับการรับรองจาก ASEAN NTOs เป็นที่เรียบร้อยแล้ว มาตรฐานเหล่านี้ได้แก่

- โฮมสเตย์
- โรงแรมสีเขียว
- บริการอาหารและเครื่องดื่ม
- ห้างน้ำสาธารณะ
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
- การท่องเที่ยวเชิงมรดก

อย่างไรก็ตาม มาตรฐานทั้ง 6 สาขาที่มีอยู่ ณ ตอนนี้ เป็นเพียงหลักการทั่วไป (ความจริงแล้วเป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์) มิได้เป็นมาตรฐานเฉพาะที่สามารถวัดและเปรียบเทียบกันระหว่างประเทศได้ มาตรฐานโฮมสเตย์และโรงแรมสีเขียวมีการดำเนินการในลักษณะกว้าง ๆ ให้แต่ละประเทศสมาชิกเสนอรายชื่อโฮมสเตย์และโรงแรมสีเขียวเพื่อเข้ารับการรับรองมาตรฐาน โดยยังไม่มีกระบวนการหลักการและขั้นตอนของการประเมินและการคัดเลือกที่ชัดเจน รวมทั้งไม่มีวิธีการที่แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานและการประเมินของประเทศหนึ่งจะสามารถเทียบเคียงกับอีกประเทศหนึ่งได้ ดังนั้น กระบวนการดังกล่าวจึงไม่ใช่การรับรองมาตรฐาน แต่เปรียบเสมือนการให้รางวัลบนพื้นฐาน

ของความเชื่อใจว่าโรงแรมหรือโฮมสเตย์ที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นมีคุณภาพที่เท่าเทียมกันเมื่อเปรียบเทียบระหว่างประเทศ

ขณะนี้ ยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้ในแต่ละสาขา โดยตัวชี้วัดที่จะใช้ประเมินจะต้องได้รับการยอมรับจากประเทศสมาชิก และจะต้องมีการประเมินตามตัวชี้วัดและการรายงานผลที่โปร่งใส เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถนำผลการประเมินเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจได้จากการหารือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการชี้ประเด็นที่สำคัญ คือ ความจำเป็นของการมีองค์กรภายนอกที่เป็นกลางเป็นผู้รับรองมาตรฐาน รวมทั้งกำหนดสินค้าและประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานเหล่านั้น หากปราศจากกลไกการรับรองมาตรฐานนี้ คงจะเป็นการยากที่มาตรฐานนี้จะมีความน่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม การพัฒนามาตรฐานและการนำไปปฏิบัติเป็นงานที่ยาก โดยเฉพาะภายใต้ความแตกต่างของระบบกฎเกณฑ์ในแต่ละประเทศสมาชิก ความท้าทายจึงอยู่ที่ว่า จะทำอย่างไรเพื่อให้สามารถสร้างระบบรับรองมาตรฐานให้อยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจได้

2.7 การอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมโยงคมนาคม

การบรรลุวิสัยทัศน์ของการรวมตัวในภูมิภาคที่มีระบบคมนาคมเชื่อมต่อกันโดยสะดวกเป็นความท้าทายสำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ในขณะที่อาเซียนตระหนักถึงและสนับสนุนเป้าหมายนี้ ยังคงมีประเด็นปัญหาสำคัญหลายด้านที่ต้องได้รับการแก้ไขก่อนที่จะสามารถปรับปรุงระบบการเดินทาง เช่น ประเด็นด้านความมั่นคง ความปลอดภัย ระบบศุลกากร รายได้ และอื่น ๆ เป็นต้น

เป็นที่แน่ชัดว่าการใช้วีซ่าร่วมกันในอาเซียน (Single Tourist Visa) สามารถส่งผลดีเป็นอย่างมากต่อการอำนวยความสะดวกในการเดินทางภายในภูมิภาค แต่การจัดทำวีซ่าดังกล่าวคงจะไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในช่วงเวลา 5 ปีข้างหน้าได้ เนื่องจากอุปสรรคด้านเทคโนโลยี การเมืองอำนาจอธิปไตยและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งระบบวีซ่าที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศสมาชิก ซึ่งจากการหารือกับตัวแทนจากกระทรวงการต่างประเทศและกองตรวจคนเข้าเมืองของประเทศสมาชิกมีความเห็นว่าเช่นเดียวกันว่า คงไม่สามารถจัดทำวีซ่าร่วมกันในอาเซียนให้แล้วเสร็จใน 5 ปีได้ อย่างไรก็ตาม ตัวแทนจากหลายหน่วยงานภาคเอกชนมั่นใจว่า ถึงแม้จะยังไม่มีการใช้วีซ่าร่วมกัน คงจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคมากนัก หากอาเซียนมีการวางแผนที่ดีและความร่วมมือเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้หลายหน่วยงานยังเสนอให้พิจารณาแนวทางใหม่ ๆ เช่น วีซ่าสำหรับกลุ่มอนุภูมิภาค และระบบ e-visa เป็นต้น

การเชื่อมโยงคมนาคมถือเป็นนโยบายสำคัญประการหนึ่งของอาเซียน ยุทธศาสตร์การพัฒนากองทัพเรือจึงต้องส่งเสริมยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการเชื่อมโยงอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) ซึ่งจัดทำโดยคณะทำงานระดับสูงของอาเซียน (ASEAN High Level Task Force) ในช่วงเวลาเดียวกันกับที่กำลังพัฒนา แผน ATSP ฉบับนี้ การพัฒนากองทัพเรือสามารถอยู่ภายใต้กรอบนโยบายและโครงการเชื่อมโยงการคมนาคมต่าง ๆ (เช่น ถนน ทะเล อากาศ และทางรถไฟ) ที่ผ่านมา มีหลายความพยายามที่มุ่งเพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ ตัวอย่างเช่น ความพยายามในการเปิดน่านฟ้าในเมืองใหญ่ ๆ ของอาเซียนที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ตกลงจัดทำความตกลงพหุภาคีว่าด้วยบริการทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on Air Services – MAAS) ที่มุ่งเน้นเปิดเสรีการเข้าสู่ตลาดและละยกเลิกข้อกำหนดที่เป็นอุปสรรคต่อการบินในภูมิภาค ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ประเทศสมาชิกได้ร่วมกันจัดทำความตกลงพหุภาคีว่าด้วยการเปิดเสรีบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ (ASEAN Multilateral Agreement on Full Liberalization of Passenger Air Services – MAFLPAS) และพิธีสารอีก 2 ฉบับ ซึ่งช่วยขยายขอบเขตของ MAAS ให้ครอบคลุมเมืองอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน ความตกลงเหล่านี้เป็นรากฐานของการนำไปอาเซียนไปสู่ตลาดการบินร่วม (ASEAN Single Aviation Market – ASAM) ที่มุ่งเป้าไว้ภายในปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกยังจะร่วมมือกันสร้างเครือข่ายทางหลวงอาเซียน (ASEAN Highway Network) และทางรถไฟที่เชื่อมระหว่างสิงคโปร์กับคุนหมิง (Singapore-Kunming Rail Link) ซึ่งคาดว่าจะสำเร็จในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งที่ประชุมเจ้าหน้าที่คมนาคมอาวุโส (ASEAN Senior Transport Officials Meeting – STOM) และรัฐมนตรีคมนาคมอาเซียนได้ให้การรับรองแผนยุทธศาสตร์ด้านการคมนาคมของอาเซียน หรือที่เรียกว่า แผนปฏิบัติการบรูไน (Brunei Action Plan) โดยมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

ในระหว่างกระบวนการพัฒนาแผน มีการชี้ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงคมนาคมของประเทศสมาชิกอาเซียน หลายประเด็นเป็นปัญหาระดับชาติและต้องได้รับการแก้ไขเพื่อปรับปรุงการเชื่อมโยงคมนาคมภาพรวมในอาเซียน นอกจากนี้ การยกระดับการเดินทางเรือสำลึกลงและการเดินทางเรือชายฝั่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ช่วยพัฒนากองทัพเรืออาเซียน อย่างไรก็ตาม จากการหารือในเรื่องนี้ ยังคงมีประเด็นเรื่องการให้ความร่วมมือของหน่วยงานที่ดูแลการทำเรือต่อผู้ประกอบการเดินเรือ ซึ่งประเทศสมาชิกต้องจัดการปัญหาเกี่ยวกับท่าเรือ กระบวนการตรวจคนเข้าเมือง และข้อมูลด้าน

การตลาด รวมทั้งควรเร่งพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของท่าเรือเพื่อขยายเติบโตของอุตสาหกรรมเดินเรือ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของอาเซียนโดยรวม

2.8 การติดต่อสื่อสาร

ที่ผ่านมา องค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มุ่งเน้นเรื่องการติดต่อสื่อสารในกรณีที่เกิดวิกฤต ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการขยายขอบเขตการติดต่อสื่อสารให้ครอบคลุมการสื่อสารรูปแบบอื่น ๆ ด้วย เช่น การประชาสัมพันธ์ของ ASEAN NTOs ทั้งนี้ความสามารถในการจัดการกับวิกฤตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องถูกกำหนดให้เป็นแกนหลักของยุทธศาสตร์ด้านการติดต่อสื่อสาร การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของการติดต่อสื่อสารและการจัดหาทรัพยากรบุคคลและงบประมาณเป็นข้อควรคำนึงที่สำคัญในการดำเนินงานเพื่อยกระดับกระบวนการแลกเปลี่ยนและหารือทั้งภายในและภายนอกองค์กร

นอกจากนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการนำเสนอพิธีสารต่าง ๆ ให้เป็นที่เข้าใจของทุกฝ่ายและครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ รวมทั้ง การสื่อสารในกรณีที่เกิดวิกฤต ซึ่งการฝึกอบรมและการประชุมเชิงปฏิบัติการจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านนี้ได้ และเช่นเดียวกับด้านอื่น ๆ ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) อาเซียนต้องมีการกำหนดพันธมิตรและสร้างความสัมพันธ์กับทั้งองค์กรภายในและภายนอกภูมิภาค เช่น สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Pacific Asia Travel Association - PATA) หรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGOs) ต่าง ๆ

2.9 ประเด็นด้านการบริหารจัดการ การวางแผนและการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์หนึ่งของแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ คือ การพิจารณาว่าจะทำอย่างไรจึงจะบริหารจัดการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหลายมีความสำคัญมากในเรื่องนี้ นอกจากนี้ จากกรณีวิเคราะห์ยังมีหลายประเด็นหลักที่ต้องได้รับการพิจารณาในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์

นโยบายด้านการบริหารจัดการ การวางแผนและการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ต้องคำนึงถึงความเป็นจริงที่ว่าประเด็นปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว มิได้อยู่ภายใต้บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของ NTOs โดยตรง แต่อยู่ในภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น รวมถึงภาคเอกชน

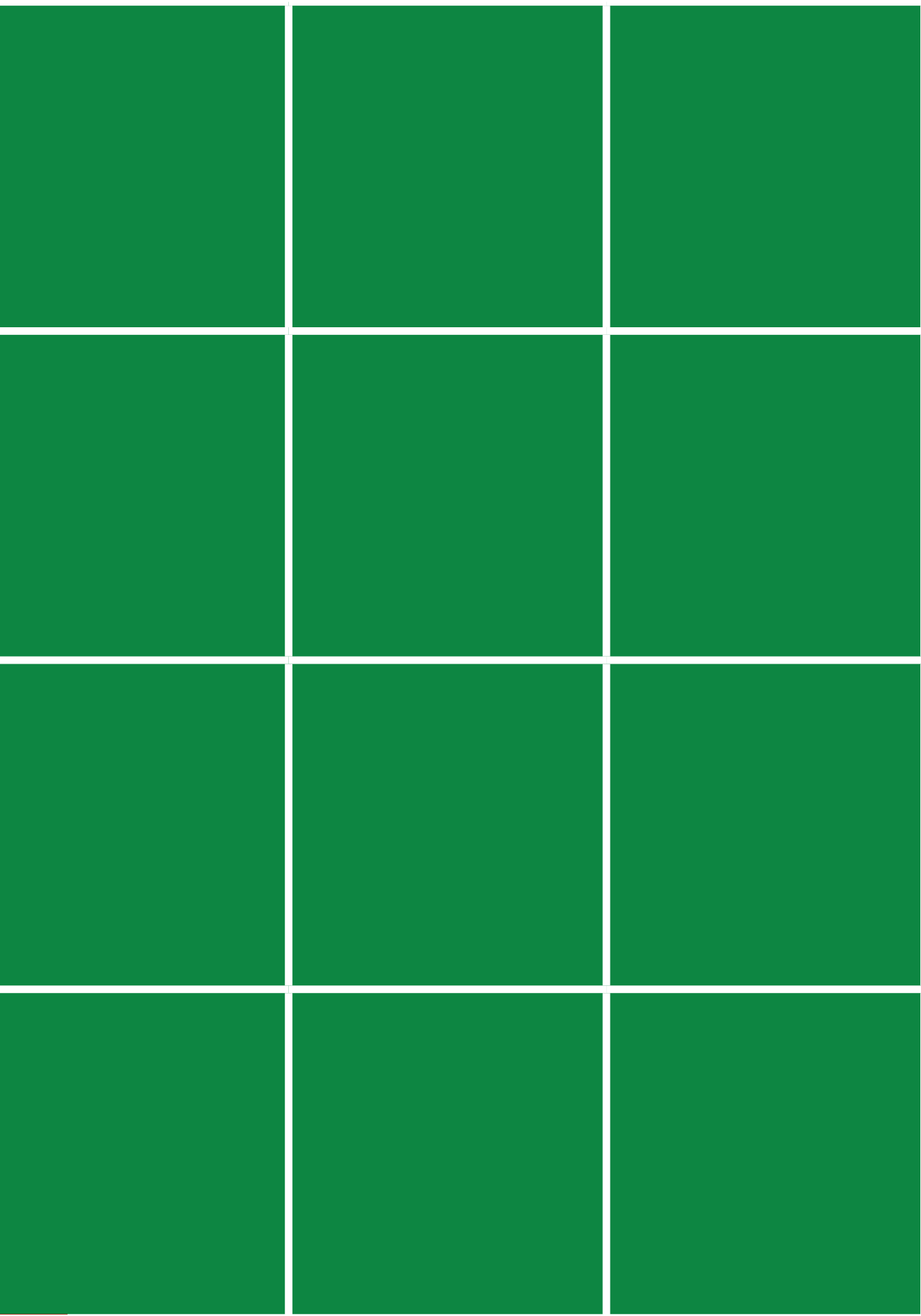

โครงสร้างปัจจุบันและกิจกรรมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนที่ผ่านมา ไม่ได้มุ่งเน้นประเด็นด้านยุทธศาสตร์สำคัญของการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การอำนวยความสะดวก การวิเคราะห์วิจัย และการวางแผนในอนาคต นอกจากนี้ คณะทำงานต่าง ๆ ยังมีภาระงานและกิจกรรมที่ซ้ำซ้อน (เช่น งานด้านการพัฒนาบุคลากรและงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในความดูแลของหลายคณะทำงาน) ทำให้กระบวนการทำงานของแต่ละคณะทำงานมีประสิทธิภาพลดลง การพิจารณาถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่าง ๆ และทางเลือกด้านโครงสร้างคณะทำงานจึงเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่ สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Pacific Asia Travel Association – PATA) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank – ADB) ธนาคารโลก (World Bank) องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific – UNESCAP) ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวแม่น้ำโขง (Mekong Tourism Coordination Office) องค์การการท่องเที่ยวโลก (United Nations World Tourism Organization – UNWTO) องค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล (World Wide Fund for Nature – WWF) องค์การปกป้องสิทธิเด็กในออสเตรเลีย (Child Wise) องค์การระหว่างประเทศที่ให้การรับรองเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Green Globe) เป็นต้น โดยต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วนถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรเหล่านี้กับอาเซียนโดยใช้กระบวนการสื่อสารที่ชัดเจน

แผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ต้องวางกรอบการวิเคราะห์ การตัดสินใจ และที่สำคัญคือทำอย่างไรให้ภาครัฐและกลุ่มองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามแผนมากที่สุด

2.10 บทสรุป

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมประเด็นและโอกาสที่หลากหลายเป็นงานสำคัญ เพราะนอกจากจะเป็นการวางแผนการทำงานของ ASEAN NTOsต่อไปในอนาคตแล้ว ยังส่งผลกระทบทางอ้อมต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอีกด้วย เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นภาคอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม โดยรวมของภูมิภาค

บทที่ 3

วิสัยทัศน์ ทิศทางยุทธศาสตร์
และโครงสร้างแผนยุทธศาสตร์
การท่องเกี่ยวอาเซียน

ATSP Vision, Strategic Directions and Structure

บทที่ 3 วิสัยทัศน์ ทิศทางยุทธศาสตร์และโครงสร้าง แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)

3.1 วิสัยทัศน์ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP)

หลังจากผ่านกระบวนการประชุมหารือและปรับปรุงแก้ไขร่างแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน ASEAN NTOs ได้เห็นชอบร่วมกันถึงวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558 ดังนี้

“ภายในปี 2558 อาเซียนจะรองรับจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนที่เพิ่มมากขึ้น ด้วยสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป็นเอกลักษณ์ ด้วยการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคที่มีความสะดวก ด้วยสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและมั่นคง ด้วยคุณภาพการบริการที่ดี ในขณะเดียวกัน จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและโอกาสของประชาชนให้มากขึ้น จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการประสานการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ”

3.2 ทิศทางยุทธศาสตร์

ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ได้ตกลงร่วมกันในช่วงกระบวนการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) มีการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์หลัก 3 ด้านที่เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคที่สามารถแข่งขันได้และมีความยั่งยืน ดังแสดงในรูปที่ 6

วิสัยทัศน์

"ภายในปี 2558 อาเซียนจะรองรับจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนที่เพิ่มมากขึ้น ด้วยสินค้าด้านการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย เป็นเอกลักษณ์ ด้วยบริการเชื่อมโยงภายในภูมิภาคที่มีความสะดวก ด้วยสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยและมั่นคง ด้วยคุณภาพการบริการที่ดี ในขณะเดียวกัน จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีและโอกาสของประชาชนให้มากขึ้น จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ"

การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนอยู่บนหลักการของการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและยั่งยืน โดยตระหนักถึงบทบาทสำคัญของการท่องเที่ยวในการช่วยลดปัญหาความยากจน ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประเด็นปัญหาเรื่องเพศและชนกลุ่มน้อย การเสริมสร้างขีดความสามารถ การอนุรักษ์วัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ

ทิศทางการยุทธศาสตร์

1. พัฒนาสินค้าบริการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของภูมิภาคและวางยุทธศาสตร์ด้านการลงทุนและการตลาดที่สร้างสรรค์

2. เพิ่มคุณภาพการให้บริการและทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค

3. ยกระดับและเร่งให้เกิดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมโยงคมนาคมในอาเซียน

กลยุทธ์

1.1 จัดทำกลยุทธ์ด้านการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวของอาเซียน

2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

3.1 สนับสนุนการใช้ร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน

1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาคควบคู่กับกลยุทธ์ด้านการลงทุน

2.2 ดำเนินการตามข้อตกลงร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน

3.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนเพื่อขยายการเชื่อมโยงคมนาคมทั้งทางบก น้ำ อากาศ และรถไฟ

1.3 ส่งเสริมนโยบายด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและการดำเนินงานด้านท่องเที่ยวของอาเซียน

2.3 พัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

รูปที่ 6 วิสัยทัศน์และทิศทางการยุทธศาสตร์ของอาเซียน

ทิศทางการพัฒนาท่องเที่ยวอาเซียนที่กำหนดนี้ มีความสอดคล้องกับประเด็นปัญหาและโอกาสที่ได้จากการหารือในกระบวนการจัดทำแผน และสอดคล้องกับเป้าหมายโดยรวมของประชาคมอาเซียน ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดจุดยืนของภูมิภาคอาเซียนในเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของโลกอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ หากปราศจากแผนยุทธศาสตร์ด้านการตลาดที่เข้มแข็งและทรัพยากรที่จำเป็นแล้ว คงเป็นการยากที่อาเซียนจะสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ นอกจากนี้ ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญในการรักษาชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวที่เป็นเลิศของภูมิภาค เนื่องจาก ปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้น จำเป็นต้องยกระดับมาตรฐานการพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน ปัจจุบัน นักท่องเที่ยวระดับบนต่างต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพ รวมถึงมีความตระหนักเพิ่ม

มากขึ้นต่อการดำเนินธุรกิจบริการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีความรับผิดชอบต่อและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และที่สำคัญที่สุด คือ จะต้องมีการเพิ่มการอำนวยความสะดวกในการเดินทาง ทั้งจากภายนอกเข้ามาในภูมิภาคและการเดินทางภายในภูมิภาค มิฉะนั้นแล้ว อาเซียนคงจะไม่สามารถดึงศักยภาพของภูมิภาคในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของโลกได้อย่างเต็มที่

3.3 ความสอดคล้องของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) กับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของอาเซียน

ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา อาเซียนได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการรวมตัวกันของกลุ่มประเทศในภูมิภาค ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการเมือง ผู้นำอาเซียนได้กำหนดการเป็นตลาดเดียวกันของอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 รวมทั้งมีการวางหลักการ นโยบายและจัดลำดับความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เพื่อแนะแนวทางแก่ประเทศสมาชิกให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยนโยบายเหล่านี้ถูกระบุไว้ในแผนการพัฒนาอาเซียน 3 ด้าน ได้แก่ แผนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC แผนประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community – ASCC) และแผนประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community – APSC)

หนึ่งในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ ฯ คือ การรวบรวมและศึกษากรอบนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน โดยแผน ATSP มีการกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หลายประการที่สนับสนุนและสอดคล้องกับนโยบายโดยรวมของภูมิภาค รูปที่ 7-9 แสดงถึงความสอดคล้องระหว่างแผน ATSP กับแผนการพัฒนาอาเซียนทั้ง 3 ด้าน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)		(1) พัฒนาสินค้าบริการ ท่องเที่ยวเชิง ประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การ ลงทุนและการตลาดที่ สร้างสรรค์	(2) เพิ่มคุณภาพของการ บริการและทรัพยากร บุคคลในภูมิภาค	(3) ยกระดับและเร่งให้ เกิดการอำนวยความสะดวกในการ เดินทางและการ เชื่อมโยงคมนาคม ในอาเซียน
A. การเป็นตลาดและฐานการผลิต ร่วมกัน				
A2	การเคลื่อนย้ายบริการเสรี			
A3	การเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี			
A5	การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือเสรี			
A7	อาหาร เกษตรและป่าไม้			
B. การเป็นภูมิภาคที่แข่งขันได้ทาง เศรษฐกิจ				
B4	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน			

รูปที่ 7 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียน (ASCC)		(1) พัฒนาสินค้าบริการ ท่องเที่ยวเชิง ประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การ ลงทุนและการตลาดที่ สร้างสรรค์	(2) เพิ่มคุณภาพของการ บริการและทรัพยากร บุคคลในภูมิภาค	(3) ยกระดับและเร่งให้ เกิดการอำนวยความสะดวก ในการเดินทางและการ เชื่อมโยงคมนาคม ในอาเซียน
A. การพัฒนาบุคลากร				
A2	ลงทุนด้านการพัฒนาทรัพยากร บุคคล			
A7	สร้างสมรรถนะของ ข้าราชการพลเรือน			
B. สวัสดิการสังคมและการคุ้มครอง				
B1	ลดปัญหาความยากจน			
B3	ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหาร และความปลอดภัย			
B7	สร้างชาติที่มีภูมิคุ้มกันภัยพิบัติ และมีความปลอดภัยในชุมชน			

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC)		(1) พัฒนาสินค้าบริการ ท่องเที่ยวเชิง ประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การ ลงทุนและการตลาดที่ สร้างสรรค์	(2) เพิ่มคุณภาพของการ บริการและทรัพยากร บุคคลในภูมิภาค	(3) ยกระดับและเร่งให้ เกิดการอำนวยความสะดวก สะดวกในการ เดินทางและการ เชื่อมโยงคมนาคม ในอาเซียน
C. ความยุติธรรมในสังคมและสิทธิมนุษยชน				
C3	ส่งเสริมความรับผิดชอบของธุรกิจต่อสังคม (Corporate Social Responsibility- CSR)			
D. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม				
D5	ส่งเสริมมาตรฐานคุณภาพชีวิตในเมืองใหญ่ของอาเซียน			
D8	ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน			
D10	รับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและจัดการกับผลกระทบ			
E. การสร้างเอกลักษณ์อาเซียน				
E1	สร้างเสริมความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนและสำนึกของการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน			
E2	อนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน			
E3	ส่งเสริมการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม			
E4	ให้ชุมชนมีส่วนร่วม			

รูปที่ 8 ประเด็นด้านสังคมและวัฒนธรรม

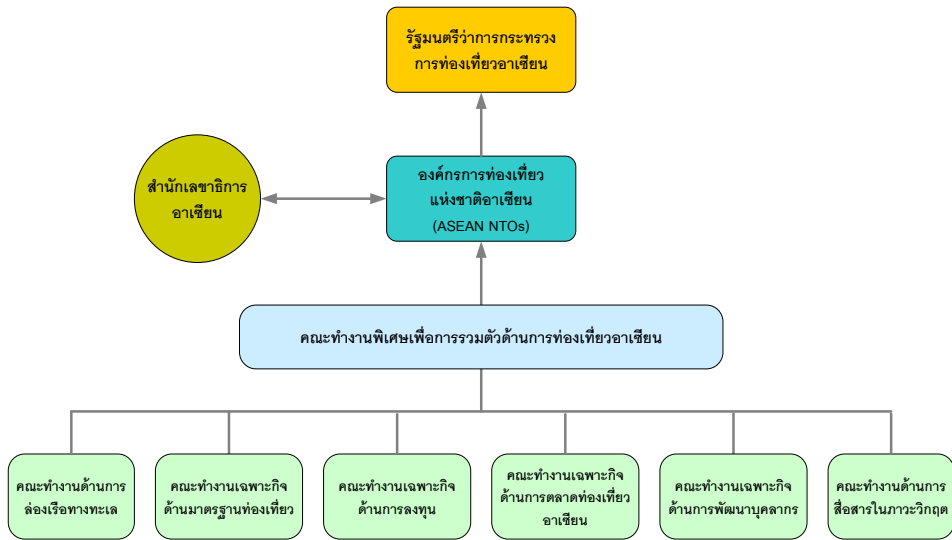

ประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน (APSC)		(1) พัฒนาสินค้าบริการ ท่องเที่ยวเชิง ประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การ ลงทุนและการตลาดที่ สร้างสรรค์	(2) เพิ่มคุณภาพของการ บริการและทรัพยากร บุคคลในภูมิภาค	(3) ยกระดับและเร่งให้ เกิดการอำนวยความสะดวก สะดวกในการ เดินทางและการ เชื่อมโยงคมนาคม ในอาเซียน
A. ประชาคมที่มีกติกามีการ พัฒนาด้านนิยามและบรรทัดฐาน ร่วมกัน				
A 1	ร่วมมือกันในการพัฒนา ด้านการเมือง			
B. ประชาคมที่มีเอกภาพ มีความสงบ สุข มีความแข็งแกร่ง และมีความ รับผิดชอบร่วมกันในการสร้างความ มั่นคง				
B6	สามารถตอบสนองปัญหา เร่งด่วนหรือวิกฤตอย่างมี ประสิทธิภาพและทันการณ์			

รูปที่ 9 ประเด็นด้านการเมืองและความมั่นคง

3.4 การปรับโครงสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน

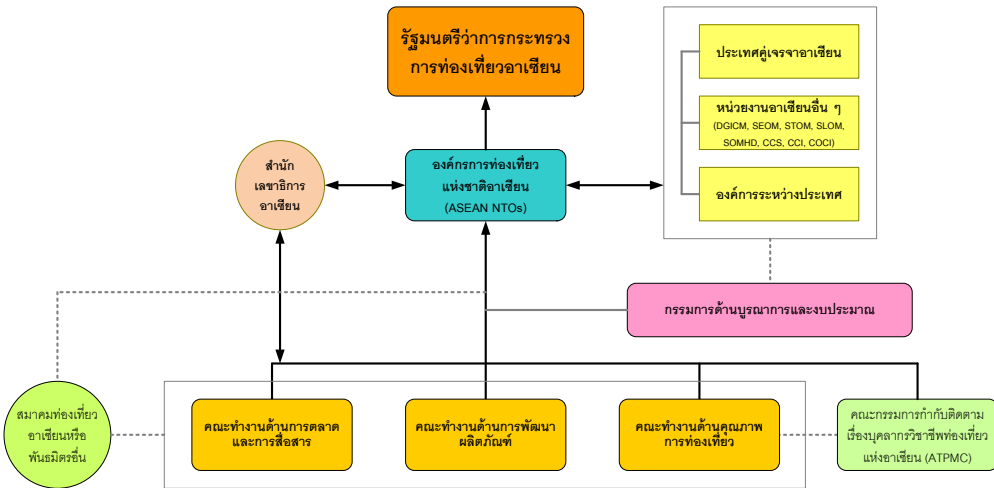
ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอาเซียน (ATSP) นี้ได้ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนที่มีการดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ดังแสดงในรูปที่ 10

รูปที่ 10 โครงสร้างความร่วมมือด้านการท่อกีวของอาเซียนในปัจจุบัน (ณ เดือนธันวาคม 2010)

ตลอดระยะเวลาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่อกีวของอาเซียน (ATSP) มีข้อคิดเห็นหลายประการเกี่ยวกับปัญหาด้านโครงสร้างและการทำงานของอาเซียนในปัจจุบัน ได้แก่ ระยะเวลาในการประชุมทุกคณะทำงานค่อนข้างมาก ใช้เวลาหลายวัน ความซ้ำซ้อนของหัวข้อการประชุมภายใต้คณะทำงานต่าง ๆ และการดำเนินงานของคณะทำงานต่าง ๆ ของอาเซียนภายใต้โครงสร้างปัจจุบันไม่สอดคล้องกับแผน ATSP เป็นต้น

ในการประชุมคณะทำงานด้านการท่อกีวของอาเซียนที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2553 ที่ประชุมหารือและได้ข้อสรุปว่า ควรมีการปรับโครงสร้างคณะทำงานของอาเซียนให้สอดคล้องกับทิศทางยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในแผน ATSP นอกจากนี้ มีการหารือเกี่ยวกับการสื่อสารภายในและระหว่างคณะทำงานต่าง ๆ ของอาเซียนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก ซึ่งจากการจัดประชุม ASEAN NTOs และคณะทำงานเฉพาะกิจเป็นช่วง ๆ ตามระยะเวลานั้น ทำให้การติดตามความคืบหน้าของการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ เป็นไปได้ยาก และในหลายครั้งที่ประเทศสมาชิกไม่ทราบว่ามีกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของคณะทำงานที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ ดังนั้น การปรับปรุงการสื่อสารและโครงสร้างองค์กรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการปฏิบัติตามแผน ATSP โดยเฉพาะในภาวะที่อาเซียนมีทรัพยากรจำกัดจากการหารือกับผู้เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ข้อเสนอแนะโครงสร้างใหม่ของความร่วมมือและคณะทำงานด้านการท่อกีวของอาเซียน ดังแสดงในรูปที่ 11

รูปที่ 11 โครงสร้างความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน

การเปลี่ยนแปลงหลักของโครงสร้างการทำงานด้านการท่องเที่ยวอาเซียน คือ การลดจำนวนคณะทำงานเหลือ 3 ชุด และจัดตั้งคณะกรรมการใหม่ 1 ชุด ได้แก่

- คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร
- คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยว
- คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ

คณะทำงานทั้ง 3 ชุดมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแนวทางขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และควรประกอบด้วยบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ความสามารถ ซึ่งคณะทำงานสามารถแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามที่คณะทำงานกำหนดได้ โดยคณะทำงานเฉพาะกิจนี้จะมีช่วงเวลาในการทำงานระยะหนึ่งและถูกยุบไปเมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นแล้ว นอกจากนี้ สมาชิกของคณะทำงานเฉพาะกิจอาจไม่จำเป็นต้องมาจาก ASEAN NTOs เท่านั้น แต่อาจเป็นตัวแทนจากภาครัฐ ภาคเอกชนหรือจากหน่วยงานอื่นภายใต้สำนักเลขาธิการอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อให้กระบวนการทำงาน การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3.5 บทบาทและความรับผิดชอบขององค์กรการท่อกเกี่ยวข้องแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
ภายใต้โครงสร้างความร่วมมือใหม่นี้ องค์กรการท่อกเกี่ยวข้องแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) จะมีบทบาทและความรับผิดชอบหลายประการ ดังนี้

- ทบทวนและพิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติการและกิจกรรมทั้งหมดที่ถูกลงเสนอโดยคณะทำงาน
- พิจารณาอนุมัติแผนงานประจำปีที่สุดอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่อกเกี่ยวข้องของอาเซียน
- ประสานงานโดยตรงกับกระทรวงการท่อกเกี่ยวข้องถึงงานที่มีความสำคัญเร่งด่วนและกิจกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการ
- พิจารณาการใช้งบประมาณของคณะทำงานต่าง ๆ รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้ทรัพยากร
- พิจารณาอนุมัติงบประมาณประจำปี
- กำกับดูแลการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

3.6 บทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานและกรรมการ

ภายใต้โครงสร้างใหม่ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การท่อกเกี่ยวข้องของอาเซียน (ATSP) ปี พ.ศ. 2554 – 2558 มีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานและคณะกรรมการ ดังนี้

1) คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร

ในการทำงานด้านการตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่อกเกี่ยวข้องของภูมิภาค จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งศักยภาพด้านการค้นคว้าวิจัยขององค์กรการท่อกเกี่ยวข้องแห่งชาติ (NTOs) ของแต่ละประเทศ คณะทำงานชุดนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดทิศทางการตลาดภาพรวมและวางแนวทางขั้นตอนการติดต่อสื่อสาร ภายใต้คณะทำงานนี้ มีข้อเสนอแนะให้จัดตั้งกลุ่มวิจัยตลาด (Market Research Group) ที่ประกอบด้วยตัวแทนจาก NTOs ของแต่ละประเทศ และมีการประชุมร่วมกันปีละ 1 ครั้งเพื่อหารือเกี่ยวกับแนวโน้มและปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการท่อกเกี่ยวข้องของอาเซียน

บทบาทของคณะทำงานมีดังนี้

- กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการตลาดเชิงบูรณาการและการสื่อสารที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ซึ่งการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ในการดำเนินงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่ได้ประโยชน์สูงสุด และเพื่อให้แน่ใจว่าการท่องเที่ยวมีศักยภาพที่จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาได้ในภูมิภาคอาเซียน
- ทำงานร่วมกับคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมด้านการตลาดมีความสอดคล้องกัน
- พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงนวัตกรรมและช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอาเซียน
- พัฒนาและติดตามประสิทธิภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และวิธีการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอาเซียน เพื่อให้มีการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูลออกไปภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะทำงานจำเป็นต้องประสานงานกับคณะทำงานชุดอื่น หน่วยงานอื่น ๆ ของอาเซียน และเครือข่ายพันธมิตรอย่างใกล้ชิด
- รับผิดชอบการพัฒนาและติดตามการดำเนินงานตามแผนด้านการตลาด ในขณะที่สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) จะเป็นแกนหลักในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน
- เผยแพร่งานวิจัยและบทวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ
- สนับสนุนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอาเซียนทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค
- เสริมสร้างความร่วมมือด้านการตลาดและการสื่อสารระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ปัจจุบันองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มีความร่วมมือกับหลายประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ (เช่น ASEAN+3⁹, ASEAN+1¹⁰, ASEANTA¹¹)

⁹ กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 คือ ความร่วมมืออย่างเป็นทางการในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา 3 ประเทศใหญ่ คือ จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น

¹⁰ กรอบความร่วมมืออาเซียน+1 คือ ความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนกับจีน

¹¹ สหคมการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEANTA)

และอื่น ๆ) ซึ่งสามารถใช้ความร่วมมือต่าง ๆ เหล่านี้เป็นฐานในการดำเนินงานต่อยอดด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ ในการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางสู่อาเซียน และภายในอาเซียน
- ทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการแสวงหาแหล่งทุน และจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็นเพื่อขอรับทุนสนับสนุน
- ดำเนินงานตามแนวทางด้านการตลาดและการสื่อสาร รวมทั้งด้านการสื่อสารในสภาวะวิกฤติ ตามแผน ATSP ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน
- ช่วยองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ในการจัดการด้านการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติและเหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคามหรือส่งผลกระทบต่อการเดินทางและการท่องเที่ยวในประเทศอาเซียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ให้ข้อเสนอแนะถึงจุดยืนร่วมกันของอาเซียนที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคามหรือวิกฤติการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิก
- จัดตั้งคณะทำงานย่อยตามที่เห็นสมควร โดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการ

2) คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวใหม่ ๆ โดยทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับผิดชอบในการกำหนดพื้นที่ที่ต้องการการลงทุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้าด้านการท่องเที่ยว และประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการแสวงหาแหล่งทุน

คณะทำงานมีหน้าที่ดังนี้

- ติดตามและประเมินผลการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการลงทุนของแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อหาแนวทางในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวของภูมิภาคที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์
- ทำงานร่วมกับคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยว และการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวใหม่

- จากการที่คณะทำงานชุดนี้มีบทบาทในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีของภูมิภาค จึงจำเป็นต้องทำงานใกล้ชิดกับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ของทุกประเทศสมาชิก และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและนานาชาติ ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนา และสนับสนุนการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ และที่สำคัญคือต้องทำงานร่วมกับภาคเอกชนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีของภูมิภาค
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ อาทิเช่น คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (Coordinating Committee on Investment - CCI) คณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (Coordinating Committee on Services - CCS) รวมทั้งองค์กรอิสระด้านการลงทุนในแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อเพิ่มระดับการลงทุนด้านผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวของภูมิภาคให้สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนภาพรวม ซึ่งจะสามารถสนับสนุนเป้าหมายของประเทศสมาชิกได้
- จัดทำแพ็คเกจสินค้าและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมขอบเขต เส้นทาง และกลุ่มพื้นที่ในภูมิภาค สำหรับการท่องเที่ยวสาขาหลักที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงมรดก และวัฒนธรรม การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการท่องเที่ยวโดยการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ ซึ่งควรมีการประเมินโอกาสและการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาสินค้าและประสบการณ์ท่องเที่ยวของอาเซียน
- ทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการแสวงหาแหล่งทุน และจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็นเพื่อขอรับทุนสนับสนุน
- ดำเนินงานตามแผน ATSP ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน
- จัดตั้งคณะทำงานย่อยตามความเหมาะสม โดยพิจารณาลักษณะของกิจกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการ

3) คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยว

คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวมีหน้าที่รับผิดชอบในการยกระดับคุณภาพการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกและการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค รวมทั้งมีหน้าที่หลักในการจัดทำมาตรฐาน การรับรองมาตรฐานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นกลาง และกำหนดสาขาของการท่องเที่ยวที่ต้องมีการจัดทำมาตรฐาน ดังนั้น จำเป็นต้องแสวงหาทุนสนับสนุนจากภายนอกเพื่อดำเนินการพัฒนาและจัดทำมาตรฐานสำหรับวิชาชีพต่าง ๆ

คณะทำงานนี้จะต้องทำงานร่วมกับคณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee - ATPMC) ซึ่งแต่งตั้งขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 ที่เมืองลอมบอก ประเทศอินโดนีเซีย ในการดำเนินการตามข้อตกลงร่วมแห่งอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition Arrangement – MRA) ด้านมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

บทบาทของคณะทำงาน มีดังนี้

- ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรในการพิจารณาสาขาของการท่องเที่ยวที่ปัจจุบันยังไม่ได้คุณภาพตามระดับที่ต้องการ หรือเสนอสาขาใหม่ที่ต้องมีการจัดทำมาตรฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาค อย่างไรก็ตามมาตรฐานต่าง ๆ นี้ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่ขึ้นกับความสมัครใจของผู้ที่ต้องการเข้าร่วมกระบวนการรับรองคุณภาพ
- พัฒนามาตรฐานคุณภาพในระดับภูมิภาค สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน
- จัดทำมาตรฐานคุณภาพสำหรับโรงแรมสีเขียว โฮมสเตย์ การท่องเที่ยวที่ปลอดภัย และบริการสปา
- จัดทำระบบการรับรองมาตรฐานและติดตามผลสำหรับธุรกิจท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวของอาเซียนที่จะสามารถพัฒนาในระดับโลกและสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- วิเคราะห์ความต้องการด้านการสร้างสมรรถนะบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยระบุสาขาของการท่องเที่ยวที่อาเซียนสามารถสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ทั้งบุคลากรและองค์กร เพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยสาขาที่จะพัฒนานั้นจะต้องเป็น

ด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากสาขาที่คณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพ
ท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ATMPC) มีการดำเนินงานอยู่แล้วในปัจจุบัน

- ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการดำเนินงานด้านการพัฒนาทักษะ
ความรู้แก่บุคลากร
- ทบทวนและพิจารณาอนุมัติโครงการฝึกอบรมและส่งเสริมการเรียนรู้ของอาเซียน เพื่อให้
ได้คุณภาพตามมาตรฐานอาเซียน
- ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกอบรมที่สอดคล้องกับ ความต้องการของ
ภาคอุตสาหกรรมและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในภูมิภาค
- ประเมินและรายงานผลโครงการฝึกอบรมและเสริมสร้างการเรียนรู้
- ทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการแสวงหาแหล่งทุน
เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างสมรรถนะและการจัดทำมาตรฐานตามที่กำหนด
- ดำเนินงานตามแผน ATSP ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน
- จัดตั้งคณะทำงานย่อยตามความเหมาะสม โดยพิจารณาลักษณะของกิจกรรมที่
จำเป็นต้องดำเนินการ

4) คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ

คณะกรรมการชุดนี้มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานในเรื่องสำคัญตามที่กำหนด
ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ซึ่งปัจจุบันอาเซียนมีงบประมาณจำกัดในการ
ดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น ความรับผิดชอบร่วมกันของคณะทำงานทุกชุด คือ การแสวงหา
แหล่งทุน โดยคณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้กำหนดแนวทาง รวมทั้งเป็นผู้จัดทำนโยบายและกระบวนการ
จัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
(ATSP) ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558 และติดตามการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสม

คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณมีบทบาทดังนี้

- นำเสนอข้อเสนอแนะแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ในการ
บูรณาการการทำงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของอาเซียน
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอาเซียนที่เกี่ยวข้อง ในด้านการอำนวยความสะดวกและ
การเชื่อมโยงระบบคมนาคม
- พิจารณาข้อเสนอโครงการของคณะทำงานต่าง ๆ

- นำเสนอแผนงานและงบประมาณประจำปีแก่องค์กรการท่งเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เพื่อพิจารณา
- ระบุแหล่งเงินทุนที่ต้องการในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่งเที่ยวอาเซียน (ATSP)
- ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่งเที่ยวอาเซียน (ATSP)

3.7 บทบาทและหน้าที่ของสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่งเที่ยวอาเซียน (ATSP) อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรและงบประมาณที่จัดสรรให้แก่สำนักเลขาธิการอาเซียนในปัจจุบันนั้น ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผน ATSP และเพื่อให้อาเซียนสามารถให้การท่งเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาได้อย่างเต็มที่

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน มีดังนี้

- ทำหน้าที่เป็น “หน่วยความจำ” (Memory) ขององค์การการท่งเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เนื่องจากตัวแทนของประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม นั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
- ประสานงานระหว่างคณะทำงานต่าง ๆ ซึ่งหมายความว่าผู้แทนของสำนักเลขาธิการอาเซียนจะต้องมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกคณะทำงาน ซึ่งต้องอาศัยการลงทุนทางด้านเวลาและงบประมาณ
- ประสานงานกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ ในการส่งผ่านข้อมูลและประเด็นด้านการพัฒนาการท่งเที่ยว เพื่อให้ถูกสะท้อนออกมาในกระบวนการตัดสินใจของประชาคมอาเซียนภาพรวม ดังนั้น ผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียนจะต้องรับทราบสาระสำคัญอย่างครบถ้วน รวมทั้งคุ้นเคยกับทิศทางและนโยบายของ ASEAN NTOs เป็นอย่างดี
- สื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ภาคส่วนต่าง ๆ และสื่อ ภายใต้แนวทาง นโยบายด้านการสื่อสารที่กำหนดโดย ASEAN NTOs
- ประสานงานและจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อแสวงหางบประมาณสนับสนุนการทำงานของ ASEAN NTOs

3.8 บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee – ATPMC)

การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ATPMC) ถูกระบุไว้ในมาตรา 5 (3) ว่าด้วยความรับผิดชอบของข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน ซึ่งได้รับการรับรองโดยรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน ในการประชุมครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2552 ที่กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม

บทบาทของคณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ATPMC) มีดังนี้

- เสริมสร้างความตระหนักและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวภายในอาเซียน
- ส่งเสริม ปรับปรุงข้อมูลให้ทันเหตุการณ์ ติดตามการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals – ACCSTP) และหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Curriculum - CATC)
- แจ้งให้คณะกรรมการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว (Tourism Professional Certification Board - TPCB) ทราบทันทีที่ได้รับข้อมูลจากคณะกรรมการวิชาชีพการท่องเที่ยวแห่งชาติ (National Tourism Professional Board - NTPB) ในกรณีที่ไม่ยอมรับคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพต่างชาติ
- อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการประเมินคุณสมบัติเกณฑ์ในการประเมิน ระบบ คู่มือและเอกสารตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA)
- รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานต่อองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
- จัดทำและพัฒนากลไกที่จำเป็นในการดำเนินการตามข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว
- หน้าที่และความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
- นำเสนอข้อเสนอนะที่ที่เหมาะสมแก่รัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน ผ่าน ASEAN NTOs ในเรื่องการปรับและ/หรือแก้ไขข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA)

- แก้ไขปัญหาความแตกต่างระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการบังคับใช้ข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว และจัดการให้ประเทศต่าง ๆ ตกลงกันได้อย่างเป็นมิตร

บทที่ 4

แผนกลยุทธ์และกิจกรรม

Strategic Actions and Activities

บทที่ 4 แผนกลยุทธ์และกิจกรรม

บทที่ 3 นำเสนอวิสัยทัศน์ รวมทั้งทิศทางยุทธศาสตร์และกลยุทธ์หลักของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ในบทนี้จะกล่าวถึงแผนกลยุทธ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนบทที่ 5 จะอธิบายถึงรายละเอียดของแผนการดำเนินงานและงบประมาณสำหรับการดำเนินงานกิจกรรมต่อไป

4.1 การพัฒนาสินค้าบริการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การลงทุนและการตลาดที่สร้างสรรค์

ความรับผิดชอบหลักประการหนึ่งขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) คือการเพิ่มจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนในภูมิภาคและเป็นการมาเยือนมากกว่าหนึ่งประเทศในอาเซียน ถึงแม้ว่าการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจะมีความสำคัญ แต่ต้องเป็นไปในลักษณะที่ยั่งยืนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาโดยรวมของภูมิภาค ดังนั้น จึงต้องมีการดำเนินงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องของหลายฝ่าย ซึ่งจะต้องเน้นการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในกระบวนการพัฒนาด้านการตลาดและผลิตภัณฑ์ด้วย

ทิศทางยุทธศาสตร์นี้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร และคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จะรับผิดชอบด้านการจัดทำแพ็คเกจเส้นทางท่องเที่ยวและแนวพื้นที่สำหรับการท่องเที่ยวในภูมิภาคเพื่อสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่หลากหลาย ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากแต่ละประเทศสมาชิก ภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งกลุ่มวิจัยตลาดภายใต้คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร การดำเนินงานของคณะทำงานทั้งสองชุดจะต้องอยู่บนฐานของความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

แผนยุทธศาสตร์และกิจการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 มีการกำหนดกลยุทธ์หลัก 3 ด้าน และกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาสินค้าบริการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ของภูมิภาค และวางยุทธศาสตร์การลงทุน และการตลาดที่สร้างสรรค์		
กลยุทธ์		
1.1 จัดทำและดำเนินยุทธศาสตร์การตลาดสำหรับการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียน	1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน	1.3 ส่งเสริมนโยบายด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและการดำเนินงานด้านท่องเที่ยวของอาเซียน
กิจกรรม		
1.1.1 จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดของการท่องเที่ยวอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยการสร้างแบรนด์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และโครงสร้างในการดำเนินงาน	1.2.1 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ 1.2.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมรดกของชาติ (ทั้งประเภทจับต้องได้และไม่ได้)	1.3.1 กำหนดนโยบายและโครงการด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่วัตถุประสงค์และกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)
1.1.2 จัดตั้งกลุ่มวิจัยด้านการตลาดเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ	1.2.3 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) 1.2.4 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวโดยการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ 1.2.5 ทำงานร่วมกับคณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (CCI) และคณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (CCS) ในการลดข้อกีดขวางและส่งเสริมการลงทุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	1.3.2 กำหนดนโยบายและกระบวนการในการสร้างความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจาอาเซียน (Dialogue Partners) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ATSP 1.3.3 กำหนดนโยบายและกระบวนการในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ATSP 1.3.4 จัดทำระบบและนโยบายด้านการสื่อสารกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

4.2 การเพิ่มคุณภาพของการบริการและทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค

การพัฒนามาตรฐานเป็นงานที่มีความสำคัญและไม่อาจถูกมองข้าม ซึ่งการที่ประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศจะพิจารณาอนุมัติมาตรฐานร่วมกันนั้น จะต้องใช้เวลาและการประสานงานอย่างมาก การพัฒนามาตรฐานนี้ นอกจากจะต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) แล้ว ยังมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอีกหลายส่วน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างรอบคอบ เพื่อให้มาตรฐานที่จะพัฒนานั้น สามารถตอบสนองความต้องการของทั้งภาคอุตสาหกรรมและภาครัฐได้

การดำเนินงานตามข้อตกลงยอมรับร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว (ASEAN MRA on Tourism Professionals) รวมถึงการจัดทำมาตรฐานสรณนะของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน (ACCSTP) สำหรับ 6 สาขาวิชานั้น มีความซับซ้อน รวมทั้งต้องอาศัยความเห็นชอบ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก ซึ่งสาขาวิชาชีพทั้ง 6 สาขาแสดงดังรูปที่ 12

รูปที่ 12: วิชาชีพ 6 ประเภท

ตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่จะมีการจัดทำมาตรฐานสมรรถนะภายใต้แต่ละสาขาวิชาชีพนั้น มีความซับซ้อนของตำแหน่งงานและความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน บางตำแหน่งงานต้องการบุคลากรระดับปริญญาตรี และผ่านการฝึกอบรมด้านวิชาชีพมาแล้ว ในขณะที่บางตำแหน่งงานอาจต้องการผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้นเพียง 1-2 สัปดาห์เท่านั้น ดังนั้น ในกระบวนการพัฒนามาตรฐานจึงจำเป็นต้องมีการกำหนดคุณสมบัติด้านการศึกษาและทักษะสำหรับแต่ละตำแหน่งงานให้ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลต่อการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำเนินการพัฒนาทักษะและฝึกอบรม ทั้งนี้ คนที่ปรึกษาเห็นว่าการพัฒนาทักษะสำหรับตำแหน่งงานเหล่านี้ โดยมากจะได้จากการเรียนรู้จากการทำงานเป็นส่วนใหญ่

บางตำแหน่งงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาชีพด้านงานประกอบอาหาร ต้องการบุคลากรที่มีทักษะความเชี่ยวชาญสูง และต้องผ่านการฝึกอบรมและมีประสบการณ์การทำงานสูง วิชาชีพนี้มีความสำคัญเนื่องจากเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยด้านอาหาร ดังนั้น ในกระบวนการพัฒนามาตรฐาน จะต้องคำนึงถึงความเป็นจริงที่ว่า ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีบุคลากรจำนวนมากที่ทำงานด้านงานประกอบอาหารที่ได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญจากการทำงานจริง

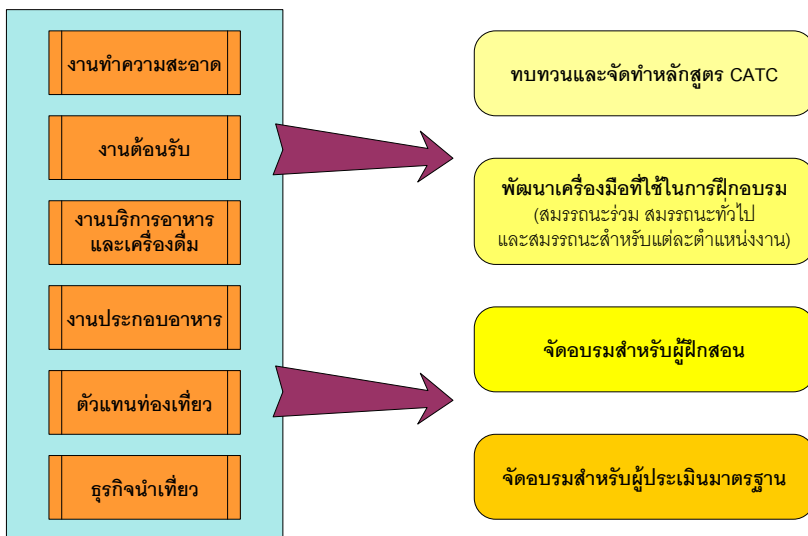
สำหรับบางตำแหน่งงาน อย่างเช่น ผู้จัดการทั่วไปของโรงแรม โดยมากแล้วเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานสูง สามารถทำงานได้อย่างมืออาชีพ ซึ่งอาจไม่จำเป็นว่าเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิด้านนี้ หรือผ่านการศึกษาด้านนี้อย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า คุณวุฒิทางการศึกษาสำหรับตำแหน่งบริหารระดับสูงไม่มีสำคัญ แต่ประสบการณ์ทำงานในอุตสาหกรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการว่าจ้าง

อนึ่ง การใช้คำว่า “ประเภทวิชาชีพ” (Labor Division) ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) นี้ อาจมีปัญหาบางประการ เนื่องจากบางตำแหน่งงานเป็นงานในระดับปฏิบัติงานมากกว่า ในขณะที่บางตำแหน่งงานเป็นหัวหน้างาน ผู้จัดการ เป็นงานในระดับจัดการและบริหาร ดังนั้น จำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วนเรื่องการใช้ชื่อให้เหมาะสมขึ้น

ในปี พ.ศ. 2550 อาเซียนได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจากสำนักงานเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศแห่งออสเตรเลีย (Australian Agency for International Development - AUSAID) ผ่านทางโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน-ออสเตรเลีย (ASEAN-Australia Development Cooperation Programme - AADCP) ระยะที่ 1 ในการดำเนินงานกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ดังนี้

- การพัฒนามาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Common Competency Standards for Tourism Professionals - ACCSTP)
- การจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Curriculum - CATC)
- การเสริมสร้างขีดความสามารถของโครงการข้อตกลงยอมรับร่วมของอาเซียนด้านการท่องเที่ยว

ความช่วยเหลือด้านวิชาการมีความจำเป็นเพื่อต่อการปฏิบัติตามข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนามาตรฐานสมรรถนะสำหรับวิชาชีพทุกสาขา โดยในแต่ละสาขาวิชาชีพ จะต้องต้องพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (สมรรถนะร่วม สมรรถนะทั่วไป และสมรรถนะสำหรับแต่ละตำแหน่งงาน) การจัดฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกสอนและผู้ประเมินมาตรฐานกิจกรรมเหล่านี้ต้องการผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาในการดำเนินงาน รวมทั้งต้องการงบประมาณสนับสนุน ในปัจจุบัน (ขณะที่จัดทำแผน ฯ ฉบับนี้) สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจาก AUSAID (ผ่านทางโครงการ AADCP ระยะที่ 2) สำหรับการดำเนินงานของวิชาชีพงานทำความสะอาด (Housekeeping) เท่านั้น อาเซียนจึงจำเป็นต้องหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมสำหรับการดำเนินงานในอีก 5 สาขาวิชาชีพ กิจกรรมในการดำเนินงานสำหรับวิชาชีพทั้ง 6 ประเภท แสดงดังรูปที่ 13

รูปที่ 13 โครงการที่จะดำเนินการสำหรับวิชาชีพแต่ละประเภท

แผนยุทธศาสตร์และกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 มีการกำหนดกลยุทธ์หลัก 3 ด้าน และกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 2		
เพิ่มคุณภาพของทรัพยากรบุคคล การให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในภูมิภาค		
กลยุทธ์		
2.1 จัดทำมาตรฐานห้องเทียบอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน	2.2 ดำเนินการตามข้อตกลงร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน	2.3 เปิดโอกาสให้กับบุคลากรในการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะ
กิจกรรม		
2.1.1 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานโรงแรมสี่ดาวของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน	2.2.1 พัฒนาเครื่องมือและดำเนินการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิชาชีพงานทำความสะอาด	2.3.1 จัดทำนโยบายและกระบวนการดำเนินงานสำหรับการเสริมสร้างขีดความสามารถ (รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินงานระบบการประเมินผลและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการที่จะได้รับการสนับสนุนจากอาเซียน)
2.1.2 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานโคมสแตร์ของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน	2.2.2 พัฒนาเครื่องมือและดำเนินการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิชาชีพงานต้อนรับงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม	2.3.2 จัดทำแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลประจำปีในสาขาที่สำคัญต่อภูมิภาค
2.1.3 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานห้องน้ำสาธารณะของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน	2.2.3 พัฒนาเครื่องมือเพื่อติดตามสถานการณ์ของตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตาม MRA ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว	
2.1.4 พัฒนามาตรฐานบริการสปาของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน		
2.1.5 พัฒนาแนวทางด้านความมั่นคงและความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในอาเซียน		
2.1.6 เสริมสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนในการจัดการกับประเด็นปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ		

4.3 การยกระดับและเร่งให้เกิดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวและการเชื่อมโยงคมนาคมในอาเซียน

ความยุ่งยากในกระบวนการขอวีซ่าในแต่ละประเทศสมาชิก ความแตกต่างของกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ข้อมูลที่ต้องใช้ในการขอวีซ่า ความแตกต่างในกระบวนการเข้าประเทศระหว่างทางอากาศกับภาคพื้นดิน ความไม่เพียงพอของที่นั่งโดยสารเครื่องบิน และความไม่เพียงพอของสนามบินท่าเรือและถนนต่อความต้องการในปัจจุบัน ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูมิภาค

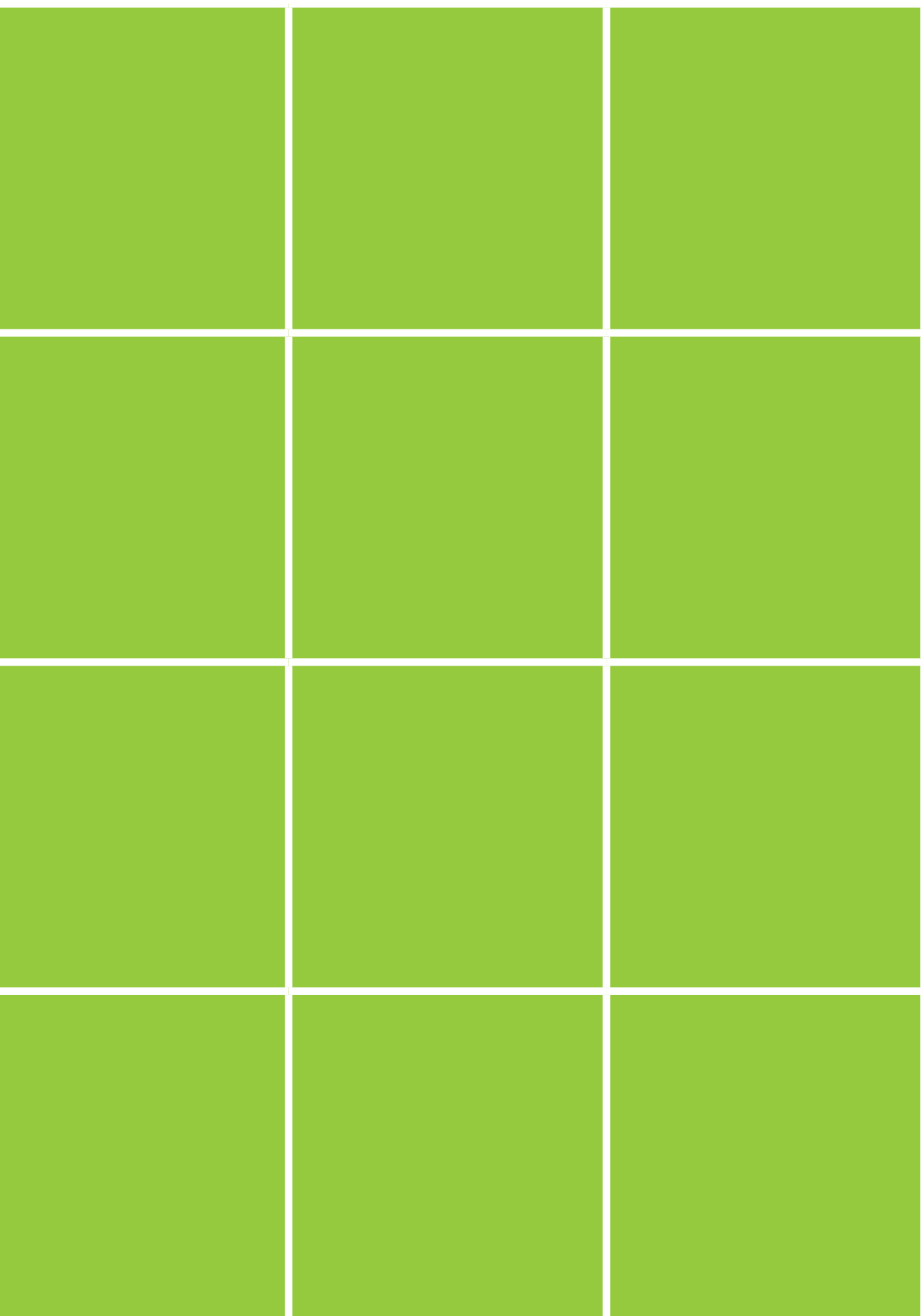
การแก้ไขปัญหาเหล่านี้ มิได้อยู่ภายใต้ขอบเขต หน้าที่ ความรับผิดชอบขององค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) หากแต่เป็นความรับผิดชอบโดยตรงของหน่วยงานของภาครัฐอื่น ๆ ดังนั้น ภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านนี้ จึงได้กำหนดกิจกรรมและแผนปฏิบัติการเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกและขจัดอุปสรรคในการเดินทางท่องเที่ยว โดยเน้นบทบาทขององค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในการระบุประเด็นปัญหาต่อหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ และผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ

การออกวีซ่าที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Single Visa) เป็นเป้าหมายใหญ่ของอาเซียน ซึ่งอาจจะไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2558 ได้ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณควรดำเนินการช่วยผลักดันเพื่อให้อาเซียนสามารถใช้วีซ่าร่วมกันได้ในช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยในช่วงระหว่างการพัฒนาวีซ่าร่วมกันนี้ ควรมีการติดตามความก้าวหน้าการจัดทำวีซ่าร่วมของกลุ่มอนุภูมิภาคต่าง ๆ ด้วย

แผนยุทธศาสตร์และกิจการภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3

ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 มีการกำหนดกลยุทธ์หลัก 2 ด้าน และกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 3	
ยกระดับและเร่งให้เกิดการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและการเชื่อมโยงคมนาคมในอาเซียน	
กลยุทธ์	
3.1 สนับสนุนการใช้วีซ่าร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน	3.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ เพื่อขยายการเชื่อมโยงด้านการคมนาคมทั้งทางบก น้ำ อากาศ และรถไฟ
กิจกรรม	
3.1.1 ทำงานอย่างต่อเนื่องในการจัดทำวีซ่าร่วมกันของภูมิภาค โดยระบุอุปสรรคและโอกาส รวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในอาเซียน	3.2.1 ระบุปัญหา อุปสรรคด้านการคมนาคมทางบก อากาศ และทางทะเล และพิจารณาโอกาสในการเชื่อมโยงการคมนาคมทั้งจากภายนอกภูมิภาคและภายในภูมิภาค
3.1.2 ผลักดันและสนับสนุนการดำเนินการใช้ระบบ e-visa	3.2.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผนกิจกรรมที่มีความสำคัญ
3.1.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำวีซ่ารูปแบบใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง (เช่น วีซ่าสำหรับกลุ่มอนุภูมิภาค)	

บทที่ 5

รายละเอียดกิจกรรมเชิง ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

Strategic Activities and Detailed Action Plans

บทที่ 5 รายละเอียดกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ในกระบวนการหรือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดกิจกรรมเชิงยุทธศาสตร์ไว้หลายกิจกรรม แต่จากข้อจำกัดด้านเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ได้ทั้งหมด จึงได้หารือร่วมกันในการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม โดยแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) นี้ มุ่งเน้นกิจกรรมที่มีความสำคัญในระดับสูงเท่านั้น ส่วนโครงการที่มีความสำคัญในระดับกลาง หรือระดับต่ำ หากได้รับงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม อาจมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติ

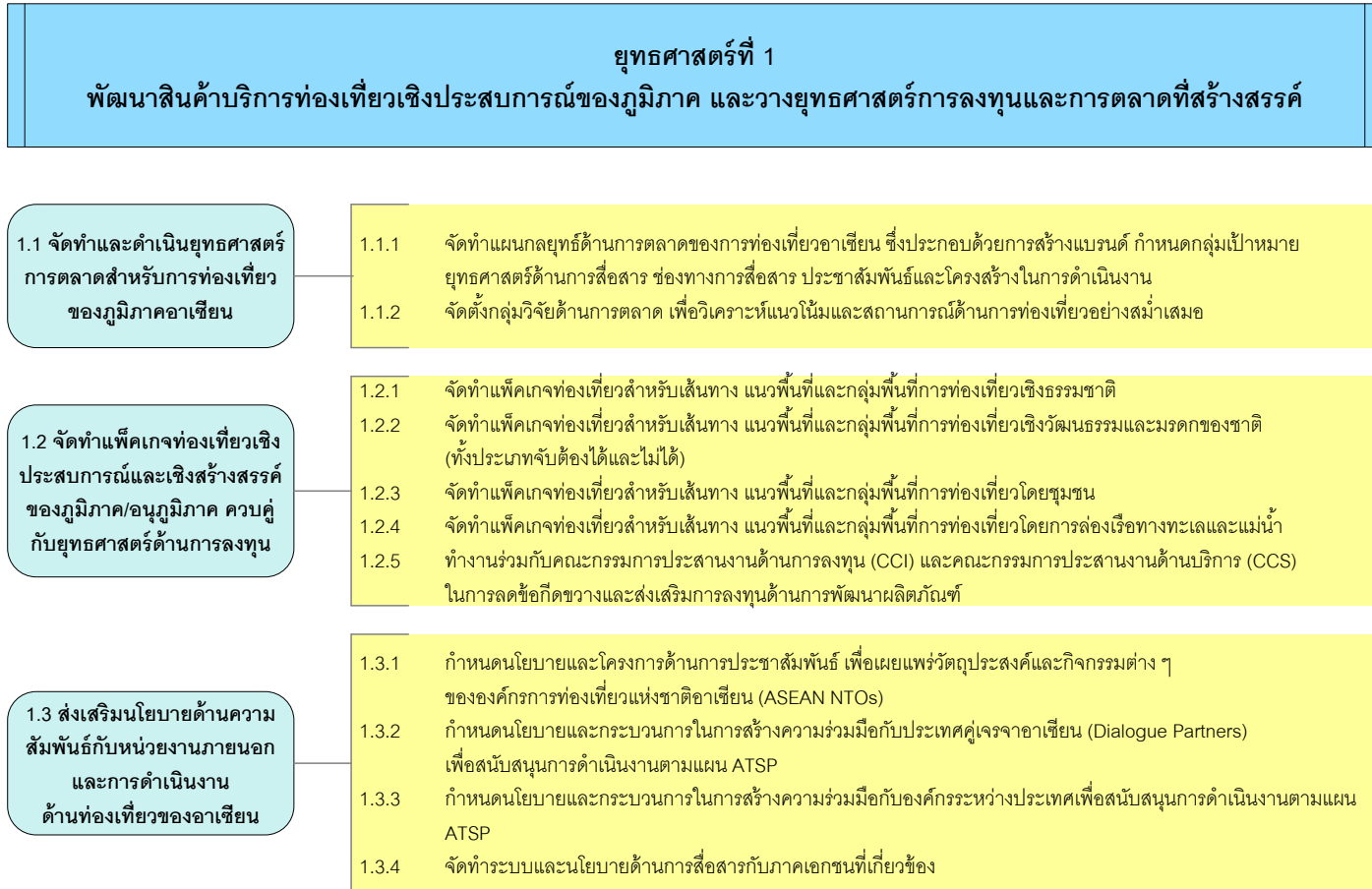
รายละเอียดในบทนี้นำเสนอระยะเวลาในการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม (Timelines) รวมทั้งแหล่งงบประมาณสนับสนุน ซึ่งจะช่วยให้คณะทำงานต่าง ๆ และองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายตามแผน ATSP ได้

ภายใต้แผนปฏิบัติการของกิจกรรม มีการระบุทรัพยากรที่จำเป็นและแหล่งงบประมาณที่เป็นไปได้ ซึ่งแผนปฏิบัติการนี้จัดทำขึ้นบนแนวคิดที่ว่า งบประมาณประจำปีที่ได้รับจากประเทศสมาชิกจะต้องเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผน ATSP ที่กำหนดได้ เนื่องจาก งบประมาณประจำปีที่ได้รับจากประเทศสมาชิกอยู่ในปัจจุบันนั้น ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานกิจกรรมที่มีความสำคัญระดับสูงได้ทั้งหมด ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศต่างมีการจัดสรรงบประมาณประจำปีจำนวนมากเพื่อการประชาสัมพันธ์และพัฒนาสินค้าและประสบการณ์ด้านท่องเที่ยว โดยมีระบบการบริหารจัดการที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจและสังคมสูงสุดจากการท่องเที่ยว ในขณะที่การพัฒนาการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียนนั้น ส่วนหนึ่งต้องอาศัยการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการท่องเที่ยวภาพรวม ส่วนกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค จำเป็นต้องได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินการ เพื่อให้การท่องเที่ยวยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาในระดับภูมิภาคได้อย่างแท้จริง

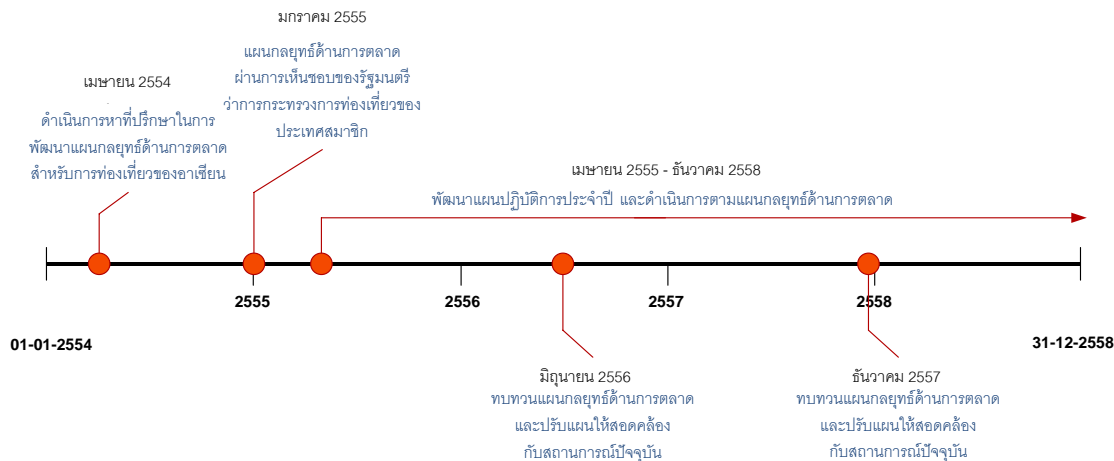
ดังนั้น จำเป็นต้องมีการจัดทำโครงสร้างด้านงบประมาณที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผน ATSP ได้ และที่สำคัญเพื่อให้แน่ใจว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะยังคงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประชาคมอาเซียน ซึ่งประเด็นนี้จะถูกกล่าวถึงต่อไปในบทที่ 6 ของแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้

5.1 กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1

1.1 จัดทำและดำเนินยุทธศาสตร์การตลาดสำหรับการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียน

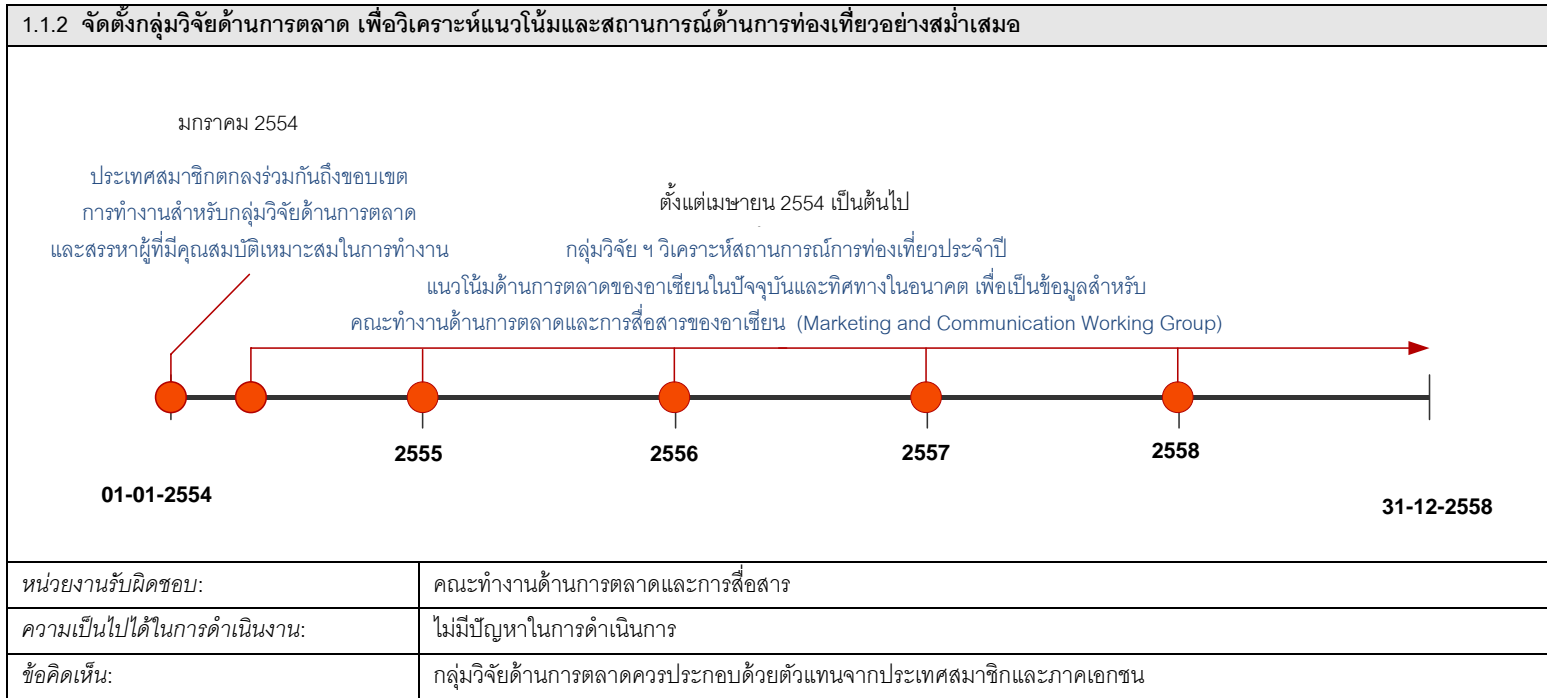
1.1.1 จัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการตลาดของการท่องเที่ยวอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยการสร้างแบรนด์ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ด้านการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และโครงสร้างในการดำเนินงาน

หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านการตลาดและการสื่อสารทำงานร่วมกับที่ปรึกษา
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะต้องมีการปรับเพื่อให้การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการตลาดและช่องทางการประชาสัมพันธ์สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว (รวมทั้งการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ / การตลาดดิจิทัล ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Promotional Chapters for Tourism) และงานแสดงสินค้าต่างๆ) ทั้งนี้ ได้มีการจัดทำร่างขอบเขตของงานสำหรับโครงการนี้ขึ้นแล้ว ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณของ NTOs

1.1 จัดทำและดำเนินยุทธศาสตร์การตลาดสำหรับการท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียน

1.1.2 จัดตั้งกลุ่มวิจัยด้านการตลาด เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มและสถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

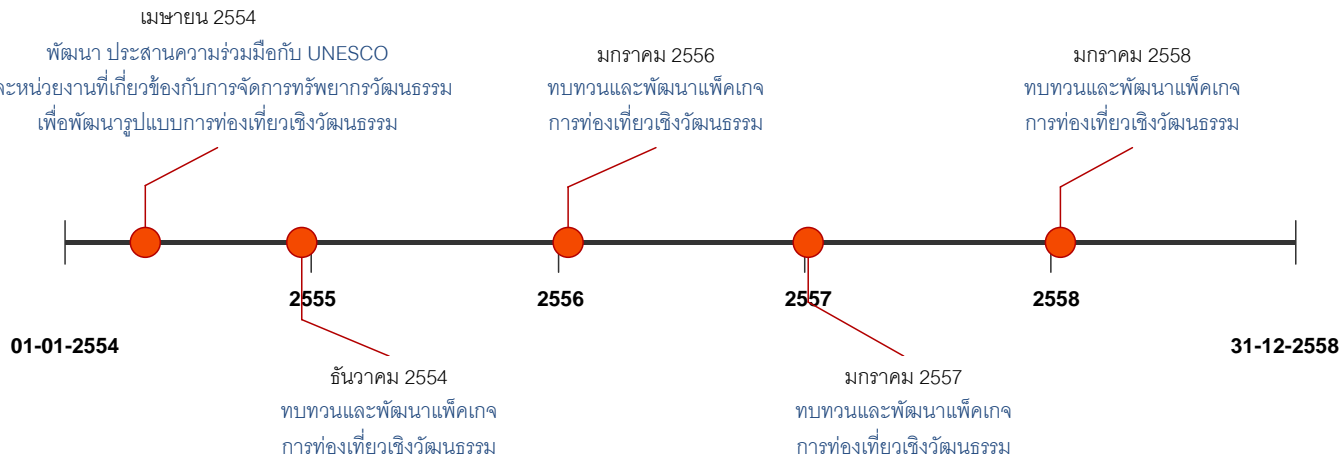

1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน

1.2.1 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ	
<p>แผนภูมิเส้นเวลาแสดงการพัฒนาแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ:</p> <ul style="list-style-type: none"> 01-01-2554: พัฒนา ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น UNEP, WWF รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มกราคม 2554: ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มกราคม 2556: ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มกราคม 2557: ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มกราคม 2558: ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ 	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ปัจจุบัน มีการจัดทำรายงานการศึกษาในระดับอนุภูมิภาคจำนวนมากเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติโดยเน้นไปที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สามารถทำงานร่วมกับประเทศที่เป็นผู้ประสานงานของกลุ่มอนุภูมิภาคนั้น ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องหาทรัพยากรเพิ่มเติม ทั้งนี้ต้องระวังว่าหน้าที่รับผิดชอบของคณะทำงานไม่ใช่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แต่เป็นการประเมินทรัพยากรที่มีอยู่ของภูมิภาคและจัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวที่เหมาะสม (ตามเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่) สำหรับอาเซียน

1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน

1.2.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมรดกของชาติ (ทั้งประเภทจับต้องได้และไม่ได้)

หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ที่ผ่านมา มีการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านมรดกของชาติของประเทศอาเซียนอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์สามารถทำงานร่วมกับ UNESCO กลุ่มภูมิภาค และ องค์กรด้านมรดกของชาติต่าง ๆ ในการพัฒนาประสบการณ์ท่องเที่ยวใหม่ ๆ โดยไม่ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงาน

1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน

1.2.3 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism)

<p> เมษายน 2554 พัฒนา ประสานความร่วมมือกับ ADB, SNV และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน </p> <p> มกราคม 2556 ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) </p> <p> มกราคม 2558 ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) </p> <p> 01-01-2554 2555 2556 2557 2558 31-12-2558 </p> <p> ธันวาคม 2554 ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) </p> <p> มกราคม 2557 ทบทวนและพัฒนาแพ็คเกจ การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism) </p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ที่ผ่านมหลายประเทศได้จัดทำโครงการด้านการพัฒนาโดยชุมชนอย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้ ADB จัดสรรงบประมาณสนับสนุน การศึกษาเรื่องนี้กับกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และโครงการเขตพัฒนาเศรษฐกิจอาเซียนด้านตะวันออก บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ (BIMP-EAGA) ในขณะที่ยังคงการพัฒนาของประเทศเนเธอร์แลนด์ (Netherlands Development Organization - SNV) ได้จัดทำแนวทางสำหรับการท่องเที่ยวโดยชุมชนไว้หลายแนวทาง การสร้างประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชน จึงควรอยู่บนพื้นฐานของงานต่าง ๆ ที่มีการดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน

1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน

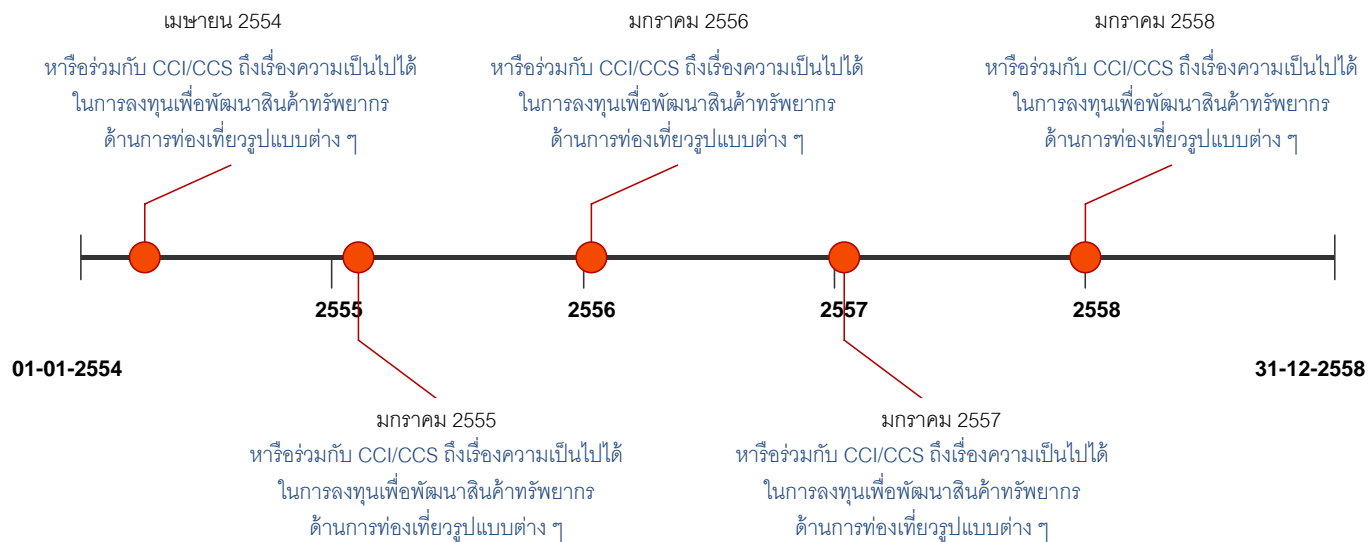
1.2.4 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่และกลุ่มพื้นที่การท่องเที่ยวโดยการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ

<p> เมษายน 2554 พัฒนา ประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ เพื่อพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวทางทะเลและแม่น้ำ </p> <p> มกราคม 2556 ประสานการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม Cruise ในการพัฒนา กิจกรรมการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ </p> <p> มกราคม 2558 ประสานการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม Cruise ในการพัฒนา กิจกรรมการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ </p> <p> 01-01-2554 ธันวาคม 2554 การศึกษาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำหรับ Cruise ในภูมิภาคอาเซียน </p> <p> 2555 </p> <p> 2556 </p> <p> 2557 มกราคม 2557 ประสานการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรม Cruise ในการพัฒนา กิจกรรมการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ </p> <p> 2558 </p> <p> 31-12-2558 </p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	ปานกลาง ขึ้นอยู่กับงบประมาณสนับสนุนที่จะได้รับ ความสำเร็จของกิจกรรมนี้ขึ้นกับงบประมาณสนับสนุนจาก Japan-ASEAN Integration Fund (JAIF)
ข้อคิดเห็น:	การจัดทำยุทธศาสตร์นี้ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุน ทันทีที่ได้เริ่มดำเนินการตามยุทธศาสตร์แล้ว คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์จะต้องทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมล่องเรือสรุปโอกาสและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องได้รับจัดสรรทรัพยากรเพิ่มเติมอีกจำนวนหนึ่ง หากปราศจากงบประมาณแล้วกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทางเรือจะสามารถดำเนินการได้อย่างจำกัด

1.2 จัดทำแพ็คเกจท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ของภูมิภาค/อนุภูมิภาค ควบคู่กับยุทธศาสตร์ด้านการลงทุน

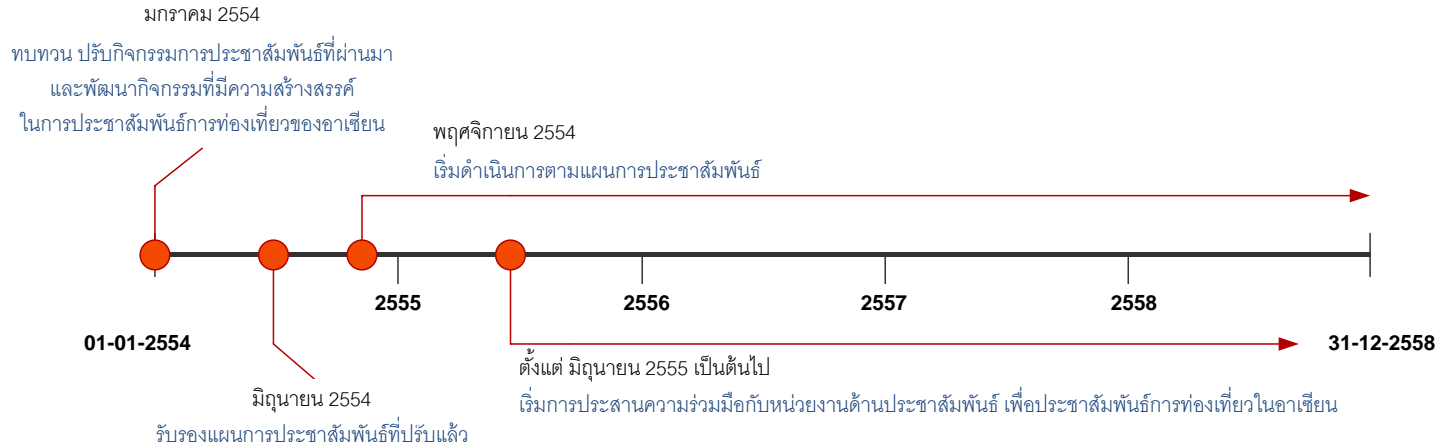
1.2.5 ทำงานร่วมกับ CCI และ CCS ในการลดข้อกีดขวางและส่งเสริมการลงทุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

หน่วยงานรับผิดชอบ:	องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ASEAN NTOs จะต้องทำงานร่วมกับคณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (CCI) และคณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (CCS) ในการวางนโยบายและจัดทำแผนเฉพาะด้านการลงทุนสำหรับเส้นทาง แนวพื้นที่ กลุ่มพื้นที่ และแพ็คเกจท่องเที่ยวที่สำคัญ

1.3 ส่งเสริมนโยบายด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและการดำเนินงานด้านท่องเที่ยวของอาเซียน

1.3.1 กำหนดนโยบายและโครงการด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่วัตถุประสงค์และกิจกรรมต่างๆของ ASEAN NTOs

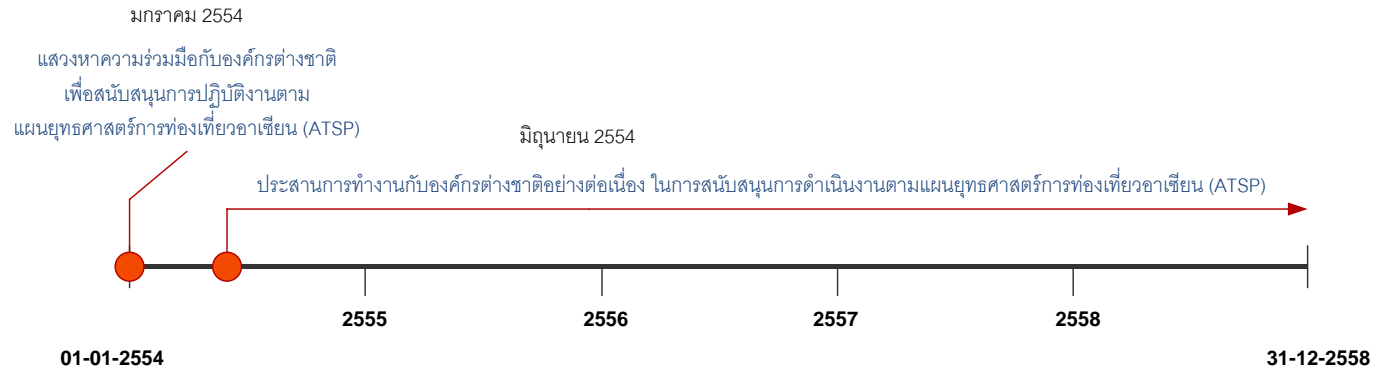

หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ไม่จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรเพิ่มเติมในการดำเนินงาน เนื่องจากกิจกรรมนี้จะจัดขึ้นระหว่างการประชุมอาเซียนตามกำหนดการประจำปีขององค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน

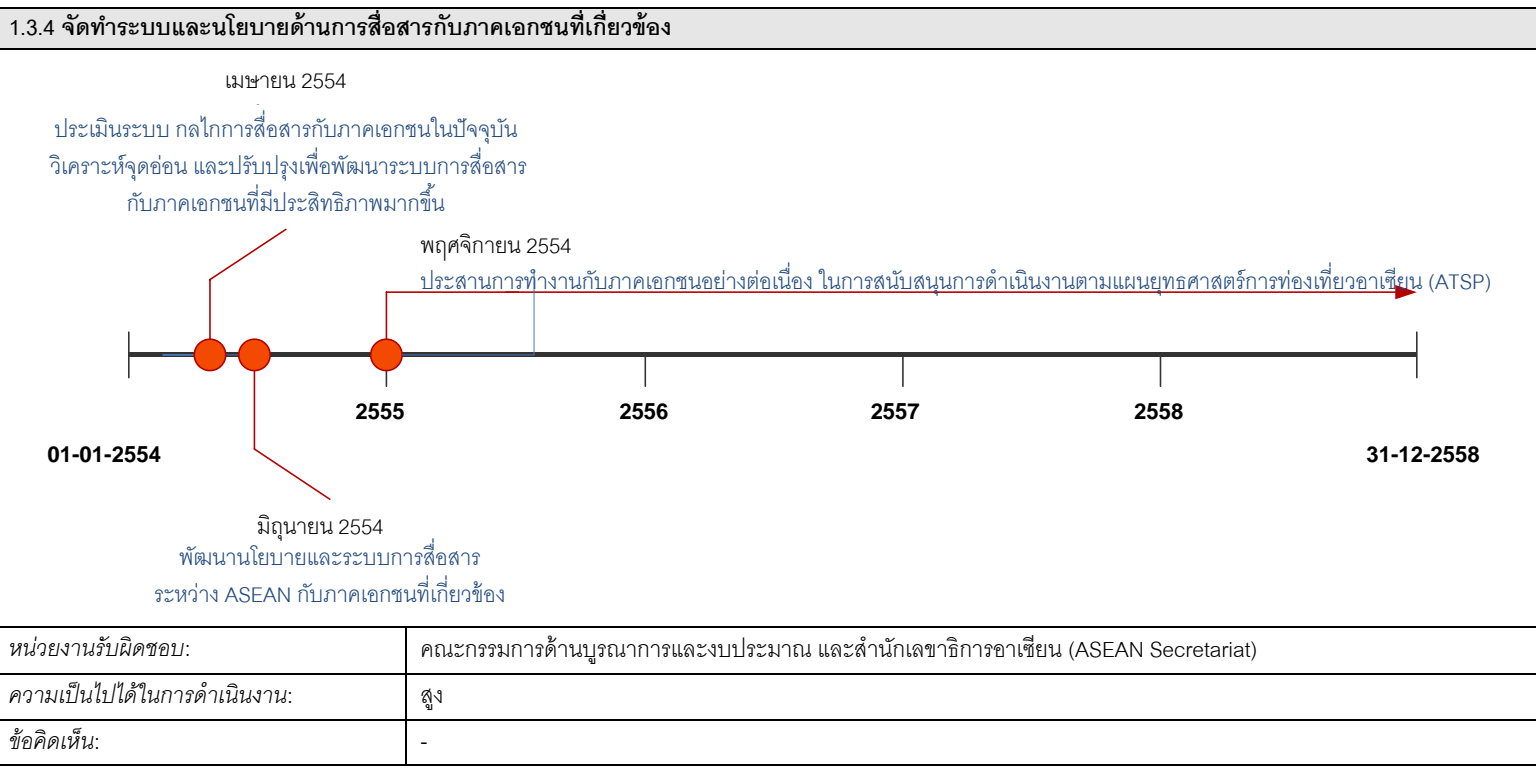
1.3 ส่งเสริมนโยบายด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและการดำเนินงานด้านท่องเที่ยวของอาเซียน

1.3.3 กำหนดนโยบายและกระบวนการในการสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผน ATSP

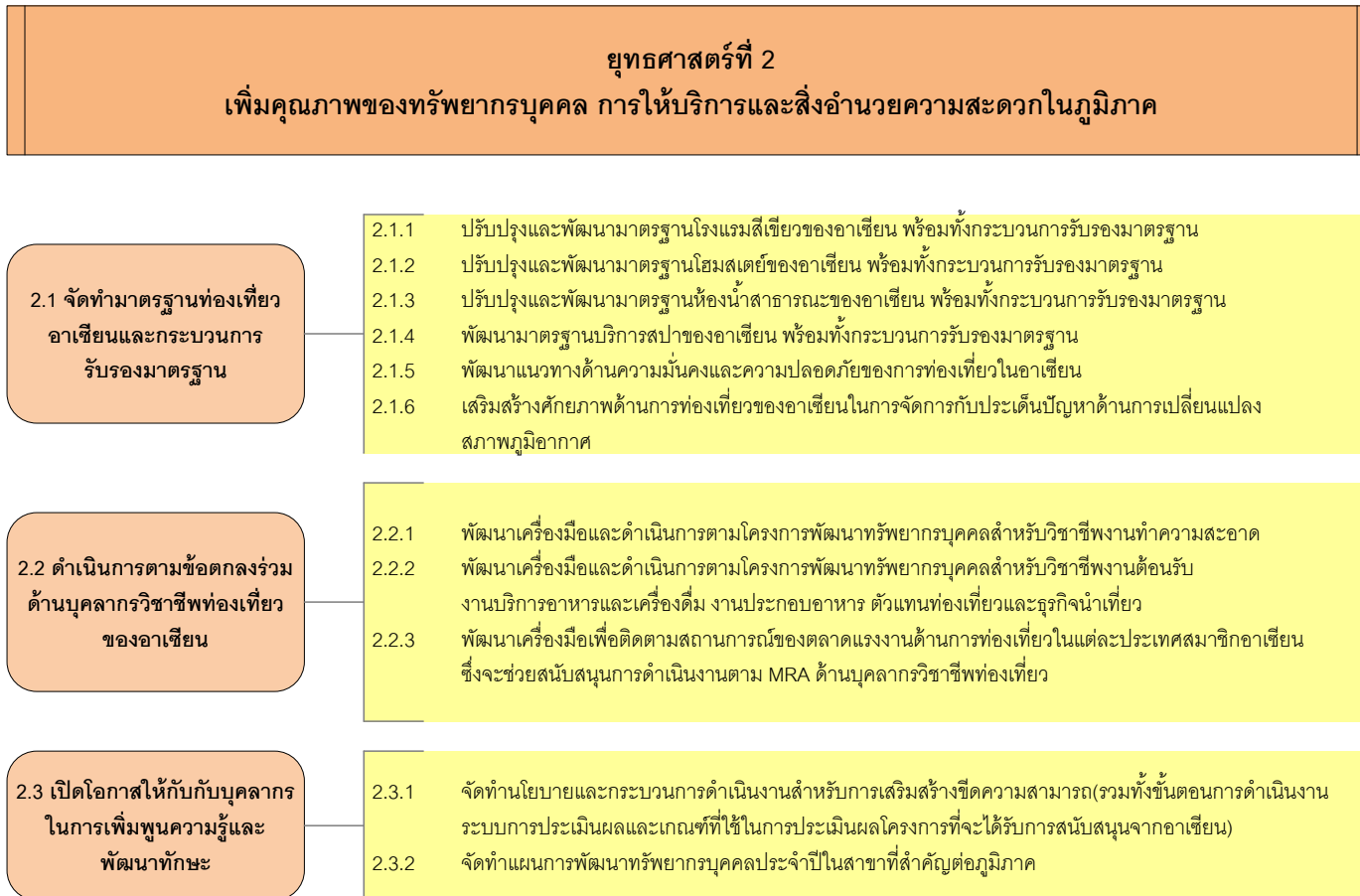

หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	-

1.3 ส่งเสริมนโยบายด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและการดำเนินงานด้านท่องเที่ยวของอาเซียน

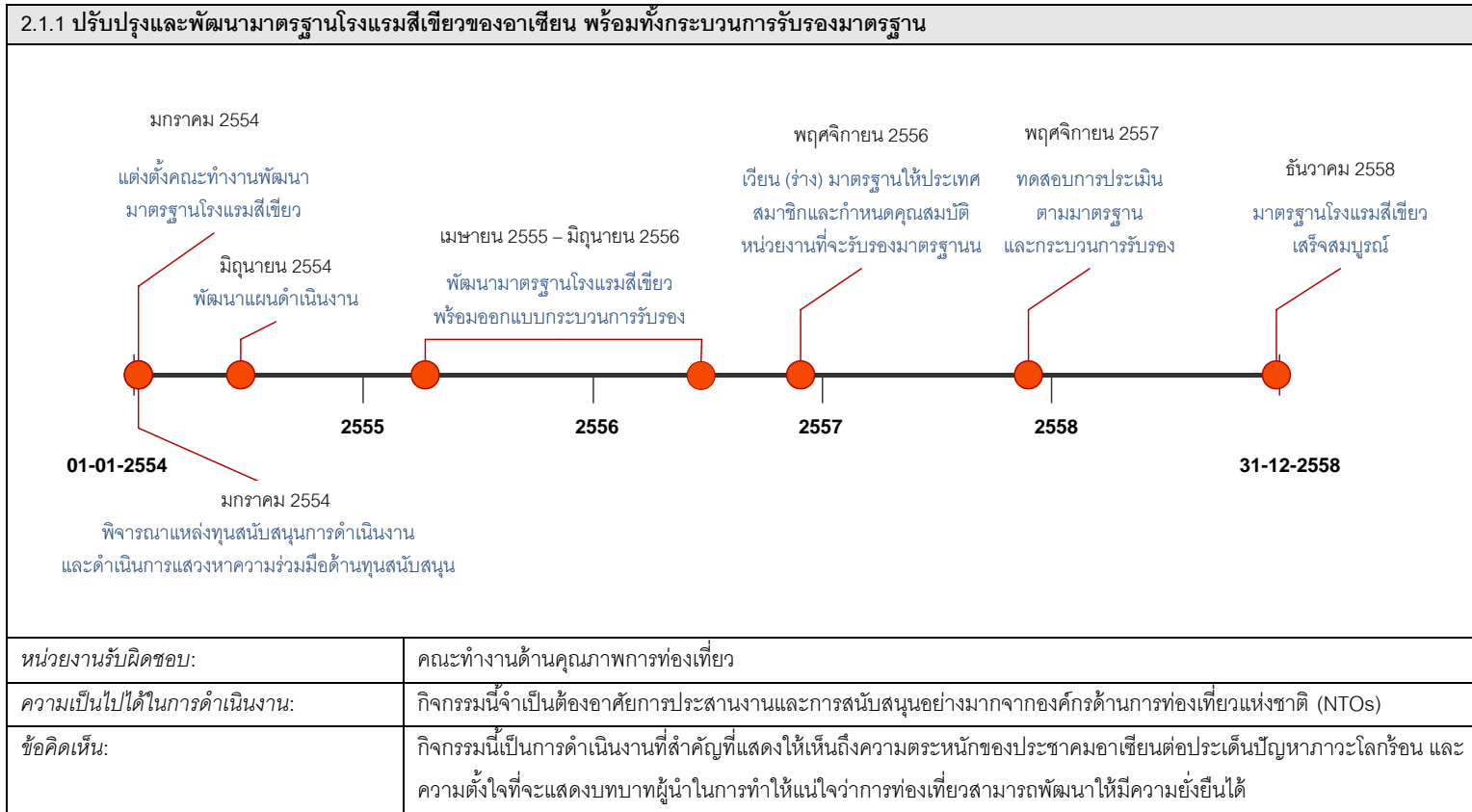

5.2 กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2

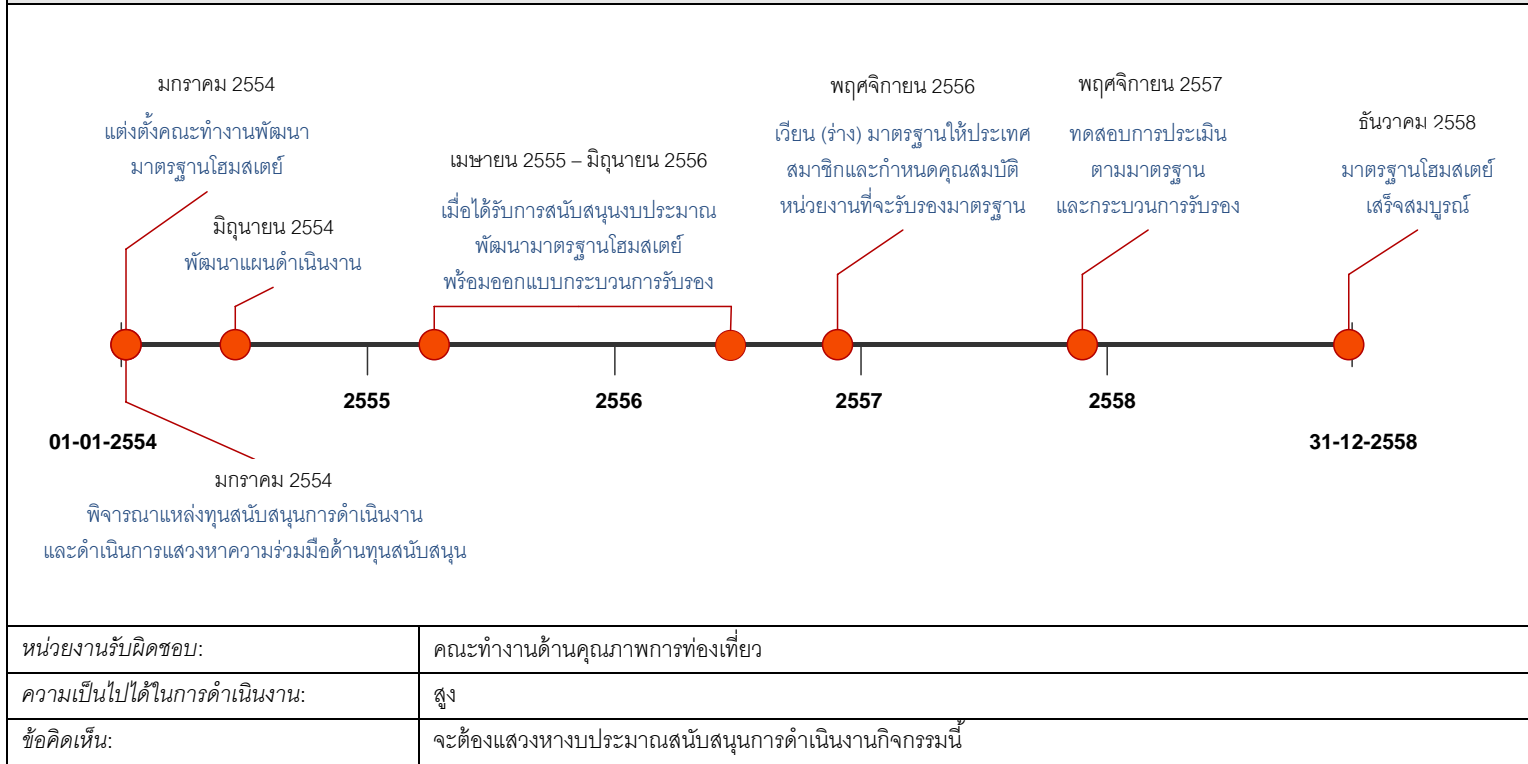
2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

2.1.1 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานโรงแรมสีเขียวของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน

2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

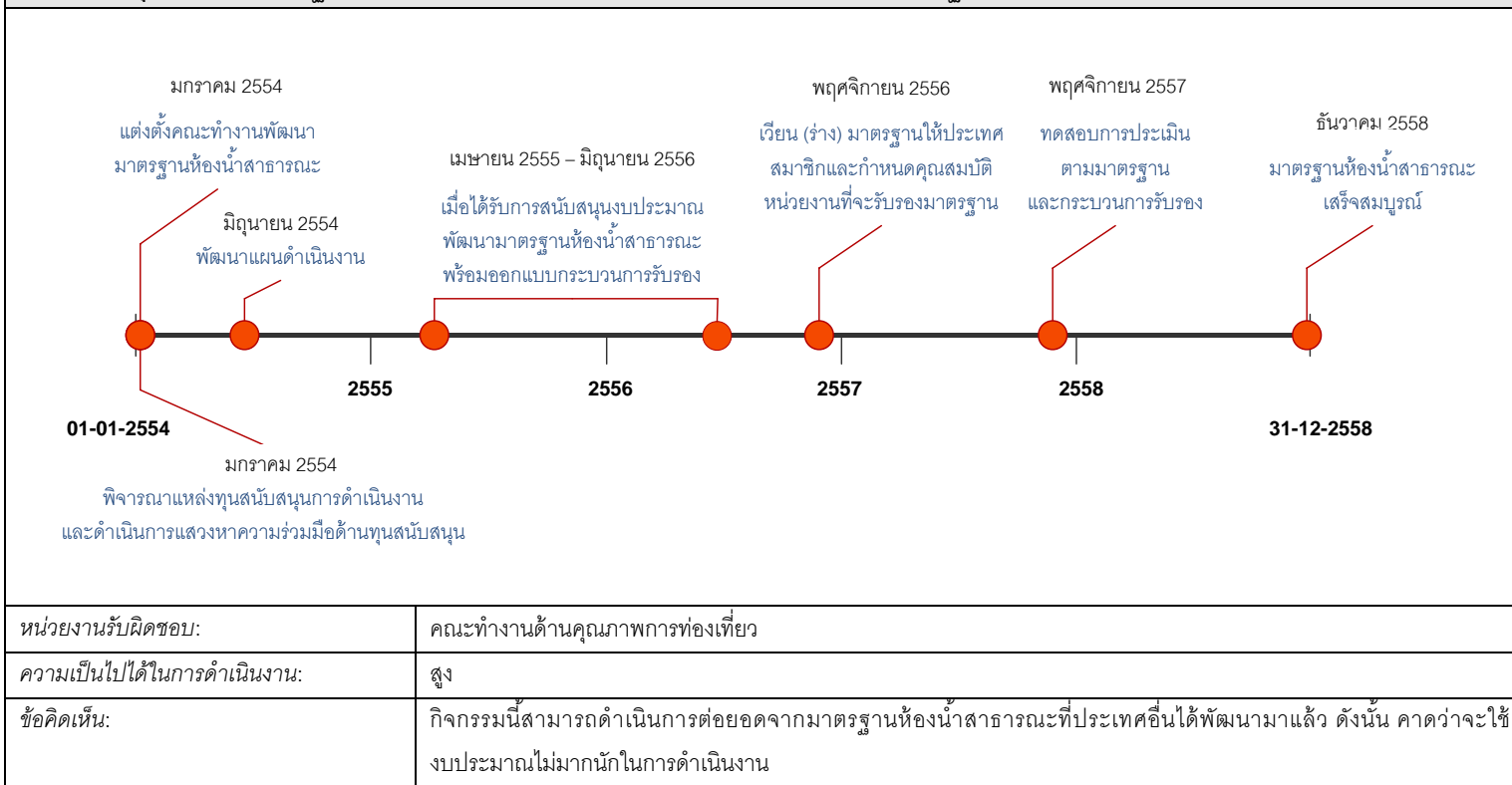
2.1.2 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานโฮมสเตย์ของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน

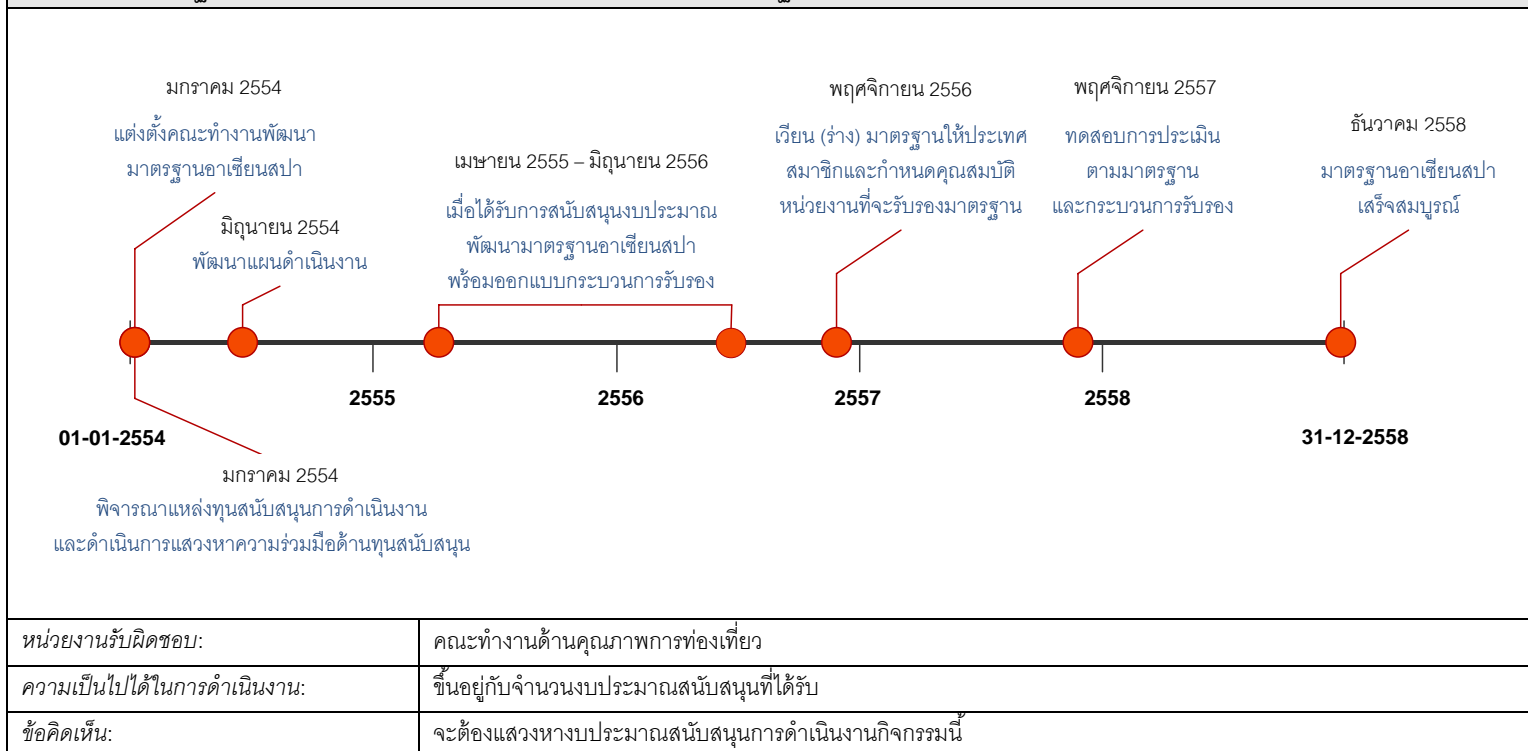
2.1 จัดทำมาตรฐานท้องถิ่นเพื่ออาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

2.1.3 ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานห้องน้ำสาธารณะของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน

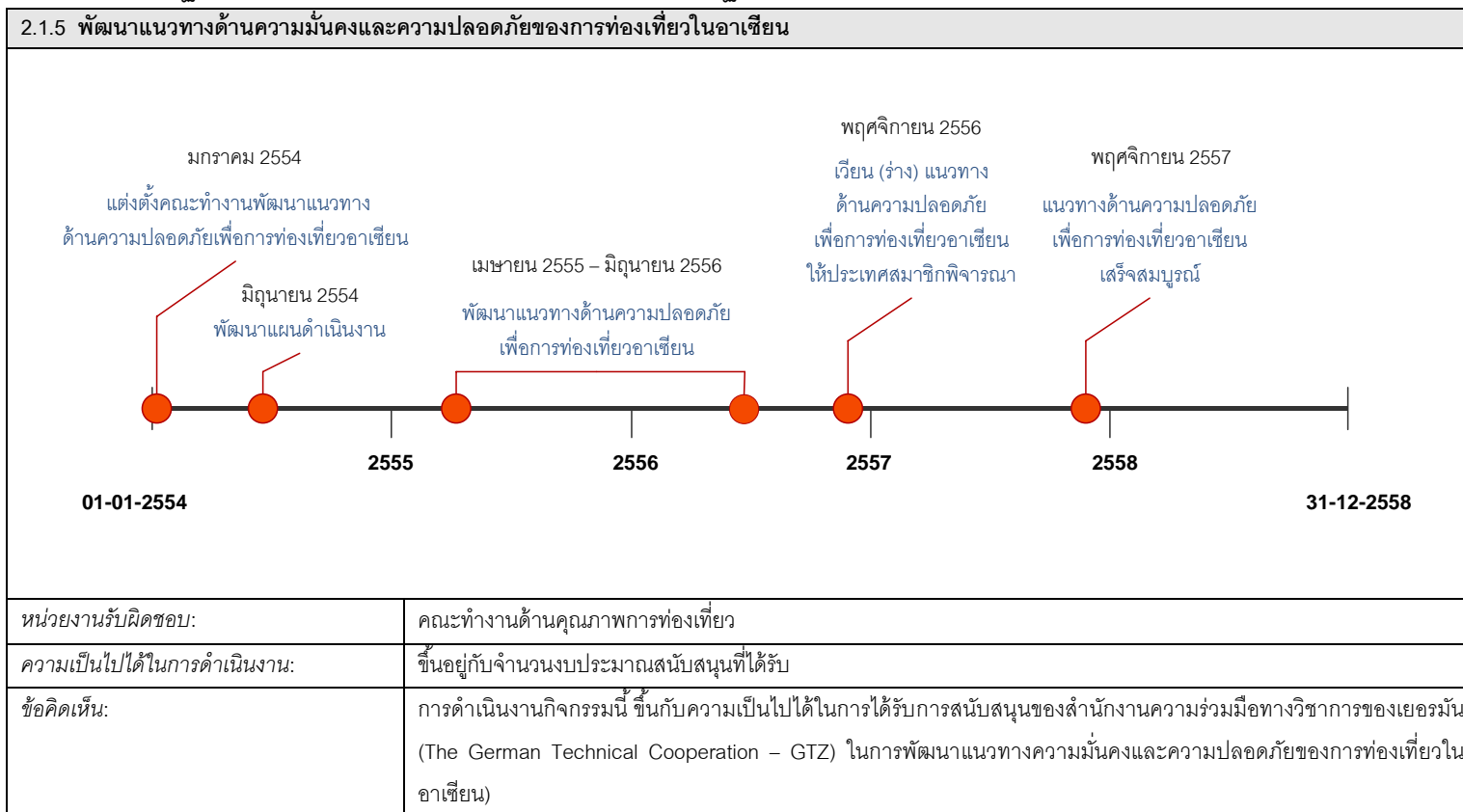
2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

2.1.4 พัฒนามาตรฐานบริการสปาของอาเซียน พร้อมทั้งกระบวนการรับรองมาตรฐาน

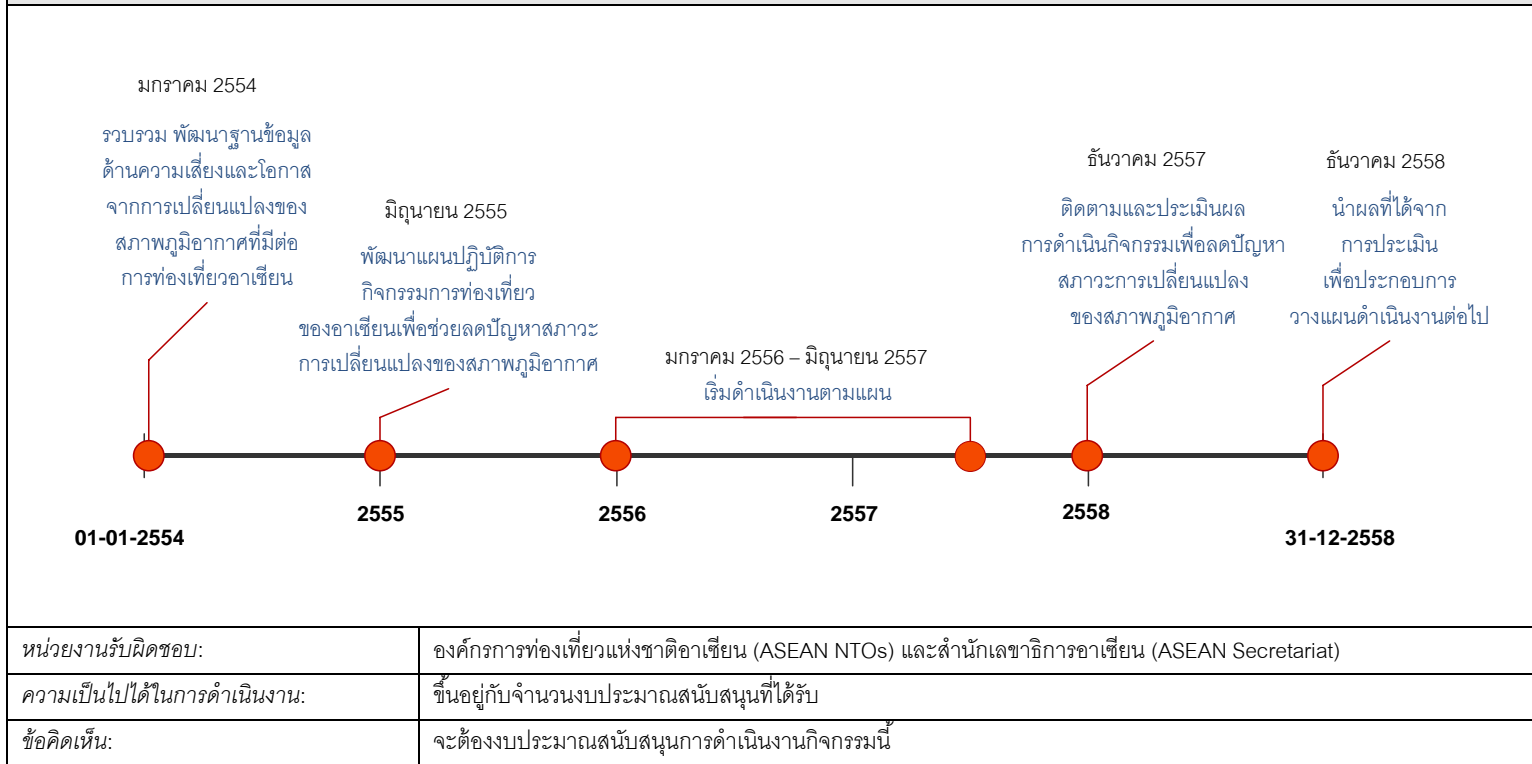
2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

2.1.5 พัฒนาแนวทางด้านความมั่นคงและความปลอดภัยของการท่องเที่ยวในอาเซียน

2.1 จัดทำมาตรฐานท่องเที่ยวอาเซียนและกระบวนการรับรองมาตรฐาน

2.1.6 เสริมสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนในการจัดการกับประเด็นปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2.2 ดำเนินการตามข้อตกลงร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน

2.2.1 พัฒนาเครื่องมือและดำเนินการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิชาชีพงานทำความสะอาด

<p>01-01-2554</p> <p>มกราคม 2554 ทบทวนและดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านงานทำความสะอาด (Housekeeping) ตามหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยวอาเซียน (Common ASEAN Tourism Curriculum หรือ CATC)</p> <p>มิถุนายน 2554 พัฒนาวิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training tool box)</p> <p>2555</p> <p>มกราคม 2555 จัดอบรมสำหรับผู้ฝึกสอน (TOT Program for Master Trainer)</p> <p>มิถุนายน 2555 จัดอบรมสำหรับผู้ประเมิน (Train of Master Assessor)</p> <p>2556</p> <p>มกราคม 2556 เริ่มกระบวนการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพของบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรม</p> <p>2557</p> <p>2558</p> <p>31-12-2558</p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee - ATPMC)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	จำเป็นต้องมีทรัพยากรด้านเงินทุนและผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดทำโครงการฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกสอนและผู้ประเมิน ขณะนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ได้รับเงินทุนสนับสนุนจาก AUSAID เป็นเงิน 650,000 เหรียญสหรัฐฯ เพื่อดำเนินกิจกรรมเหล่านี้

2.2 ดำเนินการตามข้อตกลงร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน

2.2.2 พัฒนาเครื่องมือและดำเนินการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับวิชาชีพงานต้อนรับ งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม งานประกอบอาหาร ตัวแทนท่องเที่ยวและธุรกิจนำเที่ยว	
<p style="text-align: center;">มกราคม 2556 - ธันวาคม 2558</p> <p>01-01-2554</p> <p>2555</p> <p>2556</p> <p>2557</p> <p>2558</p> <p>31-12-2558</p> <p>มกราคม 2554 - ธันวาคม 2555 แสวงหาทุนสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร ด้านการท่องเที่ยวอาเซียนเพิ่มเติมอีก 5 สาขาวิชาชีพ</p> <p>มิถุนายน 2554 ดำเนินการศึกษาแนวทางการจัดตั้ง เลขาธิการระดับภูมิภาคเพื่อดูแลการดำเนินงานตามข้อตกลงยอมรับร่วม ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว (MRA on Tourism Professionals)</p> <p>มิถุนายน 2555 พัฒนาระบบทะเบียนผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Registration System - ATPRS) และตารางเทียบโอนคุณสมบัติ (ASEAN Qualifications Equivalent Matrix - AQEM)</p> <p>1. พัฒनावิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training tool box) และจัดฝึกอบรมสำหรับสาขาวิชาชีพงานต้อนรับ (Front Office) 2. พัฒनावิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training tool box) และจัดฝึกอบรมสำหรับสาขาวิชาชีพงานบริการอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage) 3. พัฒनावิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training tool box) และจัดฝึกอบรมสำหรับสาขาวิชาชีพงานประกอบอาหาร (Food Production) 4. พัฒनावิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training tool box) และจัดฝึกอบรมสำหรับสาขาวิชาชีพตัวแทนท่องเที่ยว (Travel Agencies) 5. พัฒनावิธีการ เครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม (Training tool box) และจัดฝึกอบรมสำหรับสาขาวิชาชีพธุรกิจนำเที่ยว (Tour Operation)</p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee - ATPMC)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	ขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณสนับสนุนที่ได้รับ
ข้อคิดเห็น:	จำเป็นต้องมีทรัพยากรด้านเงินทุนและผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดทำโครงการฝึกอบรมสำหรับผู้ฝึกสอนและผู้ประเมิน หากงบประมาณไม่เพียงพอ จะไม่สามารถดำเนินการให้สำเร็จได้ และอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนรายละเอียดของกิจกรรม

2.2 ดำเนินการตามข้อตกลงร่วมด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวของอาเซียน

2.2.3 พัฒนาเครื่องมือเพื่อติดตามสถานการณ์ของตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานตาม MRA ด้านบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว	
<p>มกราคม 2555</p> <p>หาที่ปรึกษาในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อติดตามสถานการณ์ของตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาค</p> <p>มกราคม 2556 - ธันวาคม 2558</p> <p>ดำเนินการติดตามสถานการณ์ของตลาดแรงงานด้านการท่องเที่ยวและจัดทำรายงานสถานการณ์ประจำปีของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน</p> <p>2555 2556 2557 2558</p> <p>01-01-2554 31-12-2558</p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee - ATPMC) และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	ขึ้นอยู่กับจำนวนงบประมาณสนับสนุนที่ได้รับ
ข้อคิดเห็น:	-

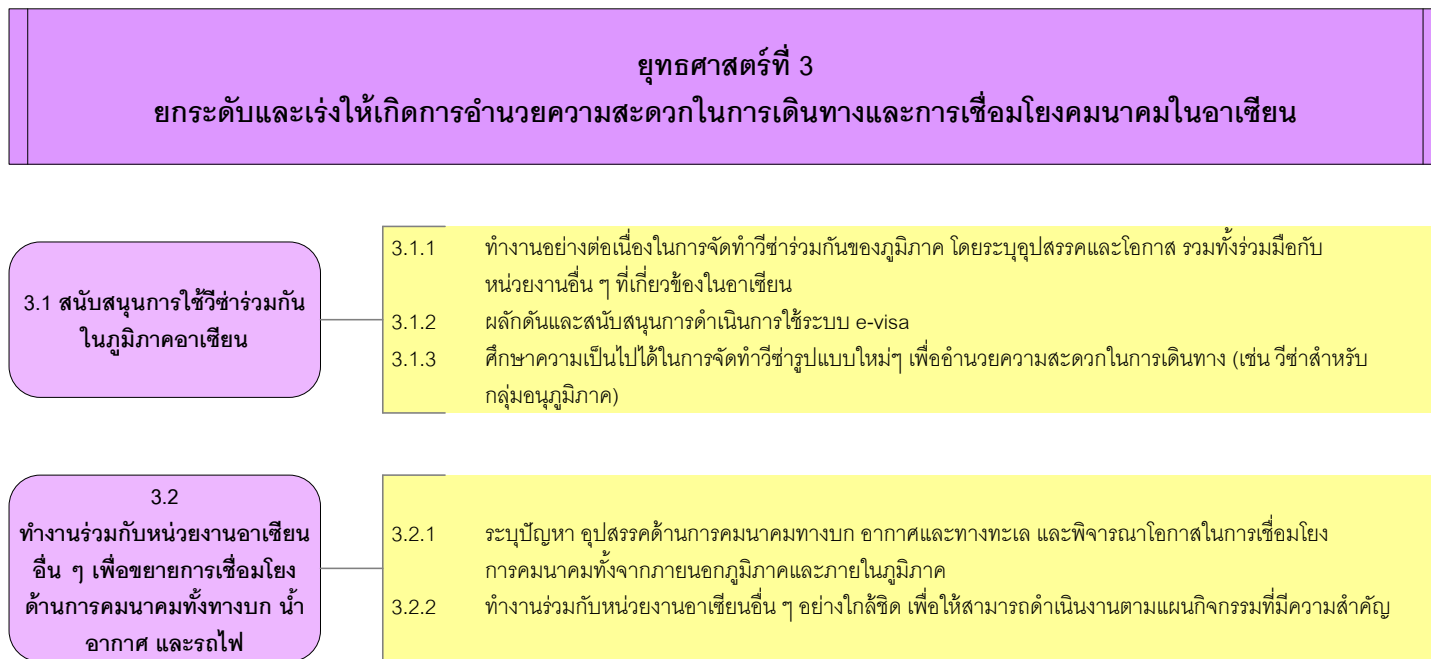
2.3 เปิดโอกาสให้กับบุคลากรในการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะ

<p>2.3.1 จัดทำนโยบายและกระบวนการดำเนินงานสำหรับการเสริมสร้างขีดความสามารถ(รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินงาน ระบบการประเมินผลและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการที่จะได้รับการสนับสนุนจากอาเซียน)</p>	
<p>มิถุนายน 2554</p> <p>ประเมินความต้องการด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว และจัดลำดับความสำคัญของสาขาที่มีความต้องการการสนับสนุนจากอาเซียน (นอกเหนือจากที่มีการดำเนินงานภายใต้ MRA)</p> <p>01-01-2554</p> <p>2555</p> <p>2556</p> <p>2557</p> <p>2558</p> <p>31-12-2558</p> <p>มกราคม 2555</p> <p>กำหนดกระบวนการตัดสินใจในการเลือกหลักสูตรฝึกอบรมที่ควรได้รับการรับรองและสนับสนุนโดยอาเซียน</p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยว
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ที่ผ่านมา จำนวนผู้เข้าเรียนในหลักสูตรฝึกอบรมที่อาเซียนจัดขึ้นมีค่อนข้างน้อย แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดสาขาด้านการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถ รวมทั้งต้องประเมินระดับความสามารถและความสนใจของผู้จ้างงานในการส่งพนักงานเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมในระดับภูมิภาค ในการวิเคราะห์ความต้องการ (Need Analysis) ควรต้องพิจารณาถึงทางเลือกอื่น ๆ ในการเรียนการสอนด้วย เช่น อินเทอร์เน็ต สัมมนาทางไกล เป็นต้น

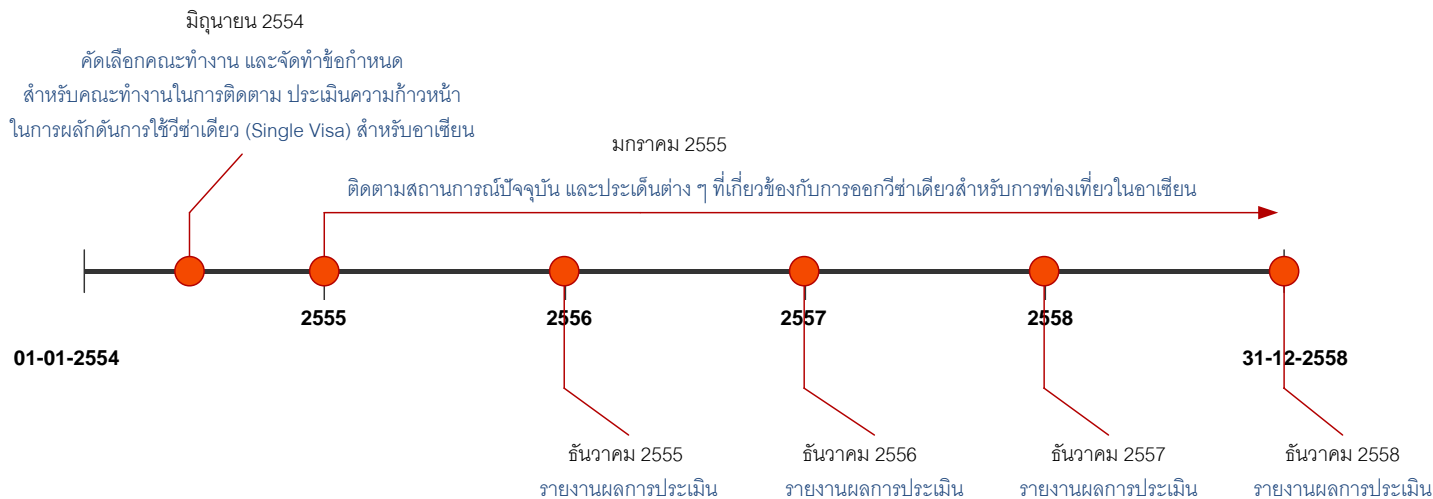

5.3 กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3

3.1 สนับสนุนการใช้วีซ่าร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน

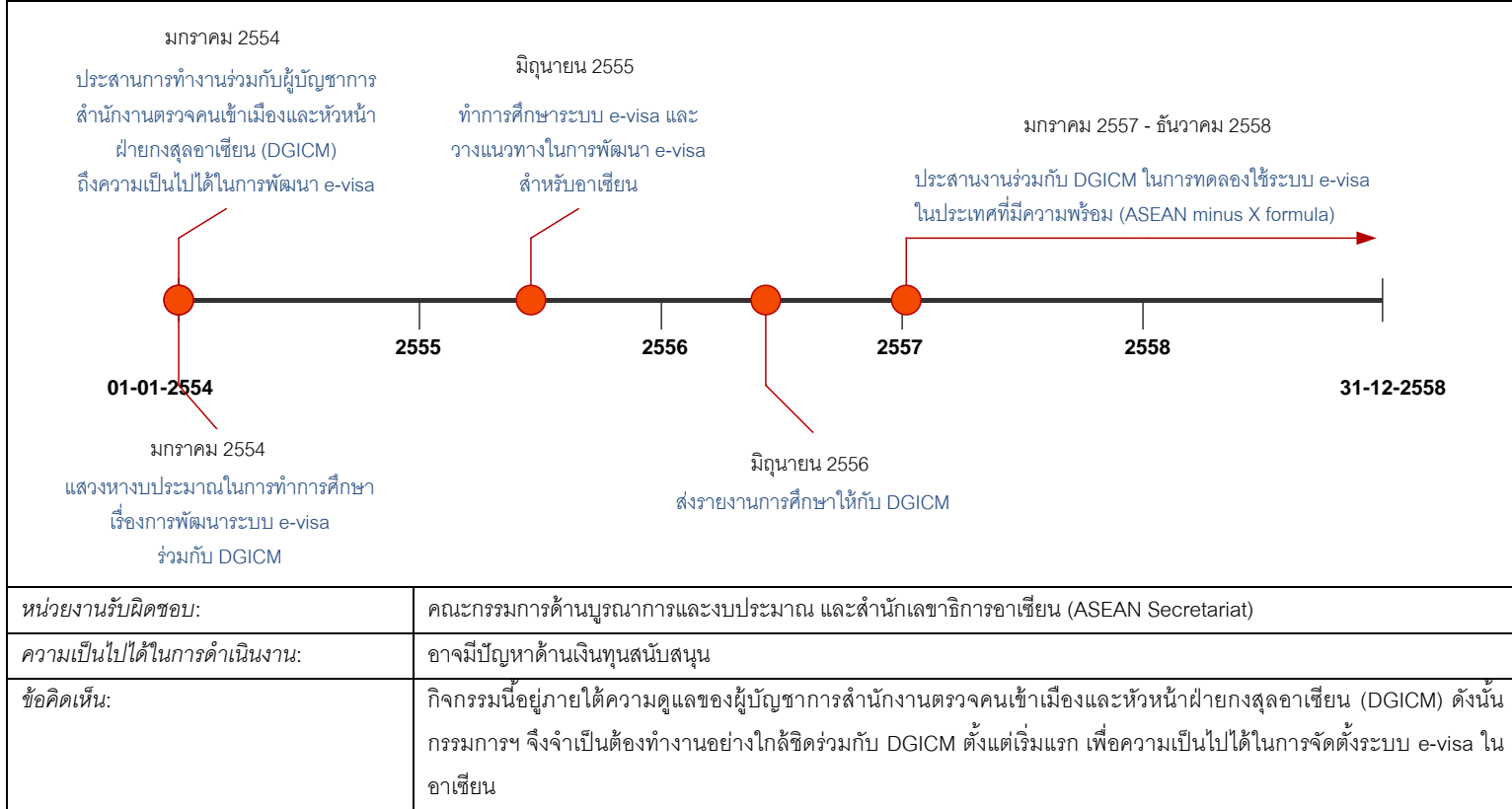
3.1.1 ทำงานอย่างต่อเนื่องในการจัดทำวีซ่าร่วมกันของภูมิภาค โดยระบุอุปสรรคและโอกาส รวมทั้งร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในอาเซียน

หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	กิจกรรมนี้จะเป็นการดำเนินการภายในและไม่จำเป็นต้องได้รับเงินทุนสนับสนุน

3.1 สนับสนุนการใช้วีซ่าร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน

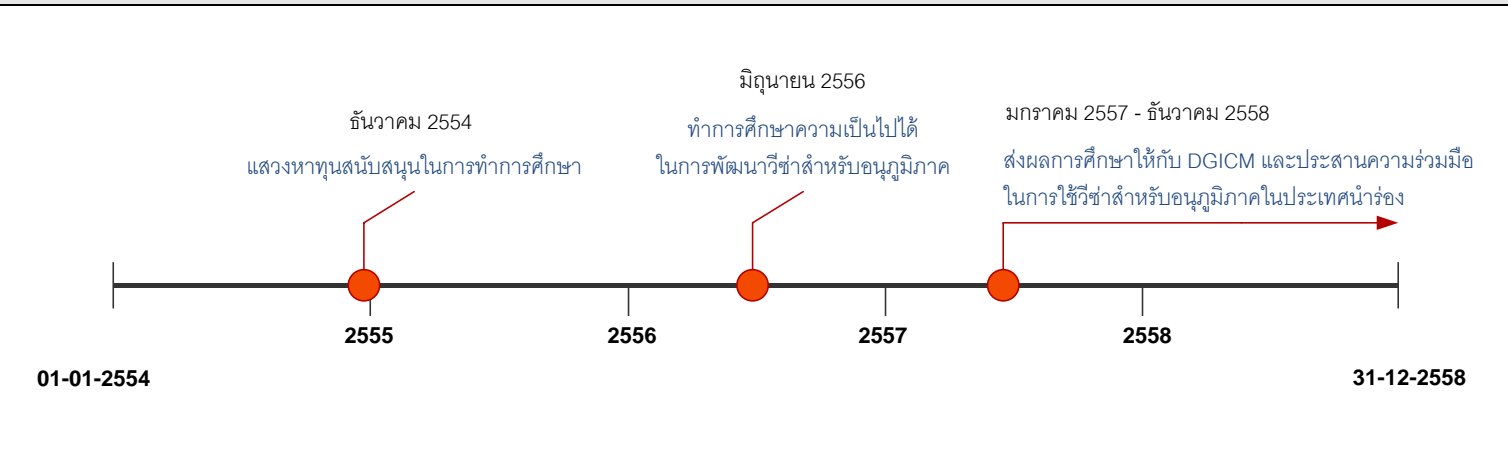
3.1.2 ผลักดันและสนับสนุนการดำเนินการใช้ระบบ e-visa

หมายเหตุ DGICM = Directors-General of Immigration Departments and Heads of Consular Affairs Divisions of the Ministries of Foreign Affairs

3.1 สนับสนุนการใช้วีซ่าร่วมกันในภูมิภาคอาเซียน

3.1.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำวีซ่ารูปแบบใหม่ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง (เช่น วีซ่าสำหรับกลุ่มอนุภูมิภาค)

หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	อาจมีปัญหาด้านเงินทุนสนับสนุน
ข้อคิดเห็น:	-

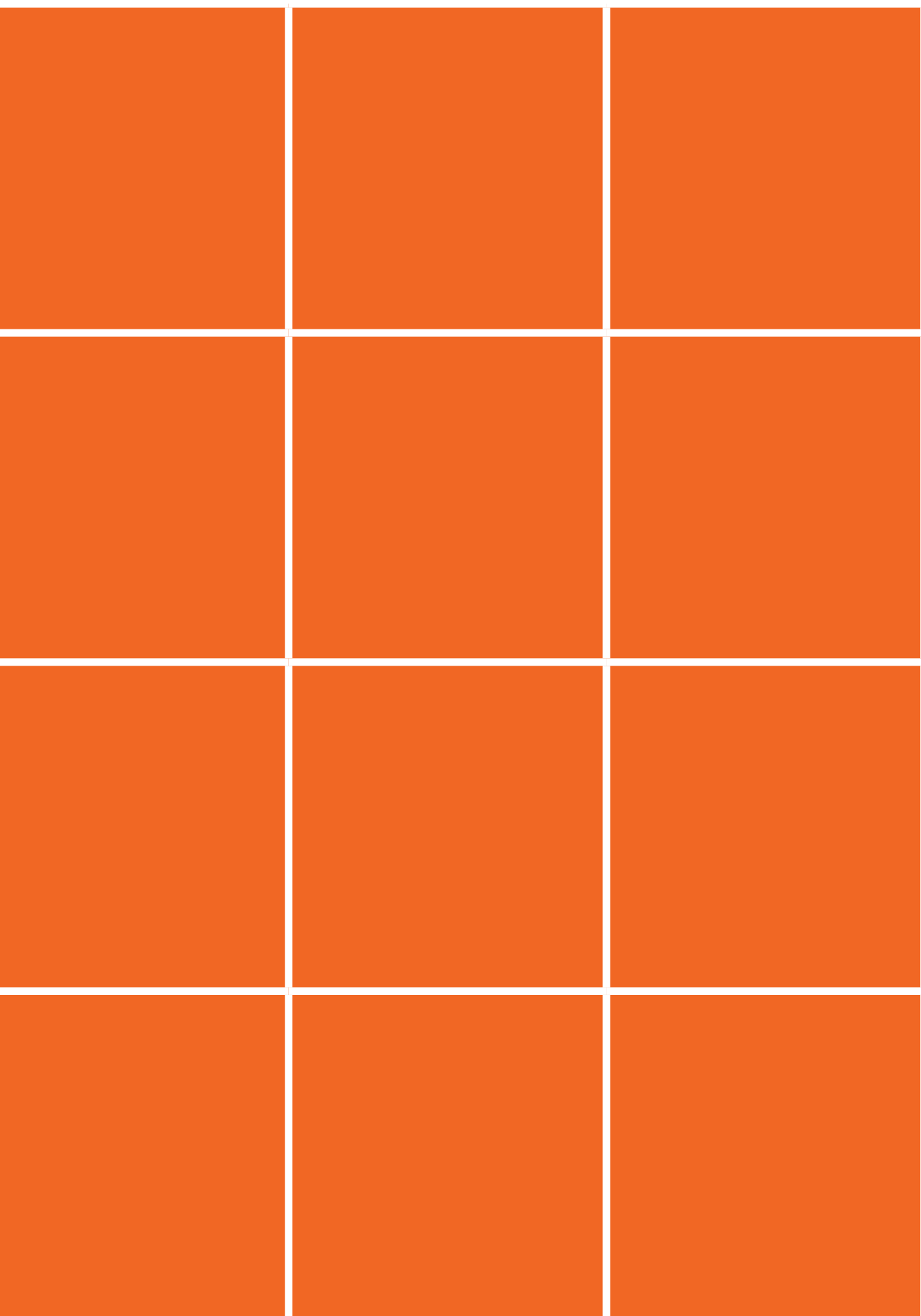
3.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ เพื่อขยายการเชื่อมโยงด้านการคมนาคมทั้งทางบก น้ำ อากาศ และรถไฟ

3.2.1 ระบุปัญหา อุปสรรคด้านการคมนาคมทางบก อากาศและทางทะเล และพิจารณาโอกาสในการเชื่อมโยงการคมนาคมทั้งจากภายนอกภูมิภาคและภายในภูมิภาค	
<p>มิถุนายน 2554 รวบรวมข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนการเชื่อมโยงการเดินทางภายในอาเซียนและการท่องเที่ยว</p> <p>มกราคม 2556 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และโอกาสของการเชื่อมโยงทางคมนาคมที่มีต่อการท่องเที่ยว และส่งผลการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งของอาเซียน (STOM)</p> <p>มกราคม 2558 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และโอกาสของการเชื่อมโยงทางคมนาคมที่มีต่อการท่องเที่ยว และส่งผลการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งของอาเซียน (STOM)</p> <p>01-01-2554</p> <p>2555 มกราคม 2555 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และโอกาสของการเชื่อมโยงทางคมนาคมที่มีต่อการท่องเที่ยว และส่งผลการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งของอาเซียน (STOM)</p> <p>2556</p> <p>2557 มกราคม 2557 ศึกษาปัญหา อุปสรรค และโอกาสของการเชื่อมโยงทางคมนาคมที่มีต่อการท่องเที่ยว และส่งผลการศึกษาให้กับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งของอาเซียน (STOM)</p> <p>2558</p> <p>31-12-2558</p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	กิจกรรมนี้ต้องถูกดำเนินการ เนื่องจากมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้

หมายเหตุ: STOM = Senior Transport Officials Meeting

3.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ เพื่อขยายการเชื่อมโยงด้านการคมนาคมทั้งทางบก น้ำ อากาศ และรถไฟ

3.2.2 ทำงานร่วมกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผนกิจกรรมที่มีความสำคัญ	
<p>01-01-2554 2555 2556 2557 2558 31-12-2558</p> <p>มกราคม 2555 มกราคม 2556 มกราคม 2557 มกราคม 2558</p> <p>จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานของอาเซียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือถึงประเด็นการเชื่อมโยง การเดินทางและการท่องเที่ยว</p> <p>จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานของอาเซียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือถึงประเด็นการเชื่อมโยง การเดินทางและการท่องเที่ยว</p> <p>จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานของอาเซียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือถึงประเด็นการเชื่อมโยง การเดินทางและการท่องเที่ยว</p> <p>จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานของอาเซียนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหารือถึงประเด็นการเชื่อมโยง การเดินทางและการท่องเที่ยว</p>	
หน่วยงานรับผิดชอบ:	คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ และสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat)
ความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน:	สูง
ข้อคิดเห็น:	ไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุน แต่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรบุคคล

บทที่ 6
การดำเนินงานตามแผน
Plan Implementation

บทที่ 6 การดำเนินงานตามแผน

6.1 การดำเนินงานในช่วงเปลี่ยนผ่าน

การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) นี้ จะต้องมีช่วงของการเปลี่ยนผ่าน (Transitional Period) จากโครงสร้างองค์กรการทำงานในปัจจุบันเป็นรูปแบบใหม่ที่นำเสนอในแผนนี้ โดยในช่วงปีแรกของการเปลี่ยนผ่านจะเน้นการพัฒนาความร่วมมือและประสานงานในรูปแบบใหม่ และที่สำคัญ คือ การแสวงหาทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ จะต้องมีการประเมินผลการดำเนินงานของแผน ATSP อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำงานภายใต้โครงสร้างองค์กรใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับความต้องการขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) และสามารถนำไปสู่การขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในภูมิภาคได้

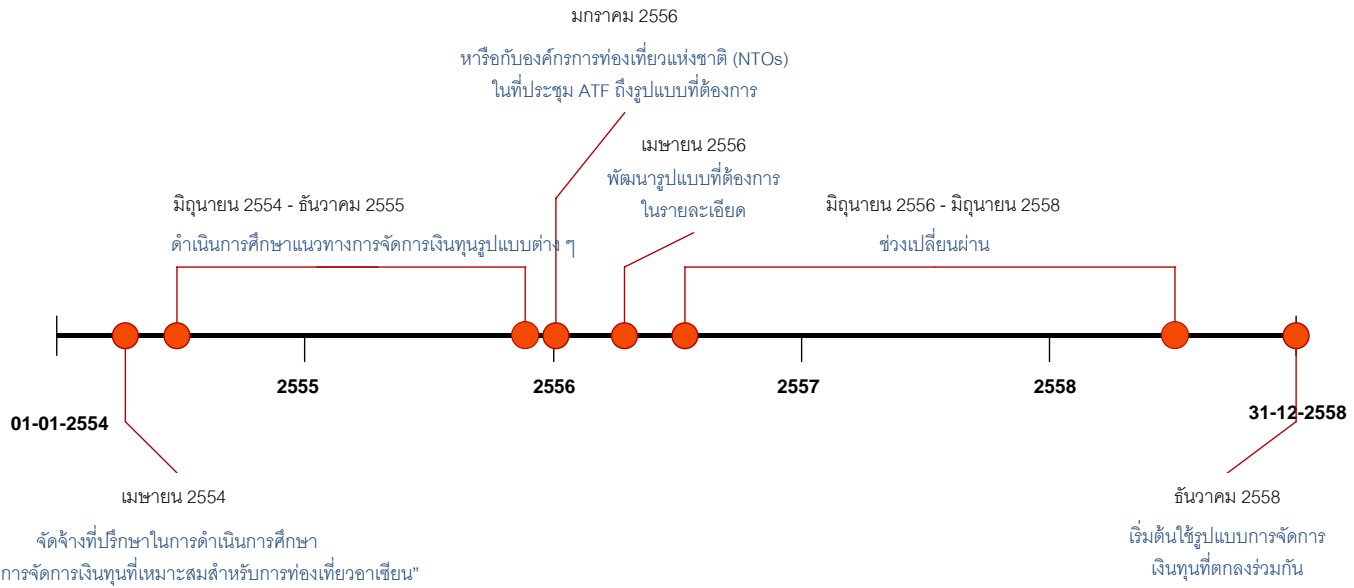
6.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านเงินทุนที่เหมาะสม

การที่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) จะสามารถดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ปี พ.ศ. 2554 – 2558 ได้นั้น จำเป็นต้องมีรูปแบบการบริหารทรัพยากรและการจัดการด้านเงินทุน (Resource Development/ Funding Model - RD/FM) ที่เหมาะสม โดยในการประชุมคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ที่เมืองพัทยา ประเทศไทย ได้มีการตกลงร่วมกันถึงการดำเนินการศึกษารูปแบบการจัดการเงินทุนของการท่องเที่ยวอาเซียน โดยมีประเด็นการศึกษา ดังนี้

- กำหนดและประเมินรูปแบบการจัดการด้านเงินทุนที่เป็นไปได้ โดยรวบรวมจากงานวิจัยและการปรึกษาหารือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- วิเคราะห์รูปแบบทางเลือกต่างๆ อย่างถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของ ASEAN NTOs การวิเคราะห์เหล่านี้จะต้องพิจารณาถึงประเด็นการพัฒนาและโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่มีโอกาสเป็นผู้ให้เงินทุน เช่น องค์กรด้านความช่วยเหลือระหว่างประเทศ NGOs และกลุ่มของภาคเอกชน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาคมการท่องเที่ยวอาเซียน) เป็นต้น
- ทหารืออย่างใกล้ชิดร่วมกับตัวแทนขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ถึงรูปแบบทางเลือกต่าง ๆ
- จัดทำรายละเอียดของรูปแบบการจัดการด้านเงินทุนที่เหมาะสม โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการปรึกษาหารือและการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์

การศึกษาดังกล่าวนี้ควรเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2554 โดยมีรายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินงาน ดังนี้

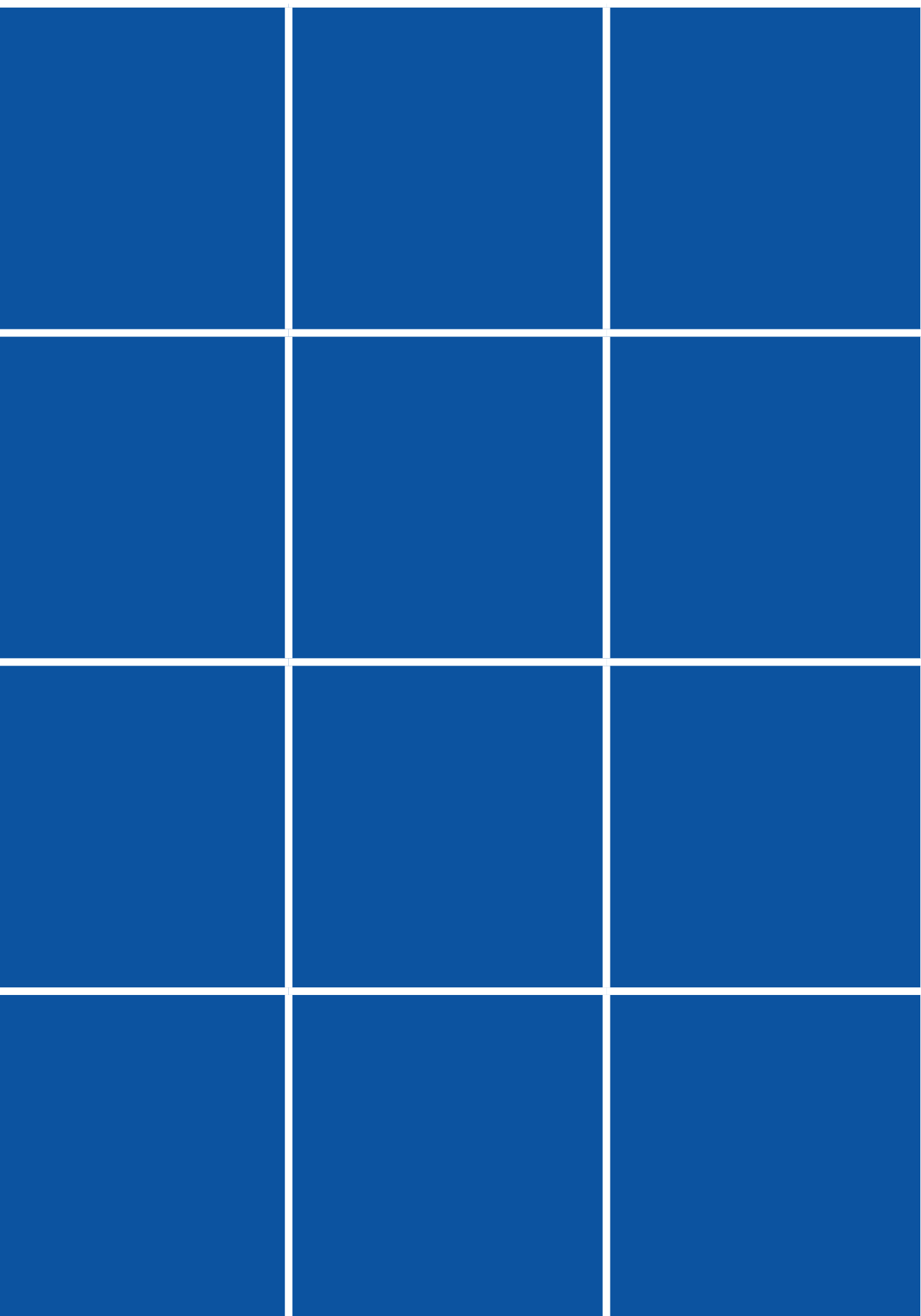
จัดทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการด้านเงินทุนที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวของอาเซียน

หน่วยงานรับผิดชอบ:	เป็นหนึ่งในกิจกรรมแรกของกรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ โดยจะมีที่ปรึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนในการพัฒนารูปแบบการจัดการด้านเงินทุน
ความเป็นไปได้:	สูง
ข้อคิดเห็น:	-

6.3 การรายงานผล

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) จัดทำขึ้นเพื่อวางแผน ทิศทาง แนวทางการดำเนินงาน ให้กับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน ซึ่งเมื่อแผน ATSP ได้รับการเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศแล้ว องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนจะมีหน้าที่ในการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี และเช่นเดียวกับแผนยุทธศาสตร์ทั่วไป หากมีบางกิจกรรมที่ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้ เนื่องจากมีการจัดลำดับความสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไป หรือเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านเวลาหรือเงินทุนสนับสนุน จะต้องนำเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาหาแนวทางแก้ไขให้สามารถบรรลุผลตามที่วางไว้ หรือพิจารณาปรับแก้ไขแผน ATSP ตามความเหมาะสมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในแต่ละปี คณะทำงานทั้ง 3 ชุด จะต้องรายงานการประเมินผลการดำเนินงานประจำปีต่อคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ ซึ่งจะเป็นผู้จัดทำรายงานความก้าวหน้าเพื่อเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยระบุถึงผลสำเร็จและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามแผน ซึ่งการรายงานนี้จะต้องสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบทเรียนของความสำเร็จ รวมถึงสาเหตุหรือปัจจัยของความล้มเหลว และอุปสรรคในการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ในบางกรณี ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมตามแผน ATSP อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่อยู่นอกเหนือการควบคุม

ภาคผนวก:
ขอบเขตการดำเนินงานของ
คณะทำงานใหม่ & คณะกรรมการ

APPENDIX : Terms of Reference for the
New ASEAN Working Groups and Committee

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร

ความเป็นมา

คณะทำงานชุดนี้ได้รวมเอากิจกรรมด้านการตลาดและการสื่อสารของคณะทำงานชุดก่อนเข้าไว้ด้วยกัน (รวมจากคณะทำงานด้านการตลาดและคณะทำงานด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤต) โดย ต่อยอดการทำงานจากผลงานที่ผ่านมาของคณะทำงานชุดก่อน ทั้งนี้ ระเบียบวาระและนโยบาย ต่าง ๆ ที่จัดทำโดยคณะทำงานด้านการสื่อสารในภาวะวิกฤตสามารถใช้เป็นพื้นฐานสำคัญในการขยายบทบาทด้านการสื่อสารของคณะทำงานชุดนี้ต่อไปได้ ในขณะที่ผลงานและความสำเร็จของคณะทำงานด้านการตลาดจะกลายเป็นส่วนสำคัญในการจัดทำกิจกรรมต่างๆของคณะทำงานชุดใหม่

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร

คณะทำงานจะเริ่มมีบทบาทและความรับผิดชอบดังต่อไปนี้ โดยในช่วงเปลี่ยนผ่านอาจมีการปรับแก้ไขบทบาทและความรับผิดชอบเหล่านี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

- กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการตลาดเชิงบูรณาการและการสื่อสารที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของอาเซียน (ATSP) ซึ่งการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อองค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ในการดำเนินงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่ได้ประโยชน์สูงสุด และเพื่อให้แน่ใจว่าการท่องเที่ยวมีศักยภาพที่จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาได้ในภูมิภาคอาเซียน
- ทำงานร่วมกับคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และกิจกรรมด้านการตลาดมีความสอดคล้องกัน
- พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์เชิงนวัตกรรมและช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของอาเซียน
- พัฒนาและติดตามประสิทธิภาพการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และวิธีการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกอาเซียน เพื่อให้มีการสื่อสาร การนำเสนอข้อมูลออกไปภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคณะทำงานจำเป็นต้องประสานงานกับคณะทำงานชุดอื่น หน่วยงานอาเซียนอื่น และเครือข่ายพันธมิตรอย่างใกล้ชิด
- คณะทำงานชุดนี้มีหน้าที่รับผิดชอบการพัฒนาและติดตามการดำเนินงานตามแผนด้านการตลาด ในขณะที่สำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) จะเป็นแกนหลักในการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

- เผยแพร่งานวิจัยและบทวิเคราะห์ที่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ
- สนับสนุนและจัดกิจกรรมส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอาเซียนทั้งภายในและภายนอกภูมิภาค
- เสริมสร้างความร่วมมือด้านการตลาดและการสื่อสารระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ปัจจุบันองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) มีความร่วมมือกับหลายประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ (เช่น ASEAN+3, ASEAN+1, ASEANTA และอื่นๆ) ซึ่งสามารถใช้ความร่วมมือต่าง ๆ เหล่านี้เป็นฐานในการดำเนินงานต่อยอดด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ เพื่อสามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ ในการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางสู่อาเซียน และภายในอาเซียน
- ทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการแสวงหาแหล่งทุนและจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็นเพื่อขอรับทุนสนับสนุน
- ดำเนินงานตามแนวทางด้านการตลาดและการสื่อสาร รวมทั้งด้านการสื่อสารในสภาวะวิกฤติตามแผน ATSP ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน
- ช่วยองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ในการจัดการด้านการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติและเหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคามหรือส่งผลกระทบต่อการเดินทางและการท่องเที่ยวในประเทศอาเซียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
- ให้ข้อเสนอแนะถึงจุดยืนร่วมกันของอาเซียนที่เหมาะสมในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคามหรือวิกฤติการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในประเทศสมาชิก
- จัดตั้งคณะทำงานย่อยตามที่เห็นสมควร โดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องดำเนินการ

สมาชิกภาพ

คณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสารควรประกอบด้วยตัวแทนจากองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานให้มาจากการเลือกตั้งของคณะทำงาน โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะทำงานมีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม หรือตามคำแนะนำขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนหรือที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุม รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะทำงาน

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะทำงานชุดนี้ ซึ่งรวมถึงการให้คำแนะนำด้านวิชาการและการกำกับดูแล การประสานงาน การดำเนินการและการติดตามโครงการและกิจกรรมความร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนยังจะต้องมีบทบาทในการช่วยประธานในการจัดการประชุมคณะทำงานอีกด้วย

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ความเป็นมา

คณะทำงานชุดนี้เริ่มดำเนินงานโดยมีพื้นฐานที่มั่นคงจากผลงานที่ดีเยี่ยมที่ผ่านมาของคณะทำงานด้านการลงทุนและคณะทำงานด้านการล่องเรือทางทะเล

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวใหม่ ๆ โดยทำงานร่วมกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรับผิดชอบในการกำหนดพื้นที่ที่ต้องการการลงทุนด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้าด้านการท่องเที่ยว และประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในการแสวงหาแหล่งทุน คณะทำงานชุดนี้ไม่เพียงมีหน้าที่กำหนดผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ แต่ยังต้องมองหาโอกาสสำหรับแนวทางบูรณาการในการจัดหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ และสร้างสรรค์ให้แก่ผู้มาเยี่ยมชม รวมทั้งยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการระบุว่าการลงทุนจะต้องถูกจัดสรรให้กับภาคส่วนใดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของภูมิภาคและพัฒนานโยบายและโครงการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดการลงทุน

เช่นเดียวกับสาขาอื่น ๆ ขององค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) คณะทำงานชุดนี้จะดำเนินการบนพื้นฐานของกิจกรรมการพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ต่างๆของประเทศสมาชิกทั้งหลาย แต่ทั้งนี้จะไม่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหรือประสบการณ์ท่องเที่ยวต่างๆเอง โดยการพัฒนาดังกล่าวจะเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของ NTOs ของแต่ละประเทศ หน้าที่หลักของคณะทำงานชุดนี้คือการกำหนดผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวที่นำมารวมกันมากกว่าหนึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนและสามารถเพิ่มการเดินทางเข้ามายังภูมิภาค

คณะทำงานจะมีบทบาทและความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

- ติดตามและประเมินผลการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการลงทุนของแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อหาแนวทางในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวของภูมิภาคที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์
- ทำงานร่วมกับคณะทำงานด้านการตลาดและการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวและการสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวใหม่

- จากการที่คณะทำงานชุดนี้มีบทบาทในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีของภูมิภาค จึงจำเป็นต้องทำงานใกล้ชิดกับองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ของทุกประเทศสมาชิก และหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและนานาชาติ ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาและสนับสนุนการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะ และที่สำคัญคือต้องทำงานร่วมกับภาคเอกชนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่ดีของภูมิภาค
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอาเซียนอื่น ๆ อาทิเช่น คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (Coordinating Committee on Investment - CCI) คณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (Coordinating Committee on Services - CCS) รวมทั้งองค์กรอิสระด้านการลงทุนในแต่ละประเทศสมาชิก เพื่อเพิ่มระดับการลงทุนด้านผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ท่องเที่ยวของภูมิภาคให้สูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากนี้ คณะทำงานมีหน้าที่ในการกำหนดสินค้าและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนภาพรวม ซึ่งจะสามารถสนับสนุนเป้าหมายของประเทศสมาชิกได้
- จัดทำแพ็คเกจสินค้าและประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมขอบเขต เส้นทางการกลุ่มพื้นที่ในภูมิภาค สำหรับการท่องเที่ยวสาขาหลักที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงมรดกและวัฒนธรรม การท่องเที่ยวโดยชุมชน และการท่องเที่ยวโดยการล่องเรือทางทะเลและแม่น้ำ ซึ่งควรมีการประเมินโอกาสและการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาสินค้าและประสบการณ์ท่องเที่ยวของอาเซียน
- ทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการแสวงหาแหล่งทุนและจัดเตรียมเอกสารที่จำเป็นเพื่อขอรับทุนสนับสนุน
- ดำเนินงานตามแผน ATSP ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน
- จัดตั้งคณะทำงานย่อยตามความเหมาะสม โดยพิจารณาลักษณะของกิจกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการ

สมาชิกภาพ

คณะทำงานด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ควรประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานให้มาจากการเลือกตั้งของคณะทำงาน โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะทำงานมีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม หรือตามคำแนะนำขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนหรือที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุม รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะทำงาน

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะทำงานชุดนี้ ซึ่งรวมถึงการให้คำแนะนำด้านวิชาการและการกำกับดูแล การประสานงาน การดำเนินการและการติดตามโครงการและกิจกรรมความร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนยังจะต้องมีบทบาทในการช่วยประธานในการจัดการประชุมคณะทำงานอีกด้วย

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยว

ความเป็นมา

คณะทำงานชุดนี้จะต่อยอดจากผลงานที่ดีเยี่ยมและสร้างสรรค์ที่ผ่านมาของคณะทำงานด้านมาตรฐานการท่องเที่ยวและคณะทำงานพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยว

คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวจะมีหน้าที่รับผิดชอบในการยกระดับคุณภาพการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรบุคคลในภูมิภาค ภายใต้โครงสร้างองค์กรเดิม คณะทำงานหลายชุดต่างมีหน้าที่ที่ควบคุมคุณภาพและเสริมสร้างขีดความสามารถในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ปัจจุบันหน้าที่เหล่านี้จะถูกจัดรวมเข้าด้วยกันตามแนวทางแบบบูรณาการและทำให้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยตระหนักว่าคณะทำงานชุดใหม่นี้จะมีหน้าที่ความรับผิดชอบหลัก 2 ประการ และอาจจัดตั้งคณะทำงานย่อยได้อีก 2 คณะเพื่อรับผิดชอบ ได้แก่ งานด้านการจัดทำมาตรฐานและระบบการให้ใบรับรอง และงานด้านพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร

สืบเนื่องจากลักษณะของภารกิจหลักดังกล่าว คณะทำงานจำเป็นต้องได้รับเงินทุนสนับสนุนจากองค์กรภายนอกจำนวนมาก ดังนั้นบทบาทสำคัญของคณะทำงานคือการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน ในการติดตามความเหมาะสมระหว่างโครงการต่าง ๆ และทรัพยากรที่มีอยู่

ในช่วงการดำเนินงานของแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ระหว่างปี พ.ศ. 2554-2558 กิจกรรมการเสริมสร้างขีดความสามารถต่างๆของคณะทำงานชุดนี้จะครอบคลุม 2 มิติหลัก ได้แก่ การนำความตกลง MRA ไปใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และการกำหนดแนวทางการสร้างประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการท่องเที่ยวในภูมิภาคและเพิ่มโอกาสให้กับผู้มีถิ่นฐานในประเทศอาเซียนในการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ โครงสร้างขององค์กรด้านการท่องเที่ยวแห่งชาติ (NTOs) ที่กล่าวถึงในส่วนที่ 3.4 ชี้ให้เห็นว่า คณะทำงานจะดำเนินงานอย่างใกล้ชิดร่วมกับคณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ASEAN Tourism Professional Monitoring Committee - ATMPC) ซึ่งก่อตั้งอย่างเป็นทางการในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2553 ที่ลอมบอก ประเทศอินโดนีเซีย โดยมีความรับผิดชอบหลักในการดำเนินการตามข้อตกลง MRA ว่าด้วยมาตรฐานสมรรถนะของบุคลากรด้านต่างๆ คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวจะเป็นผู้ให้คำแนะนำที่จำเป็น ในขณะที่ ATMPC จะมีหน้าที่หลักในการพัฒนามาตรฐานสมรรถนะเหล่านี้ บทบาทและความรับผิดชอบของ ATMPC ได้กล่าวถึงในส่วนที่ 3.8

คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวมีบทบาทและความรับผิดชอบโดยพิจารณาจากหน้าที่หลักของ ATMPC ดังต่อไปนี้

- ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรที่มี ในการพิจารณาสาขาของการท่องเที่ยวที่ ปัจจุบันยังไม่ได้คุณภาพตามระดับที่ต้องการ หรือเสนอสาขาใหม่ที่เป็นต้องมีการจัดทำ มาตรฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม มาตรฐานต่าง ๆ นี้ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่ขึ้นกับความสมัครใจของผู้ที่ต้องการเข้าร่วม กระบวนการรับรองคุณภาพ
- พัฒนามาตรฐานคุณภาพในระดับภูมิภาค สำหรับสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมด้านการ ท่องเที่ยวของอาเซียน
- จัดทำมาตรฐานคุณภาพสำหรับ โรงแรมสีเขียว โฮมสเตย์ การท่องเที่ยวที่ปลอดภัย และ บริการสปา
- จัดทำระบบการรับรองมาตรฐานและติดตามผล สำหรับธุรกิจท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ของอาเซียนที่จะสามารถพัฒนาในระดับโลกและสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- วิเคราะห์ความต้องการด้านการสร้างสมรรถนะบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ โดยระบุสาขาของการ ท่องเที่ยวที่อาเซียนสามารถสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ทั้งบุคลากรและองค์กร เพื่อเพิ่ม คุณภาพการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก โดยสาขาที่จะพัฒนานั้นเป็นด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากสาขาที่คณะกรรมการกำกับติดตามเรื่องบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวแห่งอาเซียน (ATMPC) มีการดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน
- ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในการพัฒนาทักษะความรู้แก่บุคลากร ซึ่ง ปัจจุบันมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านนี้อยู่
- ทบทวนและพิจารณาอนุมัติโครงการฝึกอบรมและส่งเสริมการเรียนรู้ของอาเซียน เพื่อให้ได้ คุณภาพตามมาตรฐานอาเซียน
- ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกอบรมที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และกลุ่มผู้द्यโอกาสในภูมิภาค
- ประเมินและรายงานผลโครงการฝึกอบรมและเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ ASEAN NTOs
- ทำงานร่วมกับสำนักเลขาธิการอาเซียน (ASEAN Secretariat) ในการจัดแสวงหาแหล่งทุน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถนะและการจัดทำมาตรฐานตามที่ กำหนด

- ดำเนินงานตามแผน ATSP ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน
- จัดตั้งคณะทำงานย่อยตามความเหมาะสม โดยพิจารณาลักษณะของกิจกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการ

สมาชิกภาพ

คณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวควรประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานให้มาจากการเลือกตั้งของคณะทำงาน โดยมีวาระดำรงตำแหน่ง 2 ปี ในกรณีที่ประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน

ความถี่ในการประชุม

คณะทำงานมีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม หรือตามคำแนะนำขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนหรือที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุม รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะทำงาน

สถานที่จัดการประชุม

การประชุมของคณะทำงานด้านคุณภาพการท่องเที่ยวในวาระปกติควรจัดในคราวเดียวกันกับการประชุมของคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะทำงานชุดนี้ ซึ่งรวมถึงการให้คำแนะนำด้านวิชาการและการกำกับดูแล การประสานงาน การดำเนินการและการติดตามโครงการและกิจกรรมความร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนยังจะต้องมีบทบาทในการช่วยประธานในการจัดการประชุมคณะทำงานอีกด้วย

ขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ

ความเป็นมา

คณะกรรมการชุดนี้ได้รวมเอาภารกิจของคณะทำงานเพื่อการรวมตัวด้านการท่องเที่ยวของอาเซียนและคณะกรรมการด้านงบประมาณเข้าไว้ด้วยกัน

บทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณ

คณะกรรมการชุดนี้มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานในเรื่องสำคัญตามที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (ATSP) ซึ่งปัจจุบันอาเซียนมีงบประมาณจำกัดในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น ความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคณะทำงาน คือ การแสวงหาแหล่งทุน โดยคณะกรรมการชุดนี้เป็นผู้กำหนดแนวทาง รวมทั้งเป็นผู้จัดทำนโยบายและกระบวนการจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (ATSP) ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558 และติดตามการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสม

คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณมีบทบาทดังนี้

- นำเสนอข้อเสนอนะแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) ในการ บูรณาการการทำงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวของอาเซียน
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอาเซียนที่เกี่ยวข้อง ในด้านการอำนวยความสะดวกและการเชื่อมโยงระบบคมนาคม
- พิจารณาข้อเสนอดำเนินการของคณะทำงานต่าง ๆ
- นำเสนอแผนงานและงบประมาณประจำปีแก่องค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs) เพื่อพิจารณา
- ระบุแหล่งเงินทุนที่ต้องการในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน
- ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน

สมาชิกภาพ

คณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณควรประกอบด้วยตัวแทนจากองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียน (ASEAN NTOs)

ตำแหน่งประธาน

การดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ อาจมี 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1

- (ก) ประธาน: ประเทศที่จะเป็นประธานการประชุม ASEAN NTOs ในปีต่อไป/ ประเทศที่จะเป็นเจ้าภาพจัด ASEAN Tourism Forum (ATF) ในปีต่อไป
- (ข) รองประธาน: ประเทศที่เป็นประธานการประชุม ASEAN NTOs ในปีนี้

รูปแบบที่ 2

- (ก) ประธาน: สำนักเลขาธิการอาเซียน
- (ข) สมาชิก: ทุกประเทศสมาชิก

ความถี่ในการประชุม

คณะกรรมการมีการจัดประชุมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อปี และสมาชิกอาจเรียกประชุมวาระพิเศษตามความเหมาะสม หรือตามคำแนะนำขององค์กรการท่องเที่ยวแห่งชาติอาเซียนหรือที่ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการแจ้งประเทศสมาชิกถึงวัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุม รวมทั้งจัดเตรียมวาระการประชุม โดยหารือกับประธานคณะกรรมการ

สถานที่จัดการประชุม

การประชุมของคณะกรรมการด้านบูรณาการและงบประมาณในวาระปกติควรจัดในคราวเดียวกันกับการประชุมของคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวอื่นๆ

บทบาทของสำนักเลขาธิการอาเซียน

สำนักเลขาธิการอาเซียนมีหน้าที่ในการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุดนี้ ซึ่งรวมถึงการให้คำแนะนำด้านวิชาการและการกำกับดูแล การประสานงาน การดำเนินการและการติดตามโครงการและกิจกรรมความร่วมมือในด้านที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการอาเซียนยังจะต้องมีบทบาทในการช่วยประธานในการจัดการประชุมคณะกรรมการอีกด้วย

ที่ปรึกษา

1) ว่าที่ร้อยตรี อานุภาพ เกษรสุวรรณ		อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
2) นายภาษิต พุ่มชูศรี		รองอธิบดีกรมการท่องเที่ยว
3) นายสมชัย ไหมจันทร์แดง		รองอธิบดีกรมการท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำ

1) นางสาววรรณะ ชลประเวศ		ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ
2) นายบุญเสริม ชันแก้ว		ผู้อำนวยการกองกลาง
3) นายสุบรรณ ประครองใจ		ผู้อำนวยการกองพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว
4) นางสาวกอบกุล ปิตรชาติ		นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการพิเศษ
5) นางสาวศิริวรรณ พรเลิศวิวัฒน์		นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการพิเศษ
6) นางสาวจรินทร์ วิชาสุขมงคล		นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
7) นางณัฐชูดา นันทนิ		นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
8) นางพัฒนศิริ ศัลยสิริ อี๋ตักसान		นักวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ชำนาญการ
9) นางวิชนี วุฒิพงศ์ ทองสมจิตร		นักวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ชำนาญการ
10) นายเอกพล จารุรัตน์		นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ

คณะผู้ดำเนินการแปล

วิทยาลัยนวัตกรรมการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ. 2554 – 2558 ฉบับภาษาไทยนี้ ใช้เป็นเอกสารประกอบในการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียนระดับชาติ ในปีงบประมาณ 2556 - 2557

หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม

One Vision, One Identity, One Community

www.asean.org